

Koroška podpora in pomoč Sloveniji

Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle in koroški deželni glavar C. Zernatto sta v petek obiskala Krško - Koroška je za konkretno in takojšnje pomoč Sloveniji — Eksplozije na daljnovodih — Za zaprtje JE Krško do 1995

KRŠKO — V petek, 2. avgusta, sta Krško obiskala predsednik slovenske vlade Lojze Peterle in njegov gost, koroški deželni glavar dr. Christophom Zernattom s sodelavci. Visoka gost sta prišla v Krško po noči, ko so neznani teroristi podstavili eksploziv na treh daljnovodih v okolici Krškega in blizu jedrske elektrarne. Dva stebra sta bila v eksplozijah močno poškodovana, s tretjega pa so strokovnjaki še pravi čas odstranili eksploziv. Seveda je obisk v Krškem zaznamoval tudi to teroristično dejanje. Med drugim sta si predsednik Peterle in deželni glavar Zernatto ogledala poškodovani steber daljnovoda v neposredni bližini znanega krškega gostišča Tri lučke.

Po sprejemu na občini, kjer je gostom župan Vojko Omerzu predstavil krško občino, in po ogledu posledic eksplozije je bila v kulturnem domu tiskovna konferenca. Koroški deželni glavar dr. Zernatto je med drugim povedal, da je namen njegovega obiska v Slovenijo, da se na kraju samem seznanijo s posledicami vojne. »Koroška je bila od 25. junija v stalnem stiku s Slovenijo. Naša dežela je tudi prva pokazala razumevanje za slovensko pot v demokracijo in samostojnost. Koroška in Slovenija imata prave dobrososedske odnose. Namen našega obiska je v prvi vrsti, da na kraju samem vidimo, kako lahko Koroška najbolj učinkovito pomaga pri gospodarskem razvoju Slovenije, zlasti pri spodbujanju zasebne iniciative, in na humanitarnem področju. Sedaj nikakor ne gre samo za načelno, verbalno podporo Sloveniji, ampak je čas za konkretno gospodarsko pomoč,« je med drugim dejal dr. Zernatto. Med obiskom sta se sestali tudi visoki gospodarski delegaciji Slovenije in Koroške.

Seveda koroška stran ni skrivala, da je zaskrbljena zaradi zadnjega napada na daljnovode v bližini jedrske elektrarne, sicer pa je znano koroško in avstrijsko stališče do tega jedrskega objekta: nadvse si želijo, da bi elektrarno čim prej zaprli. Vendar so posebej poudarili, da avstrijske gospodarske pomoči Sloveniji ne gre pogojevati z zaprtjem jedrske elektrarne, kajti Slovenija potrebuje pomoč takoj, avstrijska stran pa verjame, da bo Slovenija držala besedo in jedrsko elektrarno res zaprila do leta 1995. »Veseli smo, da to vprašanje v Sloveniji jemljete zelo odgovorno in da resno razmišljate, da bi opustili jedrsko energijo. Gospod ministri predsednik Peterle pa mi je tudi obljubil stalne informacije na najvišji ravni o vprašanih delovanjih jedrske elektrarne Krško. Obe strani naj bi se zavezali, da se odpovedujeta novih jedrskih naprav, in za ta vprašanja naj bi ustanovili skupno komisijo.«

Ena od oblik humanitarne pomoči, o čemer je tekla beseda tudi na kratkem obisku v brežiški bolnišnici, bo tudi koncert na visoki umetniški ravni, ki ga bo koroška stran pod imenom Bernstein gala pripravila 25. avgusta v Be-

ljaku in katerega izkupiček bo namenjen za obnovo enega od med vojno porušenih objektov v Sloveniji. Vsi vrhunski umetniki bodo na tem koncertu nastopili zastonj.

Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle je izrazil zadovoljstvo nad tem prvim uradnim srečanjem na višji ravni, odkar je na čelu koroške vlade dr. Zernatto. »Veseli smo solidarnosti, podpore in pomoči, ki jo koroška deželna vlada daje Sloveniji. Sedaj potrebujemo predvsem sodelovanje na gospodarskem področju in koroška stran nam je zagotovila vse svoje zveze, ki jih ima v Avstriji, in to je za nas izredno pomembno,« je povedal predsednik Peterle. »Živimo na skupnem prostoru, imamo skupno odgovornost in veliko nam je do tega, da imamo medsebojne stvari urejene na dobrososedski način, najboljše in čim bolj prepričljivo. Razumemo, da je problematika jedrske elektrarne Krško v ospredju zanimanja na Koroškem. Naša vlada dela tako, da bi jedrsko elektrarno Krško do leta 1995 dokončno zaprli. Do takrat pa moramo skrbeti, da bo njeno delovanje povsem varno.«

A. BARTEJ

V KRŠKI OBČINI — Predsednika slovenske vlade Lojze Peterle in njegovega gosta, koroškega deželnega glavarja dr. Christoph Zernatta (drugi z leve), je pozdravil krški župan Vojko Omerzu, ki je visokim gostom predstavil občino Krško. (Foto: A. B.)

Škoda po toči je večja kot je sprva kazalo

Le v kmetijstvu Mirenke doline škode več kot 60 milijonov din

TREBNJE — Skupna škoda po katastrofalnem neurju s točo, ki je divjalo 21. julija v Mirenski dolini, znaša prek 150 milijonov din, od tega je več kot za 60 milijonov din škode samo v kmetijstvu, že to pa je več kot 4,5 odstotka družbenega proizvoda trebanjske občine!

Podpredsednica trebanjskega izvršnega sveta Majda Ivanov je na seji vlade omenila, da zaenkrat pravi nič ne kaže, da bo republiko ministarstvo za urejanje prostora in varstvo okolja, kateremu so takoj posredovali zahtevek za 5 milijonov premostitvenih sredstev za sanacijo objektov, kaj spremenilo stališče. V Ljubljani namreč menijo, da bi se ljudje pač morali »reševati« z zavarovalnicami, kar pa se zdi Trebanjcem, milo rečeno, nerazumljivo, kajti toča je povzročila večjo škodo kot vojna agresija na Medvedjeku, pa so lahko oškodovancem po prednostnih merilih republiške vlade v celoti povrnili vojno škodo na stanovanjskih hišah s pomočjo republiškega solidarnostnega dinarja.

Na sedežu mirenske krajevne skupnosti izdajajo oškodovancem naročilnice za nabavo kritine brez prometnega davka, zdaj pa že na veliko prihajajo tudi računi, ki jih morajo ljudje plačati. Novomeška LB je obljubila oškodovancem pomoč z ugodnimi posojili. Trebanjska davkarja bo prizadetim kmetom priznala olajšave.

P. P.

MINIRAN DALJNOVOD — Neznani teroristi so v noči s 1. na 2. avgust minirali tri daljnovode v bližini Krškega. Eksploziji sta poškodovali stebra na 20 in 110-kilovoltnem daljnovodu, medtem ko so na enem od stebrov 110-kilovoltnega daljnovoda strokovnjaki eksploziv odstranili. Razdejanje, ki ga je eksplozija povzročila na stebri daljnovoda pri znanem krškem gostišču Tri lučke, so si ogledali tudi predsednik slovenske vlade Lojze Peterle in njegov gost, koroški deželni glavar dr. Christoph Zernatto s sodelavci. Teroristični diverzanti so uporabili plastično razstrelivo, opremljeno s svetlobno celico, strokovnjaki pa pravijo, da tako razstrelivo izdelujejo samo v beograjskem Institutu za bezbednost. (Foto: A. B.)

Samostojna SLOVENIJA 1991

ODPOKLIC SREDSTEV SOLIDARNOSTI

MIRNA — Dana in druga mirenska podjetja so predlagala trebanjski vladi, naj bi skušala na republiko doseči odpoklic sredstev solidarnosti, ki jih morajo tudi Trebanjci odvajati na republiko. Trebanjski župan Ciril Pungartnik meni, da bo to težko uresničljivo, toda zaradi katastrofalne ujme v Mirenski dolini naj bi te obveznosti za določen čas oprostili vse trebanjske kolektive, oz. vse pravne in fizične osebe, da bi lahko s tako zbranim denarjem izdatneje pomagali prizadetim delavcem.

Umik uporniške manjšine

Krkin obrat za odkup in predelavo zelišč v Svrlljigu ostaja del Krke — Pogovori o večji samostojnosti?

NOVO MESTO — Poročali smo že, da je večina od 71 tamkajšnjih delavcev na nedavnem referendumu potrdila pripravljenost, da Krkin obrat za odkup in predelavo zelišč v Svrlljigu v južni Srbiji tudi po reorganizaciji v mešano družbo ostane del novomeške tovarne zdravil. Manjšina, ki se s tem ni strinjala in je obrat hotela »zapleniti« in registrirati kot samostojno srbsko podjetje Srboflora, pa je sredi julija z orožjem zasedla tovarnico in onemogočila redno delo. Zdaj vendarle kaže, da bo večini uspelo uresničiti njeno odločitev.

Ob zasedbi obrata v Svrlljigu so v novomeški Krki za posredovanje in vzpostavitev zakonitosti prosili tudi občinske oblasti v Svrlljigu. Njihovo posredovanje, Krkin suspenz petim pobudnikom protipravnih in nasilnih dejanj v tovarnici, predvsem pa spoznanje delavcev, da bo samostojni obrat brez Kr-

kinega okrilja propadel, je prispevalo k zmagi večinske proslovenske linije.

Predstavniki občine Svrlljig in Krkinoga obrata pa so se napovedali na pogovor v Novo mesto. Od Krke baje nameravajo zahtevati večjo samostojnost obrata, njegovo preimenovanje v Srboflora, pa tudi to, da obdržijo zaposlitve vsi delavci.

Pisali smo, da je zaradi zmanjšanja izvoza in proizvodnje v Svrlljigu nastal presežek delovne sile, ki ga je Krka hotela rešiti kar se da človeško. Dela je zdaj tam za približno polovico delavcev. V Novem mestu so na pogovore pristali, jasno pa je, da bo Krka kot lastnik tega obrata v njih popuščala le v mejah svojih interesov.

Z. L.-D.

Novoles zunaj največjega razsula

Novoles — Pretekli petek se je novomeški občinski izvršni svet seznanil z načrtom sanacije podjetij Drobno pohištvo in Novi ambient v okviru poslovnega sistema Novoles. Sanacijski program je narejen po modelu sanacije lentjerne Iskre Upori, ki se je pokazal za uspešnega, saj obe novi podjetji kljub splošnim neugodnim razmeram poslujeta pozitivno. Vlada je program in že začeto sanacijo v Novolesu ocenila pozitivno.

Sanacijski odbor, ki ga vodi nekdanji Novolesov direktor Jože Knez, se je pri predvsem na podjetji Drobno pohištvo in Novi ambient, saj sta bistvena pomena za cel Novoles. Pred stečajem sta ti dve podjetji ustvarjali okrog tretjino vse Novolesove realizacije, prek polovice izvoza in okrog 70 odst. vseh delavcev, zaposlovali pa sta tretjino vseh delavcev. S sanacijo obeh proizvodnih nameravajo v Novolesu odpraviti glavni vir izgub in ohraniti Novolesov izvoz, kar je tudi pogoj za obstoj celotnega sistema in zmožnost vračanja dolgov. Ko bo proizvodnja sanirana, naj bi izvozili za 28 milijonov mark izdelkov. V sanaciji ohranjenih 450 delovnih mest, kar je za strško dolino izrednega pomena, za republiko pa ceneje od ustvarjanja novih delovnih mest. Z izvedbo programa sanacije v še preostalih delih Novolesa bodo finančno utrdili celoten sistem Novolesa.

Za vzpostavitev proizvodnje in nadaljnje tekoče poslovanje novo podjetje Pohištvo Straža potrebuje 72,7 milijona din svežega kapitala. Od tega naj bi družabniki prispevali 17,7 milijona, 20 milijonov poslovalne banke v obliki iz-

voznih posojil, 35 milijonov din pa republiško ministarstvo za delo. Narejene imajo tudi elaborate za dokapitalizacijo v sodelovanju s tujci, en elaborat pa čaka v paketu elaboratov drugih slovenskih podjetij pri republiškem izvršnem svetu.

Trenutno se Novoles že pobira iz največjega razsula in ga je po besedah direktorja Milana Bajžlja možno rešiti,

če ne bo pri nas še kake vojne. V poslovanju, ki v zdajšnjem hkratnem stečajnem in sanacijskem postopku povsem razpadlega sistema poteka še povsem iz rok v usta, saj so brez surovin, brez zalog, brez denarja, celo terjatve do kupcev so že »porabili«, so že začeli zmanjševati izgube. Sistem je deblokiran, seveda finančno še ne v celoti. V avgustu predvidevajo, da bi se dalo zagotoviti že zelo solidno proizvodnjo. V najkrajšem času bodo nekako morali priti še do manjkajočih neobremenjenih kadrov, da bodo že delujoči sanacijski ekipi in novemu vodstvu pomagali izpeljati vendarle začeto sanacijo Novolesa. Z. L.—D.

Danes v Dolenjskem listu

- na 3. strani:
 - V Škocjanu znajo delati kritino
- na 5. strani:
 - S političnim predznakom
- od 7. do 10. strani:
 - Priloga Dolenjskega lista
- na 11. strani:
 - Zločinci najmračnejše vrste
- na 16. strani:
 - Prva nagrada v Podgori

Kmetje si delajo zaloge

V Metliki končali z odkupom, v Črnomlju šele na polovici — Priprave na setev

METLIKA, ČRNOMELJ — V Metliki so načrtovali, da bodo letos odkupili okrog 400 ton pšenice, vendar so je do konca preteklega tedna, ko je bil odkup v glavnem že končan, v Žito odpeljali 230 ton. To je bilo zrnje od kmetov in zadržana pšenica.

Ljudje so si zaradi nepredvidljivih političnih razmer večje zaloge pšenice naredili doma, kar tudi ni slabo. Paziti bodo morali le, da jo bodo pravilno skladiščili. V Metliki pričakujejo, da bodo odkupili še okrog 50 ton pšenice lanskega letnika.

Sicer pa že tečejo priprave na jesensko setev. Kmetijska zadruga že dobiva ponudbe za semensko pšenico, opozarja pa kmete, naj upoštevajo mnenja in nasvete svetoval-

nih služb, bodisi da gre za agrotehniko ali sortni izbor. Svetovalna služba bo dala navodila pravočasno, zadruga pa bo prav tako pravočasno zagotovila mineralna gnojila.

V Črnomljski občini so načrtovali, da bodo v letošnjem letu odkupili 150 ton pšenice, do 5. avgusta, ko so bili sredi odkupa, pa so je kmetje pripeljali 91,5 ton. Predvidevajo, da bodo dosegli načrtovani odkup, čeprav ljudje tamarajo zaradi neugodnih odkupnih cen.

Sicer pa so semenarje že ponudile kmetijski zadrugi semensko pšenico. Gre za ponudbo takšnih sort, kot so bile na voljo lani. Cena za semensko pšenico je še neznanaka, naročila pa naj bi začeli v zadrugi sprejemati v drugi polovici avgusta.

M. B.-J.

IZKAZALI SO SE MED VOJAŠKO AGRESIJO NA SLOVENIJO — Vsak je po svojih močeh pripomogel, da se minuli dnevi vojne na Slovenskem niso končali, kot je pričakoval okupator, toda nekaj jih je bilo na Dolenjskem, ki so se posebej izkazali. Osmerica delavcev milice novomeške UNZ je prejšnji teden na predlog načelnika Boruta Likarja in po sklepu republiškega ministra za notranje zadeve Igorja Bavčarja zavrlo vojnih zaslug napredovala v višji naziv. Na posnetku so od leve proti desni: Borut Novak, komandir PM Novo mesto, ki je postal inšpektor I. razreda, Marko Nikolič s PM Trebnje je prejel naziv nižjega miličnika, Boris Murn (PM Novo mesto) in Dušan Hajdinjak (PM Trebnje) sta postala miličnika I. razreda, Marjan Gašperin s PM Novo mesto je postal samostojni miličnik, naziv višji miličnik je prejel Milan Mede (Prometna postaja milice Novo mesto), Borut Likar, Mihael Mirtič (PM Novo mesto) je postal višji miličnik I. razreda, Andrej Šušteršič (inšpektor milice UNZ Novo mesto) pa miličnik I. razreda. Na posnetku ni Franca Glihe iz OM Mokronog, ki je od minulega četrtka naprej miličnik. (Foto: B. B.)

To bo boj brez orožja

Pet v Posavju miniranih stebrov daljnovodov električne napeljave, miniran daljnovod v Dogašah na Štajerskem in sedaj še eksplozija na Petrolovi bencinski črpalki v Mariboru imajo preveč skupnih predznakov, da bi jim lahko pripisali zgolj naključno podobnost v ravnanju neznanih storilcev. Še morebitne zadnje dvome je razblinilo odkritje na neeksploziranih stebrih daljnovoda v sadnem nasadu sremiškega Agrokombinata, koder je bil med drugim najden tudi vžigalnik detonatorja z jasno vgraviranim napisom »Centar za bezbednost Beograd«. Vojno so zamenjali dnevi navideznega mira, tega pa čas diverzij in teroristov. Tisti, ki so tak razplet pričakovali, se niso zmotili, predviden scenarij se kaže v jasnih obrisih: vnesti zmedo in strah med prebivalce, gospodarstvu pa povzročiti čim več škode.

Med vojno smo vedeli, kam in proti komu uperiti orožje, sedaj je sovražnik skrbno prikrit. Danes je lahko v obliki nemarno odložene potovalke na železniški postaji, jutri v podobni naključno parkirane avtomobila, pojutrnjem se lahko skriva v navidez nedolžni poštni pošiljki. Nešteto je oblik in metod dela v svetu sodobnega terorizma in diverzij, ena bolj zahrbtna in barbarska od druge, in nič čudnega ni, če jih je v službo vzel nasprotnik, katerega ravnanje so že doslej označevali takšni pridevki. Ni je oblasti, organa ali ustanove na tem svetu, ki bi boju s takšnim nasprotnikom bili kos brez pomoči slehernega od nas. Kajti to ni več boj z orožjem, pač pa boj, v katerem imata glavno besedo budnost in previdnost, boj, v katerem je treba znati videti in slišati.

B.BUDJA

Metlika bo postala lepša

Posebna komisija pomagala pri ureditvi mesta — Kakšni bodo trgi? — Rešili naj bi problem s kioski

METLIKA — Da so se v Metliki končno začeli zavedati, da jim ne sme biti vseeno, kakšen bo videz mesta, kaže tudi to, da so imenovali 6-člansko komisijo za izdelavo predloga celostne podobe mesta in starega mestnega jedra. Poglavitna naloga komisije, katere predsednik je Stane Križ, je, da vodi delo, ki ga je potrebno opraviti za izbor projektne naloge, po kateri bi uredili mesto. Že sedaj je očitno, da dela ne bo malo.

»Precejšnjo pozornost je naša komisija posvetila ureditvi vseh treh metliških trgov. Najprej bo na njih potrebno urediti vso infrastrukturo pod zemljo, druga naloga, ki bo potekala postopoma in preko javne razprave pa je, kako doseči lepši videz trgov. Moto naše komisije je bil, da mora biti na trgih življenje, in sicer da so v spodnjih delih hiš lokali, v zgornjih nadstropjih pa stanovanja. Eden od predlogov naše komisije je tudi, da bi trge zaprli za ves promet, parkirni prostor pa še letos uredili za obrtniški dom. Mestni trg je za promet že zaprt, a ne 24 ur na dan, kot smo predlagali. Pristati smo morali na kompromis, da zapora velja od 20. do 6. ure. Tamkajšnji stanovanjci so seveda izjema. Javno razpravo o ureditvi starega mestnega jedra bomo pripravili jeseni. Osnova za razpravo bo študija o ureditvi trgov iz leta 1983, za pomoč bomo poprosili tudi strokovnjake. Arhitekt prof. dr. Jože Koželj se je že odzval, vemo pa, da tudi brez sodelovanja novomeškega Zavoda za varstvo naravnih in kulturne dediščine ne bo šlo,« pravi Križ.

Ureditev trgov je za komisijo največji, ne pa edini zalogaj. Do konca letošnjega leta naj bi uredili dolino Obrha od izvira do Štuparja, za kar je denar že odobren. Dotaknili se bodo tudi označb po Metliki, parkirnih prostorov za

osebna in tovorna vozila ter avtobuse, mimo njih pa ne bo šla niti ureditev prometa ob metliški obvoznici, ki bi se lahko precej spremenil, če bo metliška občina imela položaj mejne občine v državi Sloveniji.

Seveda pa imajo člani komisije posebno mnenje tudi o kioskih, bodisi tistih, ki so že v mestu, ali onih, ki bi jih morebiti še postavili. Predlagali so izvršnemu svetu, da obravnava kioske le kotčasne objekte, ki lahko pripomorejo k boljši ponudbi v mestu, a jih lah-

Stane Križ

ko vsak hip odstranijo. »Kioski namreč kljubčasnosti kazijo videz urbane celote. Sicer pa smo posebej poudarili, da pod mestno obzidje in na vse tri metliške trge ne sodijo. Tri kioske, ki so sedaj v mestu, pa naj bi preselili drugam. Menimo, da je v Metliki še veliko majhnih lokalov, ki bi jih bilo moč koristno porabiti, preden se ljudje odločijo za cene kioske, ki kazijo okolico,« je v imenu svoje komisije prepričan Stane Križ.

M.B.—J.

Prvi koraki v turizmu

Evidentirali turistične sobe

VAS-FARA — Turistično društvo Kostel, ki so ga ustanovili pred kratkim, je že registrirano. Imajo 30 članov, nabirajo pa še nove, tudi podporne člane. Čeprav sedanjí čas ni naklonjen turizmu, so opravili popis turističnih postelj. Na območju KS je 20 postelj, vse pri zasebnikih, predvsem gostilničarjih. V eni izmed gostiln urejajo še 10 turističnih postelj. Društvo bo skušalo zainteresirati še druge zasebnike, da bi oddajali sobe turistom.

Te dni je društvo ustanovilo komisijo za urejanje okolja, ki jo vodi Vinko Zajc. Komisija je izdelala program dela in vabi k sodelovanju vse krajanje, ki so pripravljene delovati za varstvo okolja. Društvo je že postavilo kozolček z oznako »Kolska dolina« pri vstopu v to dolino v Novih selih. S podobnimi kozolčki, ki so delo kiparja Marjana Leša iz Gerovega, bodo opremili še zanimivosti v KS, pri Fari pa bodo postavili kozolček s podatki o zanimivostih na tem območju. M. Leš je tudi izdelal turistične značke za Kostelsko. V kratkem bodo izdali še razglednice in videokaseto o Kostelskem.

J. P.

350-let Nove Štiffe

Glavne slovesnosti od 12. do 15. avgusta, ko pride nadškof dr. A. Suštar

NOVA ŠTIFTA — Romarska cerkev Marije Vnebovzete pri Novi Štiffi slavi letos 350-letnico začetka gradnje, o čemer smo obširneje že poročali. Patra Vilija Pustoslavca smo vprašali, kako se posvetno in duhovno pripravljajo na proslavitev jubileja, pa tudi, katere prireditve so doslej že bile in katere še bodo.

»V načrtu smo imeli obnovitev cerkve, ureditev sanitarij ter ureditev in olepšavo okolice. S skupnimi močmi bomo tik pred svečanostmi prepletkali arkade in uredili sanitarije, ostala dela pa bodo morala počakati. V začetku smo namreč pričakovali veliko več pomoči. Zdaj pa bi se rad zahvalil predsednikom občinske skupščine in izvršnega sveta Ribnica ter posameznikom, ki so pokazali veliko dobre volje in nam v teh težkih razmerah pomagali v okviru možnosti.

Kako si želimo, da bi bila cerkev in samostan lepo obnovljena, si prizadevamo, da bi bila primerno podarjena tudi duhovna plat. Zato se bomo tri dni, od 12. do 14. avgusta, z obogatim programom duhovno in kulturno pripravljali na vrhunec praznovanja, ki bo v četrtek, 15. avgusta, ko bo v cerkvi slovesna sveta maša, ki jo bo ob somaševanju drugih duhovnikov vodil ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Suštar. Po maši bo še procesija z Marijinim kipom in litanijami; med mašo pa bodo peli združeni pevski zbori Ribnice, Sodražice in Nove Štiffe. Na ta dan pričakujemo nekaj tisoč obiskovalcev. Vabljeni so tudi narodne noše. Gasilci iz Jurjevice bodo poskrbeli za jedajo in pijačo.«

J. P.

POSLANCI PRI KOTARJEVIH

MEDVEDJEK — Poslanci republiške skupščine so 31. julija prinesli Kotarjevimi iz Medvedjeka kar med zasедanjem parlamenta 92.448 din, ki so jih zbrali kot pomoč družini, prizadeti ob vojaški agresiji. V delegaciji zbora združenega dela, družbenopolitičnega zbora in zbora občin je slednjega zastopal trebanjski poslanec Alojz Metelko.

Tabor »čudnih« gostov

Člani društva YAM so se teden dni v Dolenjskih Toplicah ukvarjali sami s seboj

DOLENJSKE TOPLICE — Na prostoru Tabora slovenske mladine, ki je že drugo leto v upravljanju Zveze prijateljev mladine iz Novega mesta, je letos zaradi vojne stekel nekoliko okrnjen

Na tabornem prostoru bo od 17. do 31. avgusta 1. slovenski tabor mladih, na katerem organizator pričakuje mlade od 15. do 25. leta starosti iz vseh slovenskih krajev. Prvi takšen tabor bo zagotovo zanimiv, saj zveza prijateljev mladine zanje pripravlja navdve bogat program. Poleg kopanja v bazenu s termalno vodo bo na tabornem prostoru vsak večer ples, čez dan pa se bo na bližnjih igriščih moglo naučiti vsakršne športne in druge aktivnosti. Mladi se bodo lahko prehranjevali v taboru, v šoli ali bližnjih trgovinah. Cena bivanja bo 7 DM na dan.

program. Veliko skupin iz vse Slovenije je letovanje odpovedalo, kljub temu pa bo z manjšimi presledki taborni prostor do jeseni zaseden.

V ponedeljek so zaključili počitničenje prvi gostje društva Yam iz Ljubljane. Skupina, ki je štela 55 udeležencev vseh starosti in poklicev, je imela v tem prelepem okolju svoje prve počitnice. Pravzaprav so bile počitnica delavnica, v kateri so posamezni terapevti

Premalo gospodarskih stikov

Dobro sodelovanje med Metliko in pobratenimi Ronkami, Wagno ter Ozaljem

METLIKA — Metliška občina se je leta 1968 pobratila z italijansko občino Ronke, dve leti pozneje z avstrijsko Wagno ter leta 1982 s sosednjo občino Ozaljem na Hrvaškem. Z vsemi občinami Metličani dobro sodelujejo, vendar pa bi se, zlasti z italijansko in avstrijsko, morali bolj povezati na gospodarskem področju.

Kot je bilo slišati na zadnji seji skupščine občine, bi morali Metličani iz obmejnih Ronk in Wagne prenesti na

• Ob napadu na Republiko Slovenijo je metliška občina takoj dobila ponudbo za pomoč tako iz Ronk kot iz Wagne. Metličani so se zahvalili za pozornost ter poudarili, da bo za nas najbolj dobrodošla pomoč njihovo pravilno informiranje svetovne javnosti o dogodkih v Sloveniji. Podpora in pomoč so prav tako ponudili Ozaljšani, vendar pa žal vse kaže — kot je dejal na zadnji seji skupščine občine njen predsednik — da jo bodo sedaj najbolj potrebovali prav oni sami.

metliška tla tudi marsikakšno »obmejno« izkušnjo. Poleg dosedanjih srečanj bi morali pripraviti tudi bolj strokovna, na primer za vinogradništvo in kmečki turizem, saj bi se zlasti v Wagni Metličani imeli kaj naučiti.

Sicer pa so med občinami Metlika, Ronke in Wagne pogosta predvsem srečanja vodstev občin, društev in organizacij ter ostalih občanov. Uradna srečanja vodstev so po potrebi, vendar najmanj enkrat na leto. Obiske in nastope izmenjujejo številna društva, bodisi kulturno-umetniška, športna, ribiška, gasilska, vinogradniška, borbevske organizacije in še kdo.

Ze vrsto let letujejo v eni od občin otroci iz ostalih dveh. Med prebivalci treh pobratenih občin so se spletla tudi številna poznanstva in prijateljstva. Ti ljudje se srečujejo ne glede na urnik uradnih srečanj.

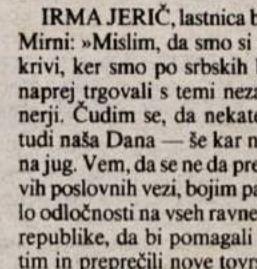
Z ozaljsko občino so Metličani doslej sodelovali predvsem pri gradnji gospodarske infrastrukture, kot so vodovod, telefon, ceste, plinovod, pa tudi na področju zdravstva, kmetijstva, varovanja Kolpe, revalidacije višinskih območij obeh občin.

Naša anketa

Oropani v samostojnost

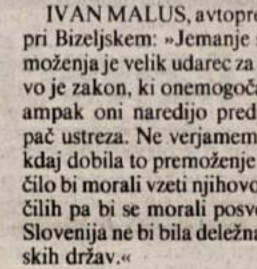
Na desetine trgov slovenskih podjetij z blagom, vrednim na stotine milijonov; servisi velenjskega Gorenja; Krkin obrat v Svrlljgu; papirnica, ki jo je v BiH z velikim vložkom saniral krški Videm; avtomobili slovenskih remon-a-car firm itd. Gre seveda za seznam premoženja slovenskih firm predvsem v Srbiji in na »srbskih« območjih BiH pa na Kosovu, ki so si ga praktično prisvojili (ali v primeru Svrlljga to vsaj hoteli) tamkajšnji delavci oz. kar oblast. V banjaluški občini morajo firme s sedežem v Sloveniji v dnevnem izkupiček odvajati na poseben račun tamkajšnje občine. Če bi si kdo iz metlične firme drznil priti v »enoto«, da bi morda rešil kaj svojega premoženja, so delavci dolžni poklicati policijo! V Beogradu so mirno sprejeli na znanje samovoljno odjavo in nanovo registrirali 24 osebnih vozil Alpetourrove potovalne agencije, s čimer je bila kraja legalizirana na državni ravni. So nas Srbi z zadnjim barbarstvom v obliki neposredne državne kraje slovenskega (in hrvaškega) premoženja, nemogočim v normalni, pravni državi, presenečili? Po lanski blokadi, ki so jo uprizorili slovenskemu gospodarstvu ne glede na lastno škodo, po srbskih tatinskih »pohodih« v jugoslovanski monetarnem sistem, po vseh lažeh srbske politike, ki si je s prisvojitvijo zveznih organov in armade privoščila še pravo vojno, res ne bi smeli biti presenečeni. Srbska politika se je očitno odločila postaviti velikansko ceno za slovensko samosvojitvev, ki je sploh ne bo plačala samo Slovenija, ampak tudi naši.

SUZANA NOVAK, uslužbenka Hotela Pugled Kočevje: »Prisvajanje tuje imovine je tatvina. Za politiko se ne zanimam, vendar kaže, da je za spore, vojne in tudi taktične tatvine pri nas kriva prav politika. V razviti državah, ki imajo pametna vodstva, je pomembno predvsem delo, pametno gospodarjenje in trgovanje. Kdor dela in zasluži, saj tam vse ureja ekonomika. Kje ne znajo delati, so prisiljeni krasti.«

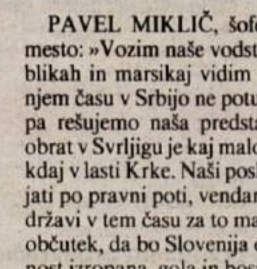
IRMA JERIC, lastnica bistroja Mirna na Mirni:

»Mislim, da smo si precej tudi sami krivi, ker smo po srbskih blokadah še kar naprej trgovali s temi nezanesljivimi partnerji. Čudim se, da nekateri — slišim, da tudi naša Dana — še kar naprej tiščijo dol, na jug. Vem, da se ne da prek noči stskati novih poslovnih vezi, bojim pa se, da je premalo odločnosti na vseh ravneh, od podjetij do republike, da bi pomagali najbolj prizadeitim in preprečili nove tovrstne rope.«

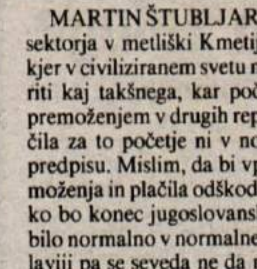
IVAN MALUS, avtoprevoznik iz Orešja pri Bizelskem:

»Jemanje slovenskega premoženja je velik udarec za Slovenijo. Gotovo je zakon, ki onemogoča take zaplembe, ampak oni naredijo prepis, kakršne jim pač ustreza. Ne verjamem, da bi Slovenija kdaj dobila to premoženje nazaj. Za povračilo bi morali vzeti njihovo blago. O povračilih pa bi se morali posvetovati zunaj, da Slovenija ne bi bila deležna obsodbe evropskih držav.«

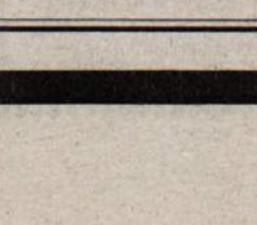
PAVEL MIKLIČ, sofer v Krki Novo mesto:

»Vozim naše vodstvo po vseh republikah in marsikaj vidim in slišim. V zadnjem času v Srbijo ne potujemo več, druge pa rešujemo naša predstavništva. Za naš obrat v Svrlljgu je kaj malo upanja, da bo še kdaj v lasti Krke. Naši poskušajo stvari urejati po pravni poti, vendar je v tej nepravni državi v tem času za to malo upanja. Imam občutek, da bo Slovenija odšla v samostojnost izropana, gola in bosa!«

MARTIN ŠTUBLJAR, vodja splošnega sektorja v metliški Kmetijski zadrugi:

»Nikjer v civiliziranem svetu ne bi bilo moč storiti kaj takšnega, kar počno s slovenskim premoženjem v drugih republikah. Opravičila za to početje ni v nobenem pravnem predpisu. Mislim, da bi vprašanje tega premoženja in plačila odškodnine morali rešiti, ko bo konec jugoslovanske krize. Tako bi bilo normalno v normalnem svetu, v Jugoslaviji pa se seveda ne da nič predvideti.«

LIDIJA AMIGONI, lastnica frizerskega salona v Sevnici: »To so tipični balkanizmi. Kljub temu menim, da bi morali Srbi in drugim vrniti milo za drago za naropano slovensko premoženje, čeprav mislim, da to pač ne more biti rešitev za številna slovenska podjetja, ki jih je prizadelo tako barbarstvo početje dovcerajsnjih »bratov«. To je draga pa navdve poučna šola za naše obnašanje v prihodnje!«

TOMAŽ OVEN, študent ekonomije iz Ribnice: »Ropanje slovenskega premoženja v drugih republikah je skrajno necivilizirano dejanje. Ker živimo od gospodarstva in trgovanja, teh tokov ne bi bilo pametno prekinjati. Odgovorni bi morali najti druge rešitve, morda ustanavljanje mešanih podjetij. Gotovo pa bi kazalo roparsko razpoložene republike očrnuti pred svetom, ki bi se ustrašil poslovanja z njimi in bi morda zato imeli več poslov mi. Iskanje pravice pred sodiščem verjetno ne bi bilo posebno učinkovito.«

VIDA KOBE, obrtnica iz Črnomlja: »To, kar počno s slovenskim premoženjem po Jugoslaviji, je proti vsem pravnim normam. Toliko časa smo Slovenci vlagali tja dol, sedaj pa se nekdo najde in to ukrade. To je barbarstvo, ob katerem ostane človek brez besed. Dvomim, da bomo to premoženje Slovenci kdaj dobili nazaj, kajti na jugu si sami pišejo svoje zakone, neupoštevaje kakršnekoli zakonitosti. Sicer pa imam tudi sama slabe izkušnje iz Srbije.«

IVAN URBANČ, upokojenec iz Podbočja: »Tako se mi zdi, da je nad Slovenijo zmeraj nekdo hotel biti gospodar, zmeraj so ji hoteli jemati. Jemanje trgovin ni nič novega. Jemlje se kot prej, samo vidi se to bolj. To je kraja. Se da kaj narediti, da bi ukradeni dobili nazaj? Najbrž nič. Če so že vzel, naj imajo, samo da bi nas pustili na miru. Z najprej bi se morali Slovenci bolj zanimati, kam gre naš denar. Zdi se, da bo to veliko težje rešiti.«

ŠE BODO PRIŠLI — Del udeležencev tabora društva Yam. Učili so se živeti drugače in prostor Tabora mladih Slovenije jim je nudil vse te možnosti. (Foto: J. Pavlin)

MILAN PREDAN

VRVEŽ — Mestni trg v metliškem starem jedru je vsak dan natrpan z jeklenimi konjički, tako da se pešci, ki hodijo tod po opravkih, med njimi komaj prebijajo do svojega cilja. Na srečo je komisija za ureditev Metlike skupaj s stanovanjci dosegla zaprtje trga za promet vsaj ponoči.

VABILO GUBČEVCEM

TREBNJE — V počastitev praznika občine Trebnje bo skupnost Gubčeve brigade 4. septembra 1991 položila venec k spomeniku te brigade v spomin-skem parku na Trebelnem. Vabljeni so vsi člani brigade, da se udeležijo te slovesnosti. Prijave sprejemajo na občinskem odboru ZZB NOV Novo mesto do 31. 8. 1991. Če bo odziv številen, bo iz Novega mesta na Trebelno organiziran poseben avtobus. Za malico je poskrbljeno.

Kasarno v muzej

Zgodba o lovcih, ki zakurijo ogenj za zajca, preden ga ulovijo

Zadnjič je mariborski radio med poslušalci zbiral predloge, kako naj bi izkoristili stavbe in zemljišča, ki jih začenja zapuščati jugoslovanska armada. Neka Mariborčanka je med drugim zanosno predlagala, da bi sedanjí dom JLA, častitljivo poslopje v strogem središču Maribora, nekdanji Narodni dom (leta 1945 vojski podarjen v zahvalo za osvoboditev), preimenovali v dom Teritorialne obrambe. V znak zahvale za zmago v zadnji vojni, je argumentirala. In polemika je bila odprta — kar je bilo zanesljivo znamenje, da se duhovno stanje Slovencev zares normalizira.

Do dneva, ko to pišem, še ni povsem jasno, ali bo sedanjí dom JLA spremenjen v dom TO (predlog več občanov), v hišo Evrope (predlog županje), v nove prostore za zasedanja občinske skupščine (predlog predsednika občinskega izvršnega sveta), nazaj v Narodni dom (predlog nekaterih Demosovih funkcionarjev), v mednarodni kongresni center (predlog skupine ambicioznih mestnih poslovnežev) ali v kaj

petega. Razprave še trajajo. Problem je le v tem, da je vojska še vedno v domu JLA. In to spominja na zgodbo o lovcih, ki so zakurili ogenj za zajca, potem pa šli zajca šele lovit.

Pravzaprav je tudi siceršnje iskanje rešitev za izpraznjene mariborske vojašnice podobno tej lovski zgodbi. Zdi se, da je vehemenca pri tem iskanju v obratnem sorazmerju z možnostjo iskanja rešitev za druge, veliko večje mariborske probleme. Medtem ko, denimo, niti iz mariborskih strokovnih krogov ni slišati nobene pametne zamisli, kaj v razmerah vse hujšega zapiranja južnih trgov storiti z meljskim in tezenskim industrijskim bazenom, ki je od teh trgov nadpovprečno odvisen, pa je od vsepovsod ogromno zamisli, kaj storiti z vojašnicami in s tistimi 128 hektarji mestnih površin, ki jih ima zdaj v lasti armada (in jih ne bo mogla odnesti s seboj).

Kaže, da bo za vse predloge zmanjkalo vojašnic: v eni naj bi bil dom za starostnike, v drugi sprejemni center za mladostnike, v tretji zavetišče za klošarje, v četrti matriški dom, v peti vadbišče za rockerske in druge glasbene skupine, v šestí mirovniški center po vzoru ljubljanskega projekta na Metelkovi, sedmo naj bi preuredili v veliki zabavišni park... Se najbolj izviren je predlog, naj bi eno od vojašnic spremenili v muzej vojaške neumnosti, vse ostale pa porušili — že iz preventive, da se vanje ne bi vselila kakšna nova vojska. Predlog o preimenovanju doma JLA v dom teritorialcev potrjuje, da ta bojazen ni odveč.

MILAN PREDAN

ŠE BODO PRIŠLI — Del udeležencev tabora društva Yam. Učili so se živeti drugače in prostor Tabora mladih Slovenije jim je nudil vse te možnosti. (Foto: J. Pavlin)

PRISPEVKI — Zdravstvo tudi v Novem mestu crkuje. Republika, ki si ga je...

SLOVENEK — Videti je, da je novomeški župan Marjanu Dvorniku...

PODGANA — Prodajalke v Dolenjski Delikatesi na Glavnem trgu s podgami...

Ena gospa je zvedela, da bodo stanovaleci novomeške »Plave lagune«...

FESTIVAL DOMAČE GLASBE V ŽUŽEMBERKU

ŽUŽEMBERK — V soboto, 17. avgusta, bo v Žužemberku I. festival domače glasbe...

Sprehod po Metliki

REPORTAŽA O PIRANHAH, objavljena je bila po valovih Studia D, je vzbudila med prebivalstvom nemalo preplaha...

USODNI »DA« JE KONČNO dahnili tudi Stane Križ, vodja tamburašev in folkloristov KUD Ivan Navratil...

JE ZE TAKO, da eni delajo, drugi pa kradejo, kjer se da. Lastniki njih, njevic in nostno izginja pridelek...

METLIČANOV JE VSE MANJ

METLIKA — Po letošnjem popisu živi v metliški občini 8.197 prebivalcev, zato ni čudno, da je, z izjemo Metlike in...

Cene v vrtcih še »stare«

Novomeška vlada ni odobrila 25-odstotne podražitev vrtecev s 1. avgustom — Poleti manj otrok

NOVO MESTO — S 1. avgustom naj bi se cene novomeških vrtecev zvišale za 25 odst. Tak predlog so, da bi se izognili izgubi, v skladu s sklepom republiške vlade...

Prvo letošnje polletje je VVO Novo mesto zaključila z vsega 136 tisoč dinarji plusa oz. dobička, saj so skoraj vse vrste odhodkov beležile precej večjo rast...

Z. L.-D.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek smo prvič letos videli na tržnici nekaj kilogramov lepih jurčkov. Največ jih je prinesel Daniel Ziberna iz Brusnice...

PROTI VEČERU ČUKI

NOVO MESTO — Jutri od 19. ure naprej bo na vrtu hotela Kandija obiskovalce zabaval ljubljanski ansambel Čuki...

V Škocjanu znajo delati kritino

Del nekdanjega Strešnika je skupaj z dravograsko firmo Kograd postal nova firma Bramac Škocjan — Edini proizvajalec za Jugoslavijo — Kakovost na najvišji evropski ravni

ŠKOCJAN — »V Škocjanu smo znali delati kakovostno strešno opeko že prej, saj imamo na tem področju kar lepo tradicijo...«

Bramac Škocjan je nastal z razdelitvijo Strešnika ter z združitvijo z dravograsko firmo Kograd oziroma z delom te firme, ki se je prej tudi ukvarjala s proizvodnjo betonske strešne kritine...

Bramac je od Strešnika »dobil« le proizvodnjo strešne kritine, ves ostali program, vključno s trgovino z gradbenim materialom, pa je zadržal...

V obratu v Škocjanu teče proizvodnja tako imenovanega klasičnega strešnika, v Dravogradu pa izdelujejo mo-

del, ki se mu reče donavski strešnik. Oba modela z vsemi dodatki izdelujejo v štirih barvah. »Z vstopom v Bramac so nam dostopne tudi velike raziskovalne kapacitete, ki zagotavljajo nenehno razvoj tehnologije in programa...«

Gremo v gore in na pohod

Specializirana trgovina za alpinistično in sportsko opremo v Novem mestu — Od nahrbtnika do noža — Stena za prosto plezanje?

NOVO MESTO — Pred dvema mesecema je Marko Belingar v prostorih Javnih skladšč v Novem mestu odprl trgovinico, ki nosi tako ime kot njegova firma — Alp sport...

NAJ TRPI, KDOR NI PLAČAL

METLIKA — V družbenih in solidarnostnih stanovanjih je vse več ljudi, ki ne zmorejo plačevati niti stroškov vode, pa je že slišati grožnje s strani komunalnega gospodarstva...

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 13. do 25. julija so v novomeški porodnišnici rodile: Marica Vene iz Dul — Albina, Kristina Novak iz Zabrja — Jureta, Sonja Berus iz Velikega Podljudna — Anjo, Anica Prelogar iz Stranja — Marjetko, Alenka Pustavrh iz Leskova — Urško, Ljubica Matešič iz Reštovega — Marjana, Mateja Bašelj iz Šmarjeških Toplic — Tjaša, Marica Pene z Velikega Slatnika — Majo, Darja Novina iz Dolenjskih Toplic — Špelo, Jožica Trunkelj iz Zagorice — Janeza, Martina Deželan iz Vel. Brusnice — Tino, Tatjana Slak iz Dolenjske vasi — Andraža, Erna Podlogar z Vine Gorice — Uroša, Darinka Fink iz Dol. Kamenc — Marka, Marjeta Rifelj iz Ždinje vasi — Ines, Blaženka Požes iz Dol. Podboršta — Špelo, Marija Vrlinič iz Bojanec — Vanjo, Alenka Rabzelj iz Trebnjega — Tjaša, Ljubica Ribarič iz Donjega Bukovca — Ivano, Miroslava Starešinič iz Balkovcev — Petro, Danica Ivec iz Metlike — Aleša, Ma'đa Avguštinčič z Vrhtrebnjega — Davida, Tatjana Tomanič iz Križevske vasi — Anito, Marija Zupančič iz Jezera — Simona, Bernarda Mušič iz Dragovanje vasi — Petra, Alenka Hozner iz Petrove vasi — Janjo in Tanjo, Tatjana Gotlib iz Herinje vasi — Tadeja, Marija Banovec iz Kota — Urško, Pavla Frankovič iz Hrasta pri Vinici — Sabino, Marinka Levičar iz Krškega — Leo, Marija Hočevar iz Gor. Stare vasi — Nino, Marija Unetič iz Kostanjevice — Tamaro, Vilma Saje iz Gabrja — Nejc, Marija Trlep z Male Strmice — Mateja, Marjeta Fabijan z Dol. Sušic — Nejc, Irena Resnik iz Dola — Uroša, Milena Kastelic iz Kovače vasi — Mateja, Marica Turk z Visejca — Robija, Marija Gruden iz Skrljevega — Evo, Fanika Turk iz Sentjerneja — Marušo, Renata Bojanec iz Dobindola — Dejana, Julka Majster iz Češče vasi — dečka. Čestitamo!

Novgeza mesta: Jožica Pirnat z Drske 46 — Lavro, Janja Rupnik z Zagrebške 13 — Nika, Agnes Malinovič s Poti na Gorjance 44 — Davida, Božidara Berkopec z Ragskove 16 — Ines. Čestitamo!

Samostojna SLOVENIJA 1991

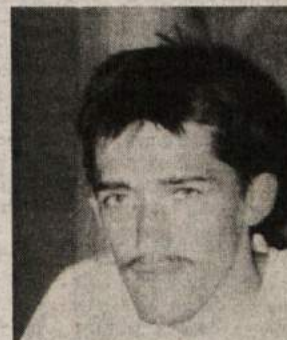
Dom na Bazi 20 le odprt

Mačkova hiša strahov je dobila stanovalce

BAZA 20 — Pred dobrima dvema letoma smo bili tukaj priča otvoritvi večnamenskega doma. Slovesno ga je odprl tedanji predsednik slovenskega predsedstva Janez Stanovnik, vsi pa so vedeli, da je njegov duhovni in dejanski boter Ivan Maček — Matija, ki je s svojim vplivom poskrbel tako za gradnjo doma kot že prej za gradnjo ceste in parkirnega prostora...

vztrajali in sedaj je gostov vsak dan več. Uradno imamo odprto vsak dan od 10. do 22. ure, razen ponedeljka in torika. Če pa kdo zaide sem na ta dva dneva, pa tudi ne ostane lačen in žejen, če smo le tukaj. Kdaj je dom odprt, si obiskovalci lahko preberejo že na tabli v Podturnu, tako da pot sem gor ni zastoj,« je povedal Izток.

Na jedilniku so topla in hladna jedila, če pa želijo večje skupine še kaj posebnega, si to lahko predhodno naročijo. S časom nameravajo

Izток Klemenčič

Politična scena v Sloveniji se je hitro spreminjala in kmalu po otvoritvi se je začela okoli doma prava pingpong igrica, kajti stavbi, katere viri financiranja in dejansko pokritje naložbe so bili zagrjeni v meglo, nihče ni hotel dati svojega pečata in jo spraviti v življenje. Novomeška Krka se je je dolgo oteplala, sedaj pa jo je le sprejela, pod pogojem, da jo lahko da v najem privatnim interesentom. O vsej zadevi v Krki neradi govorijo, kot kaže, pa so že dobili najemnika. To je edino prav, saj je škoda, da bi tak lep objekt sredi roških gozdov ostal zaprt, obiskovalci Baze 20 in drugih znamenitosti Roga pa lačni in žejni.

Preteklo nedeljo je bilo na Bazi 20 in pri Novem domu, kot mu zanekrat pravijo že kar nekaj obiskovalcev. Tam je bil tudi Izток Klemenčič, neke vrste oskrbnik. »Za potrebo in oskrbo skrbimo vsi, smo nekakšna družinska firma. Odpri smo 20. junija, ker pa je bilo kmalu nato v Sloveniji precej nape, je bilo gostov bolj malo. Odpadla je tudi slovesnejša otvoritvena strežba, ki je bila načrtovana za 4. julij, dan borca. Mi pa smo tukaj

premakniti dejavnost bolj v večerne ure, tam od desetih pa do treh ponoči, kar bi pritegnilo predvsem mlade obiskovalce, pri tem pa dnevni izletnikov nikakor ne nameravajo zanemariti in se nameravajo povezati s potovalnimi agencijami, s čimer bi si zagotovili večji in rednejši priliv gostov. Le tako bi bilo moč dejavnost postaviti dobro na noge in sčasoma zagotoviti tej naložbi, če že je, tudi rentabilnost. T. JAKŠE

ZLATA MEDALJA ZA METLIŠKO VINO

METLIKA — Na ocenjevanju vin v avstrijskem Gradcu za Vinski sejem, ki bo od 28. do 31. avgusta v Ljubljani, so se dobro odrezala tudi vina iz metliške Vinske kleti. Uradnih podatkov v kleti sicer še niso dobili, kot pa se je zvedelo neuradno, je shardonnay dobil zlato medaljo, tri ostala vina pa srebrne. Za katera od vin, ki so jih poslali na ocenjevanje gre, bodo v kleti zvedeli, ko dobijo uradno sporočilo, ki ga pričakujejo te dni.

DEŽURNE TRGOVINE

- V soboto, 10. avgusta, bodo kot dežurne odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živil:
• v Novem mestu: Market na Ljubljanski cesti
• v Sentjerneju: Samopostrežba Mercator
• v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Vrelec
• v Žužemberku: Market Dolenjska
• v Straži: Samopostrežba KZ
• v nedeljo bo od 8. do 11. ure odprta Samopostrežba na Glavnem trgu.

Stanovanja v tretje?

METLIKA — Ob metliškem občinskem prazniku novembra 1989 so v Kidričevem naselju dogradili stanovanjski blok, v katerem je tudi 13 solidarnostnih stanovanj. Na razpis za ta stanovanja se je prijavilo 73 prosilcev in julija lani je bila objavljena prednostna lista. V tem času se je zamenjala občinska oblast. Predsednik skupščine občine je postal dipl. pravnik, ki se je na prejšnjem delovnem mestu precej ukvarjal s stanovanjsko problematiko in kaj hitro je lahko ugotovil, da je bil prednostni vrstni red za solidarnostna stanovanja narejen precej po domače. A ne le to!

Pravilnik, po katerem so na lestvico za solidarnostna stanovanja razvrstili 73 prosilcev, ni bil veljaven, in tudi nikoli ni bil veljavni, saj — tako kot tudi vsi tovrstni pravilniki do takrat — ni bil objavljen v uradnem glasilu, na podlagi takšnega pravilnika pa so vsa dejanja nezakonita. Županu ni preostalo drugega, kot da je takšen postopek o dodeljevanju stanovanj razveljavil, skupščina pa je sprejela nov pravilnik. Letos spomladi je luč sveta zagledala druga prednostna lista za 13 stanovanj, na katero je bilo — razumljivo — nekaj pritožb. A ustrezen organ je ugodil le enemu prosilcu, vse ostale je zavrnil. Vendar so se lahko pritožili na sodišče zdruznega dela, kar so seveda tudi storili.

S tem pa zgodbe o jari kači oz. metliških solidarnostnih stanovanjih še ni bilo konec. Sodišče je namreč iz formalnih razlogov razveljavilo javni natečaj za dodelitev stanovanj in letošnjo prednostno listo. V skupščini občine so namreč naredili veliko napako, ker so po sicer veljavnem pravilniku obravnavali tiste kandidate, ki so se prijavili na razpis po neveljavnem pravilniku. Še enkrat bi namreč morali razpisati natečaj, ker pa so očitno hoteli skrajšati pot do stanovanj, kar bi bilo le v prid prosilcem, so upoštevali v prvem (in neveljavnem) natečaju prijavitelne kandidate. Tako je sodišče razveljavilo vse. Metličanom je ostal le novi, veljavni pravilnik.

Še sreča, da so bili po razsodbi sodišča v Metliki vsaj toliko prisebni, da so napako priznali in se niso pritožili, ampak so sklenili, da bodo začeli čimprej spoštovati odločbo sodišča. Ponovno so razpisali natečaj, na katerega so se prosilci lahko prijavili do letošnjega 5. julija. Težko je reči, ali so si številni prosilci iz prejšnjih natečajev premislili, kako drugače rešili stanovanjski problem ali morda celo opupali, toda tokrat se je prijavilo skoraj za polovico manj kandidatov. Kakorkoli že, komisija bo zopet tuhtala in tehtala in naredila že tretjo prednostno listo za ista stanovanja. In zopet se bodo lahko vsi, ki se ne bodo strinjali, pritožili, najprej na prvo, potem še na drugostopenjsko sodišče. Po zakonu verjetnosti se bo najbrž pritožil vsaj en prosilec, dokler pa vse skupaj ne bo pravnoomočno, stanovanj ne bo moč razdeliti.

Toda kljub vse tem verjetnostim in neverjetnostim naj bi bila stanovanja po termiskem planu razdeljevalce zasedena ob drugi obletnici otvoritve, novembra letos. Kakšni so ob tem stroški s pravnimi stanovanji, bodisi zaradi stanarin, ki jih ne plačuje nihče, zaradi kurjave, ki jo nekdo mora plačati, in ne nazadnje zaradi propadanja praznih stanovanj, ob tej priložnosti ne bi razpredali. O stiskah tistih, ki že toliko časa čakajo na svoje domovanje, tudi ne. V vsem tem je namreč tudi ena dobra plat: odgovorni v občini so se le nečesa naučili: da pač stvari, zlasti še, če so za občane še posebej občutljive, ne gre jemati in reševati kar po domače. Pri vsem skupaj pa je predvsem ena lepota napaka. Čeprav rek pravi, da vsaka šola nekaj stane, je tokrat uk trajal le nekoliko predolgo, pa še prav poceni ni bil. M. BEZEK — JAKŠE

Marko Belingar v svoji trgovini

sem program razširil in sedaj nudim tudi tehnično opremo, oblačila, obutev in razne dodatke tudi za druge športe in rekreativne dejavnosti, zlasti za tek, jogging, pohodništvo, kampinganje, od specialne opreme za alpiniste, nahrbtnikov, športnih oblačil in obutve do potovalnih torb, spalnih vreč in mrež, majic, čutaric, nožev in še marsičesa,« našteva Belingar. »V glavnem gre pri vsem tem za uvožene stvari znanih tujih firm in za najboljše, kar je s tega področja moč dobiti pri nas.«

Seveda ima Belingar sedaj na začetku še težave. »Pravega prometa še ni, a se stvar že izboljšuje, vse več je zanimanja in obiska v trgovini. So pa zaradi razmer pri nas tute firme precej nezaupljive pa tudi z uvozom je težko. A prepričan sem, da se bodo stvari uredile in stekle.« Njegova velika želja je, da bi v Novem mestu uredil steno za prosto plezanje, saj je prepričan, da je to šport z veliko prihodnostjo. A. B.

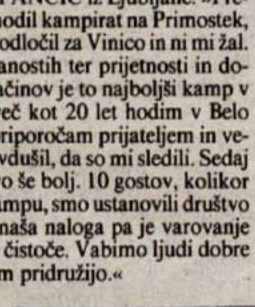
»Kamp miru«: tujih gostov ni

VINICA — 1. avgusta, na vrhuncu poletne turistične sezone, je bilo v najbolj znanem belokranjskem kampu v Vinici, v katerem je prostora za 300 turistov, le 10 gostov, ki so postavili 3 šotore in eno avtomobilsko prikolico. Dve prikolici sta čakali prazni, ker so »stanovalci« menda odšli le začasno. Medtem ko je bilo pretekla leta poleti od 1.200 do 1.400 nočitev, jih je bilo letos le nekaj deset. Nekdaj je bilo več kot tri četrtine tujcev, letos sta le eno noč prespala Nemec in Nizozemec. V kuhinji v kampu, kjer so pretekla leta komaj uspeli ustreči vsem gostom, letos nimajo za koga kuhati. Takšna je na prvi pogled podoba največjega slovenskega kampa ob topli in (zaenkrat še) čisti Kolpi, ki so jo dopolnili tisti, ki v kampu še vztrajajo.

EVGEN ŽAGAR, vodja kampa: »Že 30 let delam tukaj, pa takšne katastrofe, kot je letos, še ni bilo. Menim, da za abstinenco naših gostov, med katerimi so prevladovali stalni, ni kriva bližina hrvaške meje, saj je tukaj mir. Gotovo pa gre krivica iskati v splošnih političnih razmerah v Jugoslaviji. Poleg Slovencev in tujcev so prihajali tudi gostje iz drugih jugoslovanskih republik. Vsaj slednjih letov zagotovo ne bo. Se sreča, da sem sam zaposlen, sicer bi bil primanjkljaj v kampu ogromen. Vendar pa ne bomo mogli uresničiti načrtov o obnovi kampa, ker ne bo denarja, saj letos ne moremo privabiti ljudi niti s priveditvami, ki jih je bilo včasih v kampu v izobilju.«

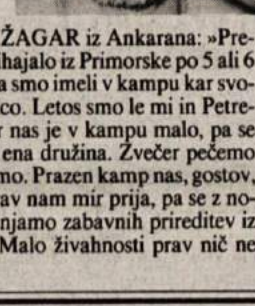
IVAN PETRE iz Izole: »Že 11. leto sem v viniškem kampu. Sem prihajam zaradi miru, lepe, neokrnjene narave, čiste vode, prijaznih ljudi in ribolova. Oba z ženo delava v šolstvu in poleti potrebujeva mir, ki pa ga ob morju ni, in na tak način se izognemo tršču. Kar ugaja nama, da je letos v Vinici tako malo ljudi.«

JANEZ ZUPANČIČ iz Ljubljane: »Pretekla leta sem hodil kampirat na Primostek, letos pa sem se odločil za Vinico in ni mi žal. Po naravnih danostih ter prijetnosti in domačnosti domačinov je to najboljši kamp v Sloveniji. Že več kot 20 let hodim v Belo krajino ter jo priporočam prijateljem in veliko sem jih navdušil, da so mi sledili. Sedaj mi bodo gotovo še bolj. 10 gostov, kolikor nas vztraja v kampu, smo ustanovili društvo kolpoljubcev, naša naloga pa je varovanje Kolpe, miru in čistote. Vabimo ljudi dobre volje, da se nam pridružijo.«

EDVARD ŽAGAR iz Ankarana: »Pretekla leta je prihajalo iz Primorske po 5 ali 6 družin, tako da smo imeli v kampu kar svojo koprsko ulico. Letos smo le mi in Petretovi. Zato, ker nas je v kampu malo, pa se počutimo kot ena družina. Zvečer pečemo ribe in zapojemo. Prazen kamp nas, gostov, ne moti. Čeprav nam mir prija, pa se z nostalgijo spominjamo zabavnih privedev iz preteklih let. Malo živahnosti prav nič ne škodi.«

EDVARD ŽAGAR iz Ankarana: »Pretekla leta je prihajalo iz Primorske po 5 ali 6 družin, tako da smo imeli v kampu kar svojo koprsko ulico. Letos smo le mi in Petretovi. Zato, ker nas je v kampu malo, pa se počutimo kot ena družina. Zvečer pečemo ribe in zapojemo. Prazen kamp nas, gostov, ne moti. Čeprav nam mir prija, pa se z nostalgijo spominjamo zabavnih privedev iz preteklih let. Malo živahnosti prav nič ne škodi.«

KAKO REŠITI PROBLEME?
ROSALNICE PRI METLIKI — Rosalničani opozarjajo, da bi morali urediti kanalizacijo in pokopališče v Rosalnicah, za čimprejšnjo rešitev teh dveh problemov in pomoč pa so zaprosili skupščino občine Metlika. Krajevna skupnost nima dovolj denarja, da bi vse to lahko sama uredila. Predvsem pa ne bi zmogla stroškov za ureditev pokopališča, na katerega pokopavajo pokojne iz več vasi. Na skupščini občine so pojasnili, da je gradnja kanalizacije v Rosalnicah odvisna od denarja, ki je zagotovljen v občinskem proračunu, a za to naložbo denar v proračunu letos ni načrtovan. Kar pa se tiče pokopališča, so Rosalničani zvedeli, da je potrebno najprej odkupiti zemljišče, potem pa začeti dogovore za ureditev pogrebne dejavnosti s Komunalo iz Metlike ali z zasebnim podjetjem.

IZLET V GORNO RADGONO
ČRNOMELJ — Slovenska kmečka zveza — Ljudska stranka in Društvo vinogradnikov Bele krajine pripravljata v nedeljo, 18. avgusta, izlet v Gornjo Radgono. Izletniki se bodo udeležili kmečkega tabora v Beltincih, si ogledali kmetijski sejem v Gornji Radgoni, obiskali sodobno kmetijo, kdor pa bo želel, bo lahko odšel naslednji dan na Madžarsko, kjer bo v Lipici papravec sprejem za Slovence. Prijave sprejemajo poverjeniki SKZ-LS v krajevnih skupnostih ter v pisarni stranke v Črnomlju ali na tel. 51-320.

Samostojna SLOVENIJA 1991

Kje bo disko v Kočevju

Včasih je bilo Kočevje ponoči mrtvo mesto, zdaj pa je za mnoge celo preveč hrupno — Kako usretri obojima?

KOČEVJE — Doslej je bil že dlje časa v Kočevju le en disko, in sicer v hotelu Pugled, ker je disko v mladinskem klubu Škorc prenehal delati. Zdjaj pa so se v Škorcu spet zbudili in bo disko deloval cel dvakrat na teden.

Delegacija krajanov je zato pred kratkim obiskala predsednika občinskega izvršnega sveta in pri njem protestirala proti ponovnemu odprtju diska v Škorcu. Večina meni, naj bi bil disko še naprej le v hotelu. Tam je primernejši prostor kot v drugih gostiščih in tudi v Škorcu. V bližnji okolici ni stanovanjskih hiš, da bi stanovalce motil hrup.

Prebivalce okolice Škorca je vznemirilo ponovno obratovanje, saj je ob prejšnjem njegovem delovanju bilo veliko pripomb in kritik. Ta disko je v najbolj gostu naseljenem delu mesta. Obratvalo je do dveh zjutraj, potem pa v okolici, predvsem pri stolpnih, ni bilo miru do štirih zjutraj. Mladi so pili, se glasno pogovarjali, prepevali in tulili — vse to seveda na klopcah za stolpnimi. V tej okolici je bilo takrat tudi precej vlomov v kleti, ponesnažene so bile kleti, nekaterim je zmanjkalo bencina iz avtomobilov, mopedi so hrupno vozili — ljudje pa bi se morali naspiti, da bi lahko šli naslednji dan na delo.

Tudi direktor hotela Nace Vidrih pravi: »Hrupa iz naših prostorov res ni. Menimo, da so prostori pri nas primernejši tudi za zbirališče mladih, kot so kje drugje. Poskrbljeno je za red. Celotno inšpektor notranjih zadev iz Ljubljane je pred kratkim o našem disku dejal, da je v njem več reda kot v diskih v Ljubljani. Včasih smo bili kritizirani, da hotel ne poskrbi za zabavo in da je Kočevje mrtvo mesto, saj morajo ljudje s kurnami spat. Zdjaj, ko smo za to poskrbeli, pa nekaterim spet ni prav.«

J. PRIMC

STANARIN NISO POVIŠALI

RIBNICA — Medtem ko so v drugih občinah od decembra lani stanarine vsaj enkrat ali dvakrat povišali, jih v ribniški občini niso. Odgovorni pri Stanovanjski skupnosti so povedali, da se za podražitev niso odločili, ker po eni strani življenjski standard nasploh pada, po drugi pa je za vzdrževanje stavb zadoščala sedanja stanarina. To je bilo možno zato, ker so tudi amortizacijo namenjali za vzdrževanje. Če pa bo prišlo do tako imenovanega lastninjenja stanovanj, bodo podjetja — lastniki stanovanj del stanarine (amortizacijo) namenjali v svoj poslovni sklad in bo tako manj denarja za redno in investicijsko vzdrževanje stanovanjskih stavb. Zdjaj znaša povprečna stanarina v občini Ribnica nekaj nad 16 din za kvadratni meter stanovanja.

NOVE ZBIRALNICE MLEKA

LOŠKI POTOK — Na območju Loškega Potoka v ribniški občini v zadnjih tednih gradijo oz. urejajo zbiralnice mleka. Dokončane so že v vaseh Mali Log, Segova vas, Bela Voda in Travnik, urejajo pa jih še v vaseh Retje in Hrib.

Politika ustavila ITPP

Futog iz Novega Sada ukinil dobave — Banjalučani zaplenili blago

RIBNICA — Škodi, ki jo je povzročila vojna, se ni mogel izogniti niti ribniški ITPP. Kolektiv z 250 zaposlenimi je moral zaradi blokade dobav žice iz Futoga v Novem Sadu ustaviti proizvodnjo žičnih mrež in mrež za filtre.

Politično navdihnjena odločitev dobavitelja je povzročila veliko škodo ribniškemu podjetju, ki bo moralo nadomestilo za dobave poiskati na tujem trgu. Toda poskus z Italijo je že odpadel, kajti v sosednji državi imajo trenutno kolektivne dopuste, v celoti gledano pa je upanje na take povezave s tujimi partnerji v tem trenutku tudi nerealno, saj se ti zavedajo velikega rizika, ki ga prinaša sovlaganje ali sodelovanje z jugoslovanskimi podjetji.

Večji del jugoslovanskega tržišča je za izdelke ITPP, cisterne za gorivo in peči za centralno kurjavo preprosto zaprt. V Bosenski krajini so zaplenjeni vsi izdelki, ki so se tako pridružili slovenskemu blagu, kar v Banjaluki opravičujejo kot zameno za tovarnjake, ki naj bi med vojno običali v cestnih blokadah in do sedaj še niso bili vrnjeni.

Težave premoščajo sedaj z letnimi dopusti, če pa se bo trend nadaljeval, bodo uvedli štirizmenskno delo, v skrajnem primeru pa bodo morali poslati delavce na čakanje. Seveda se v podjetju zavedajo, da mora biti političnim združbam prej ko slej konec in da bo v gospodarstvu zopet zmagal zdrav razum.

M. GLAVONJIČ

Še o resnicah v anonimnih pismih

Papir vse prenese, korajže pa je tudi več kot dovolj, če se avtorji obtožni potrebno podpisati — Najpomembnejši je dober spomin

ČRNOMELJ — Pismo, ki je pred dobrim mesecem prišlo na Dolenjski list in v katerem eden od zaposlenih v Črnomeljski kmetijski zadrugi tarna o prenehanju plač »navadnih« delavcev ter (pre)visokih vodilnih v zadrugi, bi lahko po vseh pravilih romalo v naš »arhiv« ali, z drugimi besedami, v koš. Bilo je namreč napol anonimno. Toda da bi razjasnila, kaj se pravzaprav dogaja v zadrugi in tudi zato, da ne bi pozneje name leteli očitki, da se bojim dotakniti spornih zadev (kajti iz pisma je bilo slutiti, da so plače v zadrugi precej sporna zadeva in tako rekoč tabu tema), sem se odpravila po podatke. Seveda k najbolj odgovornim za te zadeve, ki so prav tako odgovorni za resničnost informacij kot jaz, ali pa v tem primeru morda še bolj. Podatke, ki pa so zanikali trditve v pismu, sem dobila, da pa tudi držijo, sem se lahko prepričala na lastne oči.

Toda pisec pisma je bil očitno precej razočaran, ker v časopisu ni prebral resnice, ki si jo je želel in kakršno si je očitno sam ustvaril o vseh teh stvareh. Zato je sledilo drugo, še bolj grobo in žaljivo pismo, kritika pa je letela na tistega, ki je dal pojasnila, torej namestnika direktorja v kmetijski zadrugi, medtem ko naj bi jaz izpadla kot nejevernica Tomaž, ki se je ob njegovih lažeh dal speljati na led. Toda vsaj zase lahko rečem, da takšnih kritik ne sprejemam, tudi zato ne, ker zaenkrat še zaupam svojim očem. Ob vsem skupaj se čudim, da sem sama dobila podatke in vse, kar je povezano v razdeljevanjem plač v kmetijski zadrugi, čeprav me — mlo rečeno — plače na zadrugi osebno niti najmanj ne zanimajo, medtem ko naj bi bilo piscu pisma po njegovih besedah to onemogočeno. Če bi sam hotel dobiti te podatke, bi jih najbrž tudi dobil, ne da bi o tem pisaril okrog in pošiljal po informacije, ki so bile menda razobesene celo po oglasnih deskah, nekoga drugega. Morda se sam noče izpostavljati? Verjame, da je mogoče res tako, toda če bi imel povsem poštene namene, se najbrž ne bi skrival v pismih za lažnimi imeni. In če je to že storil, bi moral imeti vsaj tako dober spomin, da bi se obkrat podpisal z istim imenom. Morda pa je hotel prikriti, da Miha V. in Franc U. nista isti osebi. Žal mu to ni uspelo, saj je že brez grafologa moč ugotoviti, da gre za pisavo iste osebe.

Ker sem se v njegovih očeh očitno izkazala kot nezanesljiva informatorka, si bo moral poiskati drugo. Dvomim pa, da bo med novinarskimi kolegi našel koga, ki bo pripravljen prikrajšati novice zgolj po njegovih resnici, zlasti še, dokler bo anonimni. Zase dobro vem, da bom odlejal anonimna pisma s podobno vsebino, ki bodo morebiti še prihajala na Dolenjski list iz kmetijske zadruge ali kateregakoli drugega belokranjskega podjetja, skrbno shranjevala v arhiv. Kdor ima toliko korajže, da blati ljudi, naj je zbere dovolj še za podpis.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Kaj poslej z domom JLA?

Predlog občinske skupščine je, naj bi ga dali v najem

RIBNICA — Tudi v Ribnici se armada pripravlja za selitev, domačini pa že razmišljajo, kakšna bo usoda ne le ribniške vojašnice, ampak tudi doma JLA, ki je bil dolga leta tudi središče ribniškega kulturnega in zabavnega življenja ter športnih dogajanj. Dobro obiskana je bila restavracija doma, kjer so kuhali tudi malice za zunanje goste. V domu je kino, kegljišče itd.

Predsednik občinskega izvršnega sveta Janez Henigman je dejal, da občina predlaga, naj bi dom še naprej deloval, kot je doslej. Zaprtje doma ali njegovo izropanje in zaplato bi pomenilo le barbarizem in nagajanje, predsednik Henigman upa, da do tega ne bo prišlo. Po njegovem mnenju naj bi dali dom v najem enemu ali več najboljšim ponudnikom. Najemnine bi si občina in vojska delili glede na lastništvo, in to vsak pol, dokler ne bi bilo vse okoli premoženja JLA sporazumno rešeno.

Upravna doma JLA Slavica Ugrešnovič pa je povedala, da so tak predlog občinske skupščine že dobili in ga poslali nadrejenim v Ljubljano, ker sami o tem ne morejo odločiti. Odgovora še niso prejeli. Dodala je še, da se je iz doma JLA že izselila ribniška knjižnica, v domu ne kuhajo več malice za zunanje goste, pripravljajo pa še selitev inventarja, knjig in dokumentov. V zvezi z občinskim predlogom o delitvi najemnine »pol-pol« pa je dejala, da po podatkih in dokumentih, ki jih ima, ne gre za delitev »pol-pol«, ampak da je v dom vloženih 83 odst. denarja in sredstev JLA, delež občine pa znaša z vrednostjo zemljišča in prispevkov kulturne skupnosti vred le 17 odst.

J. PRIMC

Slovenija Moja dežela.

Črnomaljski drobir

SKRIVNOST HITROSTI — O njih, marsikaj precej skrotovidenih mulacijah in kombinacijah besed, ki jih moč prebrati v raznovrstnih gradivih, ki že večkrat pisali. Eden zadnjih hitov, ki je popularen predvsem v spisih o tem, kaj naj bi v Črnomlju v bodoče postala kioske, pa je izraz »hitra hrana«. Gostje dinje vedo za hitro pripravljeno hrano, tisto, za katero je potrebno nekaj ur, da den jo lahko postavijo na mizo. Nekaj težje pa si predstavljajo, v čem je hitrost tre hrane. Ali v tem, da hitro postane ostane praznih rok, če dovolj zgodaj odtraj ne pohitijo v trgovino, ali v tem, da hitro podraži. Da gre za hrano, ki jo pojemo, pa je že bolj malo verjetnost, tisti kdor je lačen, poje hitro tako sendvič tuji zrezek. Sicer pa, kaj bi ugabili, da do Črnomlju stali številni kioski za hrano, pa se bomo prepričali, za kaj gre, zaprav gre.

SEJANJE — V Črnomlju so postali ko je ostalo na dnevnem redu še 5 točk, zaradi vojnih razmer preklicanih zborov občinske skupščine, sklicanih 1. junija. V upanju, da jo bodo napovedani za zadnje dni avgusta, so prejšnjim točkam se je že do konca pridružil še najmanj toliko novih. Na to, da je do seje še približno tri mesece, lahko pričakujemo še marsikaj. Bala je, da si bodo takrat Črnomaljski delegati leli kakšno vojno, vsaj interno ali lokalno, da bodo imeli razlog za prekinitev vsaj nasprotnem primeru bodo lahko sešli jutro do večera.

Drobne iz Kočevja

OBNAVLJAJO TEHNIKO — V dišči mesta obnavljajo trgovino Tehnika. V zadnjem obdobju kljub pomanku denarja izboljšujejo trgovino in ustanovijo nove.

VSELJUJEJO SE — V novo stanovanje na Trgu zbora poslancev se poseljujejo. V zadnjih dneh sta se v stanovanjska banka in slaščičarna preselili.

OSLOVSKO-GENERALSKA — Oslovski noč, ki jo vsako leto pripravijo v »Oslovinu mozeljski«, je v prirejeno preložena za nedoločen čas. »Oslovin mozeljski« so tudi zanikali novice, da bodo Oslovsko noč preimenovali v Generalsko noč.

TUJCEV PA NI — V hotelu Pugled v prvi polovici letos zabeležili le 301 tujih gostov, medtem ko so jih v enakem obdobju lani 685. Število domačih gostov je v istem obdobju upadlo za 2.266 na 2.011. Število gostov in nočitev upada že nekaj let.

Ribniški zobotreba

VOJAŠKA STANOVANJA — Objavi članka v Delu, da bo v Ribnici odhodu armade na razpolago 80 stanovanj, je vsak dan po 10 in več telefonov klicev interesentov za stanovanja na novinarsko skupnost in občinsko skupnost. Tisti, ki kličejo, seveda žele prednost pri stanovanjih. O razredu stanovanj v Ribnici se je hitro razširilo v Kočevju, kjer močno primanjkuje stanovanj.

SPET OBVOZ — Zaradi del v Ribnici promet spet poteka po obvozu preko Križišča z magistralko, kjer je obvoz in se začne obvoz, je še precej neurejen, saj so pravi položaji cevi kanalizacije nove čistilne naprave. Zdjaj so cesto le silno uredili za promet, dokončno pa bodo to križišče uredili predvidoma jeseni.

Trebanjske iveri

DELAVCI — Direktor Tovarne me d.d. Mira, Janez Dulc, kar ne prebivalci svojih delavcev, ki so se izselili izkazali ob nedavni katastrofalni točnji, je po cenitvah zavarovalniških strokovnjakov samo na 5000 m² strehe naravnane za 4,7 milijona din škoda, v TOM pa ocenjujejo, da skupna škoda znaša kar 8 milijonov. In v čem je ta izjemnost? Delavci delavcev, pred katerimi je po dveh letih treba »dati kapo dol« v čevih besedah treba »dati kapo dol« epitet velja predvsem za skupino okrog delavcev, ki so ves teden od 5. do 22. hoteli s prekrivanjem tovarne. Oddaljeni so si le v nedeljo in še to zaradi delja. Gor direktorju, ki ima tako požarstven delavce, zahvala pa velja tudi tistim delavcem, ki so dva dni nenehno delali v Trebanih za TOM. Škoda le, da so predvsem ujme in vojne tisti čas, ko »nerali« šele dobro opazijo, kako majhen breg dobre vojske!

STANOVANJA — Med Trebanji tudi tistimi v občinski vlad, so velike prilike pri opredeljevanju pojma stanovanja. Poskusite uganiti, kateri so tisti, ki menijo, da so stanarine predvsem ekonomska kategorija, in kateri menijo, da so bolj socialna!

POGON — Tale fičko s samo kolesi na stehi je v soparnem dnevu prislo na mirenskega bistroja. Gospodar obeh prevoznih sredstev se je pač zdelo malo ohladite in oddiha, predno bi zagnal na bencinski oz. nožni pogon, a arhaična primerka.

Denarja dosti manj kot stroškov

Rok brežiški bolnišnici — V Zdravstvenem centru Brežice ob polletju prek 15 milijonov din izgube — Manj denarja za enako delo — V Krškem podobne težave

BREŽICE — Danes se izteče rok, ki ga je brežiški bolnišnici postavilo Elektro Celje kot zadnji datum, do katerega mora bolnišnica poravnati račune za elektriko. Toda v brežiškem zdravstvenem centru, katerega del je bolnišnica, je zmanjkalo denarja ne le za omenjene račune, ampak tudi za druge namene.

Zdravstveni center Brežice je zaključil polletno poslovanje s 15,5 milijona din izgube. V tem skupnem primankljaju znaša izguba bolnišnice, ki je od vseh enot v najtežjem položaju, 13 milijonov din. Sredstev, ki jih zmanjkalo zdravstvenemu domu, je za skoraj 2,5 milijonov din, preostanek izgube pa sodi v lekarno in skupne službe. Do konca leta bi celotna izguba narasla na 26 do 30 milijonov din, če bo za zdravstvo toliko denarja kot v prvem polletju, so zaskrbljeni v brežiškem zdravstvenem centru.

• **Krški zdravstveni dom je imel ob polletju 6,7 milijona din izgube. Tako po številu zdravnikov kot po zalozah zdravil in sanitetnega materiala zdravstveni dom ne dosegata republiških normativov. V juliju so ZD Krško zaradi neporavnanih obveznosti 10 dni blokirali račun.**

Medtem ko ni videti konca sedanjih krizi zdravstvenega centra, vodstvo ustanove pozna njene začetke. »Če analiziramo, od kod izguba, smo seveda pri pogojih letošnjega poslovanja, ki jih je postavila republiška uprava. Proračun Slovenije letos za zdravstvo namenja enaka sredstva kot v preteklem letu in po tem so odobrili sredstva zdravstve-

Študiji o plinu Brežiška predvidevanja

BREŽICE — Sekretariat za urejanje prostora in varstvo okolja v Brežicah je naročil pri ljubljanskem Elektropjektu študijo o možni plinifikaciji v občini Brežice. Izdelovalce študije je ocenil, da bi v Brežicah porabili letno 5 milijonov kubikov plina.

Po okvirni oceni bi plinifikacija Brežic stala blizu 5 milijonov mark. Stroške plinifikacije, ki bodo na koncu zelo verjetno drugačni od omenjene predhodne ocene, bi naj plačali s Petrolovo pomočjo, z denarjem iz občinskega in morebiti republiškega proračuna, mogoče pa tudi s sredstvi iz samoprispjevka. Izdelavo podobne študije je brežiškemu izvršnemu svetu ponudila varaždinska firma Coning. Vlado bi papirji, ki bi bili gotovi v 30 dneh, stali 11.000 mark, z njimi pa bi dobila idejni rešitvi glavnega in razvodnega omrežja ter tehnično in ekonomsko analizo.

Za napeljavo plina se je pred časom zavzela tudi brežiška krajevna skupnost in se z dopisom obrnila tudi na občinski izvršni svet, naj ta naroči študijo o možni plinifikaciji v občini. Kot so predlagali iz krajevne skupnosti, bi bilo potrebno ugotoviti, kolikšno možnih porabnikov je zainteresiranih za plin in s katerim denarjem bi napeljali plinovod. V brežiški krajevni skupnosti so prepričani, da bi bila napeljava plina pametna naložba tako v gospodarskem kot v ekološkem smislu.

L. M.

Verjamejo v svojo prihodnost

Mirnakomerc d.o.o. se uveljavlja s saloni Miko v Novem mestu, Krškem in Sevnici — Vabljava italijanska keramika — Drzne odločitve

SEVNICA — »Mi smo zadnji, ki bi lahko propadli. Dokler smo v takem razvoju, se sploh ne bojim za našo prihodnost, če pa bodo nastopile nove razmere, se bomo pač prilagodili, prej kot drugi.« razmišlja 44-letni Martin Šalomon iz Sevnice, ki je skupaj z Novomeščanom Jožetom Seničarjem ustanovil zasebno podjetje Mirnakomerc d.o.o.. Najboljša izkaznica te firme pa so dobro založeni in obiskani saloni pohištva in keramike Miko v Novem mestu, Krškem in v Sevnici.

Nazadnje se je Mikov salon pojavil v Sevnici, in sicer v bivših prostorih LB. Šalomon je zadovoljen, ker jim je uspelo odkupiti prostore v isti stavbi, kjer so si v bivših pisarnah skisla oz. stanovanjske skupnosti že poprej uredili poslovne prostore za nekakšne skupne službe firme, ki zaposluje že 20 delavcev. Ob otvoritvi sevnškega salona so med stotnjo gostov z veseljem pozdravili najpomembnejše sevnške občinske funkcionarje, ki so jim, kot pravi Šalomon, nudili vso, zlasti moralno podporo. Tu di ta nekaj pomeni, čeprav je ključ uspeha dobrega podjetnika drznost, a hkrati tudi tehtnost poslovnih odločitev. Šalomon to pojasnjuje, preprosto, s tem, da je pač treba pri vsem tem narediti čimmanj napak, predvsem pa poskrbeti, da se kapital čim hitreje obrača. To je v naših »jugo« tržnih razmerah vse prej kot enostavno, predvsem pri poslovanju z bivšo Jugoslavijo, toda zaenkrat uspevajo v Mirnakomercu ohranjati dobre odnose z jugom.

Poslovna strategija in taktika Mirnakomerc je dokaj jasna. Kupcem hočejo približati trgovino zahodnega tipa, v kateri zdaj privabi zlasti keramika dveh italijanskih proizvajalcev iz Modene in Imole. Pri keramiki ne poznajo sezonskih nihanj in izkupiček od prodanih

Martin Šalomon

sredstva za odpravnino omenjenih delavcev ali sredstva za njihov dosedanj izplačani osebni dohodek niso zagotovljena. Republiška uprava je tudi znižala cene zdravstvenih storitev za 9 do 10 odst. Mesečno pa zagotavlja brežiške-

• **V brežiškem zdravstvenem centru so sprejeli nekatere varčevalne ukrepe, ki naj bi prihranili blizu 20 milijonov din. Skladno z neizbežnim varčevanjem se bodo do konca leta znebili 27 do 30 delavcev v bolnišnici, 6 v zdravstvenem domu, 1 v lekarni in 5 v skupnih službah. Zlasti nekateri od sprejetih ukrepov povzročajo »velike organizacijske in personalne probleme«. Informacija o razmerah v brežiškem zdravstvu je ZC Brežice naslovil tudi na brežiško občinsko skupščino.**

mu zdravstvu komaj toliko denarja, da si to izplačuje znižane osebne dohodke in poravna petino materialnih stroškov. M. LUZAR

S političnim predznakom

»Povojne« pobude v brežiški občinski skupščini

BREŽICE — V Brežicah so predlagali, naj bi kaj poimenovali po Jerneju Molanu, ki je, žal, padel v obdobju, ki je nedaleč od Brežic. Rekli so, naj bi njegovo ime nosila katera od brežiških ulic. Na delu je najbrž radodarnost, ki so ji primešali kanček slovenskega domoljuba, saj nekateri predlagajo tipične zamenjave. Nekdo se je namreč ogrel za to, da bi z Molanovim imenom poimenovali sedanjo ulico Veljka Vlahoviča, nekaterim pa bi bilo všeč, če bi sedanji brežiški dom JLA spremenili v kulturni dom Jerneja Molana.

Radodarnost rojakov v zvezi s podeljevanjem imen ulicam ali hišam očitno ne pozna meja in najbrž tudi ne upošteva zgodovine. Če bi se ljudje ozirali na preteklost, bi se najbrž ognili skušnjavi, za nekaj let postaviti na tron dobrega

prijatelja ali vsaj znanca, ki je padel v tretji vojni. Kajti heroji romajo na smetišče zgodovine, kakor hitro pride naslednji zmagovalci in se zamenja zgodovina. Tudi v Sloveniji pišejo zgodovino zmagovalci.

V Trebnjem, na primer, so pred meseci dobesedno sneli glavo kipu narodnega heroja Jožeta Slaka — Silva. Tudi kakšna Slakovih razstavljenih fotografij je dobila dotlej neznanе praske. Heroju je pač potekel rok trajanja. Na podoben način bi mogoče kdaj morala stran ulična tabla z imenom Jerneja Molana. Ni stoddostno, je pa zelo verjetno. Že zaradi najmanjše take verjetnosti pa jo je škoda postavljati tja. Škoda ljudi. Ni smo generali. Njim je človek samo številka, ki jo smeš prej ali slej poradirati. M. LUZAR

BOGATAJ NA KRAJU SAMEM — Prejšnji teden se je mudil v Brežicah namestnik republiškega obrambnega ministra Miran Bogataj. Z vodstvom občine se je pogovarjal, kako poteka selitev armadnih enot iz vojaških objektov v brežiški občini. Bogataj je predstavljal tudi nekatere svoje poglede in slovenska stališča v prihodnjih pogovorih z armado. Med drugim je pripomnil, da bi bil armadni umik za vsako ceno nesmiseln. Glede namenske proizvodnje v Sloveniji je Bogataj dejal, da Slovenija ne bo razvijala vojaško-industrijskega kompleksa po jugoslovanskem vzorcu. Na sliki (z leve): Stane Zlobko, brežiški sekretar za ljudsko obrambo, Miran Bogataj in Anton Podgoršek, občinski sekretar za družbene dejavnosti in gospodarsko. (Foto: L. M.)

DA ZAJAMEŠ SAPO — Senca škodi gruntu, vendar spet ne toliko, da človek ne bi malo sedel za mizo v hlad, potem ko je nakidal prikolicico gnoja ali pa natlačil prikolicico slame. Tudi pri Usovih na Gorenjih Jesenicah pri Mokronogu so tako malce posele pod lipo pred hišo. To bi lahko bilo tudi praznovanje. Usova Ana, ki je sicer ni na sliki, je 18. junija praznovala 80. rojstni dan, v teh dneh pa je imela god. Praznik bi bil lahko tudi to, da so živi in zdravi. Lipa, pod katero je nastala ta fotografija, je namreč le dober lučaj od vojaške postojanke, v kateri je pred kratkim nižji oficir grozil, da bo razstrelil rezervoarje. (Foto: M. Luzar)

IZVOLILI VLADO

BREŽICE — Potem ko so pred časom zbori brežiške občinske skupščine imenovali Cirila Kolešnika za mandatarja za sestavo občinske vlade, je zdaj že znana sestava brežiškega občinskega izvršnega sveta. Vodi ga Ciril Kolešnik, podpredsednik IS je Jože Baškovič. Pole sekretarja za gospodarstvo so zaupali Slobodanu Ninkoviču, katerega namestnik v vladi je Tone Preskar. Sekretar za družbene dejavnosti in občno upravo je Tone Podgoršek, sekretariat za urejanje prostora in varstvo okolja vodi Ciril Zupančič, obrambne zadeve so zaupali sekretarju Stanku Zlobku, za sekretarja za notranje zadeve so izvolili Ivana Kapušina, za področje obrti bo v izvršnem svetu skrbela članica Jožica Žagar. Član vlade, zadolžen za finance in proračun, je direktor davčne uprave Drago Lopert, za sektor družbenih dejavnosti bo skrbel Marjan Gregorič, za zdravstvo in socialno področje pa so v izvršnem svetu zadolžili Andreja Zidariča.

PREKINILI DELO

BRESTANICA — Delavci tukajšnjega Sigmata so nedavno prekinili delo. Prek stavkovnega odbora, ki so ga imenovali za pogajanja z vodstvom, so zahtevali izplačilo junijskih osebnih dohodkov najkasneje do 29. in izplačilo regresa do 30. julija. Do 30. julija naj bi vodstvo podjetja tudi pojasnilo, kaj namerava storiti s presežnimi delavci, in vse v zvezi z lastnino obratov v Brestanici in Velikem Podlogu. Stavkajoči delavci in vodstvo so po štirih dneh dosegli sporazum: pristali so na izplačilo osebnih dohodkov do 15. avgusta, in na to, da pridejo znova na delo.

TABOR POD STORŽIČEM

SEVNICA — Posavski planinci, ki že več let organizirajo planinske taborje, so za letos nameravali pripraviti tak tabor v Vratih. Nastopile pa so nekatere spremembe. Planinski tabor bo v koči pod Storžičem. Pri organizaciji tabora letos ne bodo sodelovali predstavniki krške in brežiške občine, kar dejansko pomeni, da bodo tabor pripravili Sevnčanini. Prejšnjič smo pomotoma poročali, da bodo planinsko taborjenje od 6. do 13. avgusta organizirali Krčani. Na tem taboru Planinskega društva Lisca Sevnica-Krško, ki bo trajal od 6. do 13. avgusta, bo predvidoma 38 otrok od 64 prvotno prijavljenih.

Dela je premalo Študentski servis v Krškem

KRŠKO — Tukajšnji študentski servis ne more zagotoviti dela vsem, ki povprašujejo po priložnostih in začasnih zaposlitvah. Delo prek študentskega servisa še ponudijo redki obrtniki, ki potrebujejo pomoč pri enostavnejših delih, kot je zlaganje različnega blaga in podobno. Občasno lahko člani študentskega servisa zaslužijo tudi z delom v bi-fejih in z akvizitertvom. Tovarne po delovni sili, ki jo zagotavlja študentski servis, letos ne povprašujejo.

Kot pravi Sabina Frankovič, vodja študentskega servisa v Krškem, pa je povpraševanje po delu veliko, zato iskavci vzamejo vsak posele, ki ga ponuja servis. Plačilo za težja fizična dela znaša na uro od 60 din naprej, za lažja fizična dela zaslužijo člani servisa 45 din ali več. Najnižja tarifa za delo, pri katerem je potrebno določeno znanje, kot je strojeopisje, znaša 50 din. Za instrukcije, prevajanje in podobno plačujejo na uro okrog 70 do 90 din, odvisno je od vrste dela.

Tisti, ki bi poskusili srečo pri iskanju zaposlitve prek študentskega servisa, se lahko včlanijo, če predložijo potrdilo o šolanju za končano šolsko leto, fotografijo in osebno izkaznico. Če slednje še nimajo, zadostuje osebna matična številka. Študentski servis, ki ima okrog 1.000 članov, posluje v prostorih na CKZ 15, to je v starem delu Krškega.

SPET OBRAMBA PRED TOČO

SEVNICA — Ob nedavnih ujmah s točo so marsikje v Sloveniji utrpeli celo večjo škodo kot med nedavno vojaško agresijo JA. Vsi ugotavljajo, da bi bila škoda zagotovo manjša, ako bi delovala v preteklih letih toliko kritizirana obramba pred točo v osrednji in severovzhodni Sloveniji. Znano je tudi, da so bile radijske zveze protitočno obrambe še kako dobrodošle naši teritorialni obrambi, zdaj pa te radijske zveze teritorialci vračajo prvotnemu namenu. Tako so zdaj s protitočno obrambo spet pokrite Dolenjska, Bela krajina, Posavje, Štajerska, Zasavje in 6 občin celjskega območja. Protitočna obramba je zdaj podrejena ministrstvu za urejanje prostora in varstvo okolja.

Na dveh stolih se ne sedi

SEVNICA — Direktorju Tehnoloških sistemov Sevnica (TSS), Karlu Platinovšku, so na nedavni seji sevnške vlade, ko se je ta seznanila z razmerami v TSS, jasno in glasno povedali, da se sicer ne nameravajo vmešavati v poslovanje firme, toda hkrati tudi to, da bi se moral kot direktor zavedati, da ne more sedeti hkrati na dveh stolih. Primerjavo so pojasnili z dejstvom, da se pojavljajo znotraj TSS vse večje trenja in nezadovoljstvo delavcev, ker so ti dobili občutek, da direktor Platinovšek s svojo ekipo, ki jo je ob reševanju proslule Tovarne konstrukcij STT pripeljal v Sevnico, ni izpolnil obetov in pričakovanj, da bo delavcem na njenih temeljih nastale tovarne TSS dolgočasno omogočil dovolj dela in s tem večjo socialno varnost.

V kolektivu je zavrelo tedaj, ko se je zvedelo, da Platinovšek s svojimi najbližjimi sodelavci snuje zasebno podjetje X plus d.o.o., medtem ko se je TSS znašel v tako hudih škripcih zaradi pomanjkanja količjak dobičkonosnega dela. Medsebojni očitki, izrečeni v kuluarjih ali za

njimi (češ da bi kapitan moral po vseh pravilih poslednji s potapljaljoče se ladje ali tisti, bolj grob, češ da podgane pač prve zbežijo, ali pa, da veliko delavcev TSS popoldne »juša«, zdaj ko naj bi to počeli še vodilni, pa je nastal tak rompopom), so prej ko slej neproduktivni, navkljub temu, da je v njih vsaj zrno resnice. Zatorej bi bila prava pot, da bi pač vsi v TSS dosti zaslužili, kot razmišlja tudi sevnški občinski gospodarski minister Jože Kovač, da jim ne bi bilo treba početi popoldne še kaj drugega.

Pomembno za premoščanje nezaupanja med delavci in vodilnimi TSS pa je to, da bo komisija, ki jo je imenoval delavski svet TSS, v njej pa so štirje vodilni, trije delavci in predstavniki sevnške vlade, predsednik Marjan Kurmik in že omenjeni minister, naredila nekakšno inventuro vseh odprtih poslov TSS. Kajti direktor Platinovšek se je že odločil za podjetništvo, dal odgovor in bo 30. septembra zapustil firmo. Sevnška vlada je zdaj lahko odmrznila 175.000 din razvojnega denarja za X plus d.o.o., kar naj bi bilo morebiti celo v pomoč pri nadaljnjem razvoju Tehnoloških sistemov Sevnica. Tako vsaj pravijo optimisti.

P. P.

Krške novice

POLITIKA — Avstrija skoči pokonci, ko požene jedrsko elektrarno v Krškem. Toda Slovenija pričakuje od Avstrije, da jo bo najprej priznala kot državo. Tako v Krškem primerjajo diplomatske in državniške izlive strasti in modrosti. Krčani take ugotovitve sicer ne bi mogli patentirati, vendar jim je potrebno priznati, da razmišljajo pametno. Mogoče pa Avstrije k takemu obnašanju celo navajajo kateri od slovenskih politikov. Če bi to vpraševali Krčani, bi upravičeno, saj jim menda republiške zivine ne povedo kaj dosti o tem, kakšno usodo predvidevajo Krškemu. Svojičas je menda neki ljubljanski nadutež krško uradno predstavništvo celo pognal s sestanka.

MOST — V Podbočju je most, zidan iz kamna, ozev in lep in edini, ki v vasi omogoča prehod čez potok. Pri Križaju in pri Cerkljah je znak, okrogel in tak, da je vsem jasno, da prepušča vsakršne promet po podboškem mostu. To dvoje predstavljata uganke. Stara je verjetno vsaj leto dni, domačini pa so jo spretno rešili, saj z vso mehanizacijo vozijo po mostu, kot da ne bi bilo znaka. Nekdo se bo moral odločiti: ali popraviti most, da bo »prevozen«, ali odstraniti most, če ni za promet, ali pa odstraniti znak, kar bi bilo še najlažje.

Sevniški paberki

CESTE — Ni izjema, ampak je prej pravilo, da se pri nas vozimo po zelo slabih cestah. Toda tisti, ki tarnajo, dostikrat povsem upravičeno, nad to ali ono slabo vzdrževano cesto v mestu, naj se samo za »pokušanje« zapeljejo proti Prešni Loki. Velikem Cirknu ali še v kateri hriboviti predel sevnške občine. Nedavno neurje je na teh makadamskih cestah naredilo take jarko, da je vožnja z večjo hitrostjo kot 20 km na uro večja nevarnost za vozilo in voznika kot dirkanje s formulo 1. Novomeški cestarji so nam obljubili, da se bodo, kljub kroničnemu pomanjkanju denarja, teh najbolj poškodovanih cest lotili vsaj z grederjem že ta teden.

PREDNOST — To, da imajo tudi Sevnčanini svojega republiškega ministra Umeka, ne navdaja s ponosom le njegovih domačin, ampak tudi dokaj široko občestvo. Srejo seveda nadvse zanima, kolikšno korist bodo imeli v občini od tega. V Mirenski dolini pa nič kaj ponižno in vdkaj premaknilo pri njihovi telefoniji, v katero so zmetali že lep kup denarja. Gre namreč tudi za demografsko ogroženo območje in ni vrag, da ne bi bili v Sentjanju, Krmelju in Tržišču tokrat prvi »pri kontu«.

CERKEV NA LOGU V NOVI PREOBLEKI — Krajani Loga nadvse zavzeto obnavljajo podružnično cerkev sredi vasi. Zamenjali so celotno ostrežje fresko iz 16. stoletja. Prejšnji teden so delno obnovili tudi ostrežje stolpa. Ta teden bodo kleparski mojstri oblikovali stolp v bakreni pločevino, fasado cerkve pa bodo obnovili sevnški gradbinci. Dela vodi in usklajuje poštanjski župnik Srečko Golob. (Foto: P. P.)

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 9. VIII.

SLOVENIJA 1

8.35 — 10.55 in 15.45 — 1.00
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
VROČE — HLADNO, oddaja, TV Sarajevo, 5/5
ELIZABETIN DVOR, slovaška nadalj., 3/6
10.45 VIDEO STRANI
16.00 VIDEO STRANI
16.10 EP VIDEO STRANI
16.15 SOVA, ponovitev
17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
18.00 DNEVNIK 1
18.05 MOZAIK, ponovitev
DRUGA GODBA
18.30 SPORED ZA OTROKE IN MLADDE:
SLOVENIJA - UMETNOSTNI VODNIK
NEVARNI ZALIV, kanadska naniz., 8/20
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.50 VREME
19.55 ZRCALO TEDNA
20.15 FESTIVALI SVETA, avstral. dok. serija, 5/12
20.40 PARALAKSA, nizozemska dok. serija, 5/13
21.10 V CITYJU, angl. naniz., 13/13
22.00 DNEVNIK 3, VREME
22.20 SOVA:
PRI HUXTABLOVIH, 2. epizoda amer. naniz.
BARBAROSA, amer. film
DRAŽLJIVO, 1. oddaja franc. erotičnega programa
22.20 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

18.00 Satelitski programi — 19.00 Domači ansambli: Ansambel Slovenija in Henčkov ansambel (ponovitev) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Koncert orkestra Berlinske filharmonije — 22.00 Satelitski programi — 23.50 Yutel

HTV 1

8.40 TV koledar — 8.50 Informativni program — 12.30 Poletni program — 14.20 TV koledar — 14.30 Informativni program — 16.20 Leta tesnobe (zadnji del nadalj.) — 17.15 Hrvaška danes — 18.00 Skrivnosti morja (franc. dok. serija) — 18.50 Ah, te majhne razlike (angl. humor. naniz., 3/6) — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik 1 — 20.05 Posebna oddaja — 22.55 Dnevnik 2 — 23.25 Ekran brez okvira — 0.55 Šef (češka naniz.) — 1.40 TV izbor — 2.40 Informativni program

SOBOTA, 10. VIII.

SLOVENIJA 1

8.35 — 12.25 in 15.20 — 1.40 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
9.00 RADOVEDNI TAČEK
9.15 KLUB KLOBUK
9.40 VROČE - HLADNO
10.05 ALF
10.30 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.35 VEČERNI GOST: JAC-
QUES JUILLARD
12.15 VIDEO STRANI
15.35 VIDEO STRANI
15.45 TARZAN IN ZLATA DOLINA,
angl. film
17.20 SOVA, ponovitev
17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
18.00 DNEVNIK 1
18.05 SPORED ZA OTROKE IN MLADDE
18.35 PROSTOZIDARSTVO OD BLI-
ZU, ponovitev zadnjega dela angl.
dok. serije
19.00 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.50 VREME
19.55 UTRIP
20.15 ŽREBANJE 3 X 3
20.30 TRIBUTE TO STAN KENTON,
2. del
21.30 SOVA:
NA ZDRAVJE!, amer. naniz.,
24/30
21.55 DNEVNIK 3, ŠPORT, VREME
22.15 SOVA:
VOJNA IN SPOMIN, amer. na-
dalj., 5/12
UBIJA!, amer. film
1.45 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

18.00 Satelitski programi — 19.05 Mur-
phy Brown (amer. naniz., 3/22) — 19.30
Dnevnik BG — 20.15 Filmske uspešnice:
Visoki gostje (amer. film) — 22.10 Sate-
litski programi — 23.00 Yutel

HTV 1

8.20 TV koledar — 8.30 Informativni
program — 9.45 Vesela sobota — 10.45
Informativni program — 13.30 Ciklus
filmov Nikole Babića — 13.50 Sedmi čut
— 14.00 Narodna glasba — 14.30 Infor-

mativni program — 15.30 Nebojša (češki
mlad. film) — 17.00 TV razstava —
17.15 Informativni program — 18.00 TV
teden — 18.20 Mesečev zaliv (angl. na-
dalj., 3/6) — 18.55 Risanka — 19.30
Dnevnik 1 — 20.05 Posebna oddaja —
21.05 Peter Gunn (amer. film) — 22.50
Razseljena Hrvaška — 23.35 Dnevnik 2
— 0.05 Športna poročila — 0.10 Fluid
(zabavnoglasbena oddaja) — 0.55 TV iz-
bor — 1.55 Informativni program

NEDELJA, 11. VIII.

SLOVENIJA 1

8.35 — 0.05 TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 OTROŠKA MATINEJA:
ŽIV ŽAV
NEVARNI ZALIV, kanadska na-
dalj., 8/20
10.20 V ZNAMENJU ZVEZD: ŠKOR-
PIJON, nemška dok. naniz., 5/12
10.50 ALPSKI VEČER BLEJ 91
11.20 SLOVENIJA - UMETNOSTNI
VODNIK
11.30 VIDEO STRANI
14.30 VIDEO STRANI
14.40 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 OB VELIKI LOČNICI, amer. film
(ČB)
18.55 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.50 VREME
20.05 MALI OGLASI, TV naniz.
20.50 EPP
20.55 ZDRAVO
22.15 DNEVNIK 3, VREME
22.35 SOVA:
POLNA HIŠA, amer. naniz., 8/22
DEJANJE VOLJE, angl. nadalj.,
1/4
23.55 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: 13.45 F-1 za VN Madžarske
13.45 Nedeljsko športno popoldne —
16.00 Satelitski programi — 19.30 Dnev-
nik — 20.00 Svet narave: Divjina, po-
dobna raju (angl. poljudnoznan. serija,
2/6) — 20.50 Ciklus filmov Jirija Menz-
la: Kdo išče zlato dno (češkoslovaški film)
— 22.10 F-1 za VN Madžarske (posne-
tek) — 22.50 Yutel

HTV 1

9.30 Poročila — 9.35 TV koledar — 9.45
Nedeljsko dopoldne — 12.00 Kmetijska
oddaja — 13.00 Poročila — 13.05 Serij-
ski film — 13.55 Tudi letos... — 14.30
Vlak brez voznega reda: Veni, vidi... (italij.
film) — 18.45 Risana serija — 19.10 TV
sreča — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Temni
angel (angl. nadalj., 1/3) — 21.05 Halo,
ali naslišite? (dok. oddaja, 1/5) — 22.00
Dnevnik 2 — 22.20 Glasbena oddaja —
23.20 Športni pregled — 23.50 Poročila

PONEDELJEK, 12. VIII.

SLOVENIJA 1

8.35 — 10.10 in 14.40 — 0.25 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
10.00 VIDEO STRANI
14.55 VIDEO STRANI
15.05 ZDRAVO, ponovitev
16.30 SOVA, ponovitev
17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
18.00 DNEVNIK 1
18.05 MOZAIK, ponovitev
UTRIP, ZRCALO TEDNA
18.35 SPORED ZA OTROKE IN MLADDE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.50 VREME
20.00 TRETJE ŽIVLJENJE, drama
TVS
21.25 GOZD JE ŽIVLJENJE, dok. od-
daja
21.55 DNEVNIK 3
22.10 400 LET SLOVENSKE GLAS-
BE, 27. oddaja
22.55 SOVA:
SIMPSONOVI, amer. animirana
naniz., 11/13
DEJANJE VOLJE, angl. nadalj.,
2/4
0.15 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

18.30 Satelitski programi — 19.30 Dnev-
nik KP — 20.00 Studio Ljubljana
— 21.00 Po sledeh napredka — 21.30 Re-
zervirano za šanson — 22.20 Satelitski
programi — 23.05 Yutel

HTV 1

9.30 Poročila — 9.35 TV koledar — 9.45
Izobraževalna oddaja — 10.15 Otroški
program — 10.45 Poletni program —
14.45 Poročila — 14.50 TV koledar —
15.00 Prezri ste, poglejte — 17.40 Otroš-
ki program — 18.15 Hrvaška danes —
18.45 Morje — 19.15 Risanka — 19.30
Dnevnik 1 — 20.00 Madžarska drama —

21.35 Zunanja politika — 22.05 Dnevnik
2 — 22.25 Kinoteka — 23.55 Poročila

TOREK, 13. VIII.

SLOVENIJA 1

8.35 — 10.10 in 16.00 — 23.30
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.00 VIDEO STRANI
16.15 VIDEO STRANI
16.30 SOVA, ponovitev
17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
18.00 DNEVNIK 1
18.05 SPORED ZA OTROKE IN MLADDE
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.50 VREME
20.00 UKRADENA, angl. nadalj., 6/6
21.00 SLOVENIJA - UMETNOSTNI
VODNIK
21.10 EVROPSKI TURISTIČNI KAŽI-
POT
21.45 DNEVNIK 3, VREME
22.00 SOVA:
PUJSOVI DOSJEJI, angl. naniz.,
11/14
DEJANJE VOLJE, angl. nadalj.,
3/4
RESNA GLASBA
23.20 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

18.00 Satelitski programi — 19.00 Du-
hovna glasba od renesanse do danes —
19.30 Dnevnik SA — 20.00 Žarišče —
20.30 Studio 2 Koper — 21.30 Žrebanje
lota — 21.35 Umetniški večer: Rudarjeva
hči (amer. film) — 23.35 Yutel

SREDA, 14. VIII.

SLOVENIJA 1

8.35 — 10.50 in 16.00 — 23.55
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
9.00 ŽIVŽAV
9.50 UKRADENA, angl. nadalj.,
6/6
16.15 VIDEO STRANI
16.30 SOVA, ponovitev
17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
18.00 DNEVNIK 1
18.05 KLUB KLOBUK, kontaktna od-
daja
19.05 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.50 VREME
20.00 FILM TEDNA
HARLOW, amer. film
22.05 DNEVNIK 3, VREME
22.25 SOVA:
ALF, amer. naniz.
DEJANJE VOLJE, zadnji del
amer. nadalj.
JAZZ, BLUES...
23.45 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

18.30 Satelitski programi — 19.30 Dnev-
nik — 20.00 Žarišče — 20.30 Ravel:
portret skladatelja — 22.15 Satelitski
programi — 23.00 Yutel

ČETRTEK, 15. VIII.

SLOVENIJA 1

8.35 — 10.25 in 16.30 — 23.35
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
10.15 VIDEO STRANI
16.45 VIDEO STRANI
17.00 SOVA, ponovitev
17.55 POSLOVNE INFORMACIJE
18.00 DNEVNIK 1
18.05 MOZAIK
PO SLEDEH NAPREDKA
18.35 SPORED ZA OTROKE IN MLADDE
19.05 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.50 VREME
20.05 ELIZABETIN DVOR, slovaška
nadalj., 5/6
21.25 SOVA:
SAMO BEDAKI IN KONJI, 4.
del angl. naniz.
22.15 DNEVNIK 3, VREME
22.35 SOVA:
RDEČI PRAH, amer. film
POLNOČNI KLICI, amer. naniz.,
13/21
23.25 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

18.30 Satelitski programi — 19.30 Dnev-
nik RA1 — 20.00 Žarišče — 20.30 Studio
Ljubljana — 21.30 Stol (angl. dok. odda-
ja, 2/4) — 22.00 Glasbena oddaja —
22.15 Yutel

Šole na robu preživetja

V vodo padli načrti o novih izobraževalnih oblikah in posodobitvi šol

ČRNOMELJ — Črnomaljske šole so na robu preživetja. Odpovedati se bodo morale številnim kvalitetnim novim izobraževalnim oblikam. Zaradi denarne stiske bodo padle v vodo mnoge lepe ideje in načrti o posodobitvi šol. V letošnjem črnomaljskem občinskem proračunu je bilo namreč za izobraževanje namenjenih 50 milijonov din, pozneje pa so od republiškega sekretariata za vzgojo in izobraževanje prejeli še dodatnih 1,88 milijona din. V prvi polovici leta pa so za izobraževanje v črnomaljski občini porabili 48,8 odst. za to dejavnost namenjenega denarja.

Vendar pa za izobraževanje v Črnomlju letos zagotovo ne bo dovolj denarja. Že ob polletju jim je primanjkovala enomesečna dotacija za šole v višini 4,5 milijona din. Denarja torej ni dovolj niti za zagotovljeni program, pa četudi bi v začetku prihajajočega šolskega leta ukiniteli ves dodatni program, kot so štipendije, podaljšano bivanje, investicijske vzdržitve, društva. Prihranek, če bi temu sploh lahko tako rekli, bi bil sicer 3 milijone din, toda vsega prej omenjenega ni moč ukiniti. Zato pa so z enim od varčevalnih ukrepov —

ukinitvijo ostankov celodnevne šole v Semicu — do konca tega leta prihranili 200 tisočakov.

Nikakor pa ne morejo odpisati vzdrževalnih del v šolah, saj bi se problemi le še povečali. Povrh vsega pa so ugotovili, da je šola v Adlešičih že v tako slabem stanju, da bi jo morali inšpektorji zapreti. Prav tako zaradi denarnih težav ni moč zgraditi telovadnice v Semicu, za načrte katere so že plačali 254 tisočakov. V Črnomlju menijo, da bi morali s čim manjšimi stroški obnoviti vsaj dom TVD Partizan (v njem se je konec preteklega leta zrušil strop).

M.B.—J.

PESMI NOVI ŠTIFTI

NOVA ŠTIFTA PRI RIBNICI — Stanka Mihelič iz Kota pri Novi Štifi je te dni izdala knjižico pesmi »Pod tvojim zavetjem, o Mati«, ki je posvečena 350-letnici cerkve pri Novi Štifi in njenemu poslanstvu. Pesmi so izšle v nakladi 1.000 izvodov, cena knjižice pa je 80 din. Uvod je napisal pater Niko Žvočelj, ki je deloval v samostanu pri Novi Štifi, zdaj pa je v Avstraliji.

Pesmi učencev o domovini

Šestošolci šmarješke šole izdali pesniško zbirko

ŠMARJETA — Na šmarješki osnovni šoli je že pred meseci, aprila, izšla drobna ilustrirana pesniška zbirka s preprostim naslovom pesmi o domovini. Zbirka vsebuje trinajst pesmi in enajst ilustracij (risb) ter je v celoti delo učencev treh šestih razredov — a, b in c. Urednica Alenka Blatnik, Sabina Jakše in Alenka Rodič so ob mentorski pomoči Marije Doberdrug in Jožice Jožef-Beg izbrale po eno pesem Borisa Turka, Alenke Blatnik, Nele Goli, Bojana Dolenška, Davorja Robka, Nataše Prelogar, Simone Drab, Danijele Grgič, Elvise Dežmana, Boštjana Grma, Jerneja Jenškova, Sabine Jakše in Suzane Pavlič. Likovna urednica Vida Rangus pa je zbirko opremila z risbami naslednjih učencev: Alenke Blatnik, Elvise Dežmana, Polone Besal, Uroša Benkiča, Sabine Jakše, Gregorja Zupana, Sabine Bevc, Marjana Bevc, Suzane Pavlič, Boštjana Grma in Uroša Cvelbarja. Publikacijo je natisnil Stane Opara z Malega Slatnika.

In kaj so učenci napisali v pesmih o domovini? Poglejmo nekaj odlomkov. Boris Turk: »Ne vem, zakaj jo ljubim, / ne vem, zakaj je lepa, / ne vem, zakaj je moja. / Vem le, da jo imam neskončno rad, / rad — to mojo Slovenijo«. Nela Goli: »Moja domovina je kakor zarja, / ki se v jutranjem soncu zbudi / in nam dobro jutro želi«. Bojan Dolenšek: »O domovina, ti si kakor hiša, / ki ima več sob / ... kakor knjiga, / ki ima več naslovov... / kakor šola, / ki ima več razredov«. Davor Robek: »Domovina je luna, / ki te opazuje / in ti podarja sladke sanje«. Nataša Podlogar: »... je nekaj toplega, / kamor se lahko zatečeš, / ko te zeb«. Simona Drab: »... si moj dom, / ljudje, ki se zbirajo, / hodijo v muzeje, / trgovine, / v kino, / v opero«. Danijel Grgič: »... ti si kakor čolnčič / moje ga sveta«. Boštjan Grm: »... ti izvir / slovenskega si vina«. Jernej Janškovec: »Tu rodijo slovenske trte / in tu živijo Slovenci«. Sabina Jakše: »Nesrečnik, kdor te nima... / predraga domovina«. »O domovina, / ti nas varuješ«, je še zapisal Bojan Dolenšek. To je napisal pred nedavno vojno, ko nihče ni niti slutil, da se bo morala Bojanova in naša skupna slovenska domovina res obvarovati z orožjem.

I. Z.

Po knjige le z izkaznico

V študijski knjižnici Mirana Jarca vpeljali nov red pri izposoji knjig — Vračilo po 14 dneh

NOVO MESTO — Knjige oživlja branje, brez bralcev so mrtev, nekorišten kapital, pa če so bibliotekarsko še tako vzorno obdelane in še tako lepo zložene na knjižnih policah. Zato je glavni smoter vsake dobre knjižnice, da gredo knjige tako rekoč še »tople« med ljudi, vsaka med čim več različnih duhovne hrane. Da bi knjižnica ta smoter lahko dosegla, mora imeti vpeljan ustrezen red.

Študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu, ki je že do zdaj delala po pravih dobrih poslovanja, je te dni vpeljala nekaj novosti na področju izposoje knjig. Najpomembnejša novost je uvedba članskih izkaznic, brez katerih si knjig posledje ne bo moč niti izposoditi niti jih vrniti. Izkaznico dobi vsak uporabnik ob vpisu, ki je na vseh oddelkih študijske knjižnice brezplačen. Poostren je rok za vračilo izposojenih knjig. Po novem sme imeti bralec knjigo pri sebi največ štirinajst dni, vendar s tem, da je moč rok izposoje podaljšati, a le enkrat. Če izposojevalec gradivo ne vrne v roku, mu knjižnica zaračuna dnevno zamudnino. Dnevna zamudnina znaša 2 dinarja na knjigo.

Vodilo študijske knjižnice Mirana Jarca je, da nihče ne sme oditi iz knjižnice nepostržen. Zato bodo obiskovalci lahko prišli tudi do knjig, katerih ta knjižnica nima, in sicer jim jih bodo v ustanovi preskrbeli prek medknjižnične izposoje. V primeru, da bi do željenih knjig ne prišli niti po tej poti, pa bodo vsaj zvedeli, kje so iskane knjige. Odkar ima novomeška študijska knjižnica računalnik, se do takšnih informacij pride v trenutku, s pritiskom na tipko, dve.

Vsega gradiva, ki ga daje knjižnica na voljo bralcem, ni moč odnesti domov. Izposoja na dom ne velja za periodiko, za knjige, ki jih knjižnica hrani v enem izvodu, za redko in dragoceno gradivo ter za knjige iz prirodne knjižnice (enciklopedije, leksikone, slovarje, bibliografije itd.). Gradivo, ki ga knjiž-

nica ne izposoja na dom, je bralcem na voljo za prebiranje v čitalnici. Na njihovo željo takšno gradivo v knjižnici tudi fotokopirajo.

Izposojene knjige in drugo gradivo je seveda treba skrbno čuvati in varovati pred poškodbami. Knjižnica zato opozarja uporabnike, naj izposojeno gradivo ob prevzemu skrbno pregledajo in takoj opozorijo knjižničarje na morebitne poškodbe. V nasprotnem primeru, zatrjujejo v knjižnici, bodo uporabniki sami odgovarjali za škodo oziroma plačali poškodovanje knjig.

I. Z.

Vsaj slovesno zaprtje

V Ribnici vojna preprečila normalno otvoritev razstave, zato so pripravili slovesen zaključek

RIBNICA — V galeriji Miklova hiša je bila v četrtek, 27. junija, odprta razstava Speti ekrani (preizkušnje razmerij med svobodo in veljavo) akademskega slikarja Bojana Gorencia iz Ljubljane. Avtor je dal na ogled osem podob, nastalih ob opazovanju »lopuntanja vrat časov«. V različnih tehnikah (olju na platnu, olju in pastelu na lesu, lakih in pastelu na lesu itd.) je »odslikal« nekaj tistega, kar se spremeni na ekranih in izgine. Kot nekaj, kar naj bi bilo »nujno videti, da bi se pozabilo«. Slike, ki ostanejo v zavesti, so kot »fantomi strahov in ljubezni, predanosti in tužstva«. Kako so se »odslikale« pri tem umetniku, kažejo njegovi »speti ekrani«, slike izjemno velikih dimenzij (največja slika meri celo 215,5 x 169 cm).

Razstavo si je bilo vsekakor vredno ogledati, saj je razgnala zanimiv zornik kot iskanja enega najbolj inventivnih sodobnih sloven-

kultura in izobraževanje

Za matičnost in izposojevališča

Kdaj bo o tem razpravljala metlišča obč. skupščina?

METLIKA — Anica Kopinič, vodja Ljudske knjižnice v Metliki, si prizadeva za pridobitev matičnosti te ustanove. Pridobitev takšnega poslanstva je povezana z denarjem.

Anica Kopinič: »Izposojevališča in knjige močno približala bralcem v krajevnih skupnostih.«

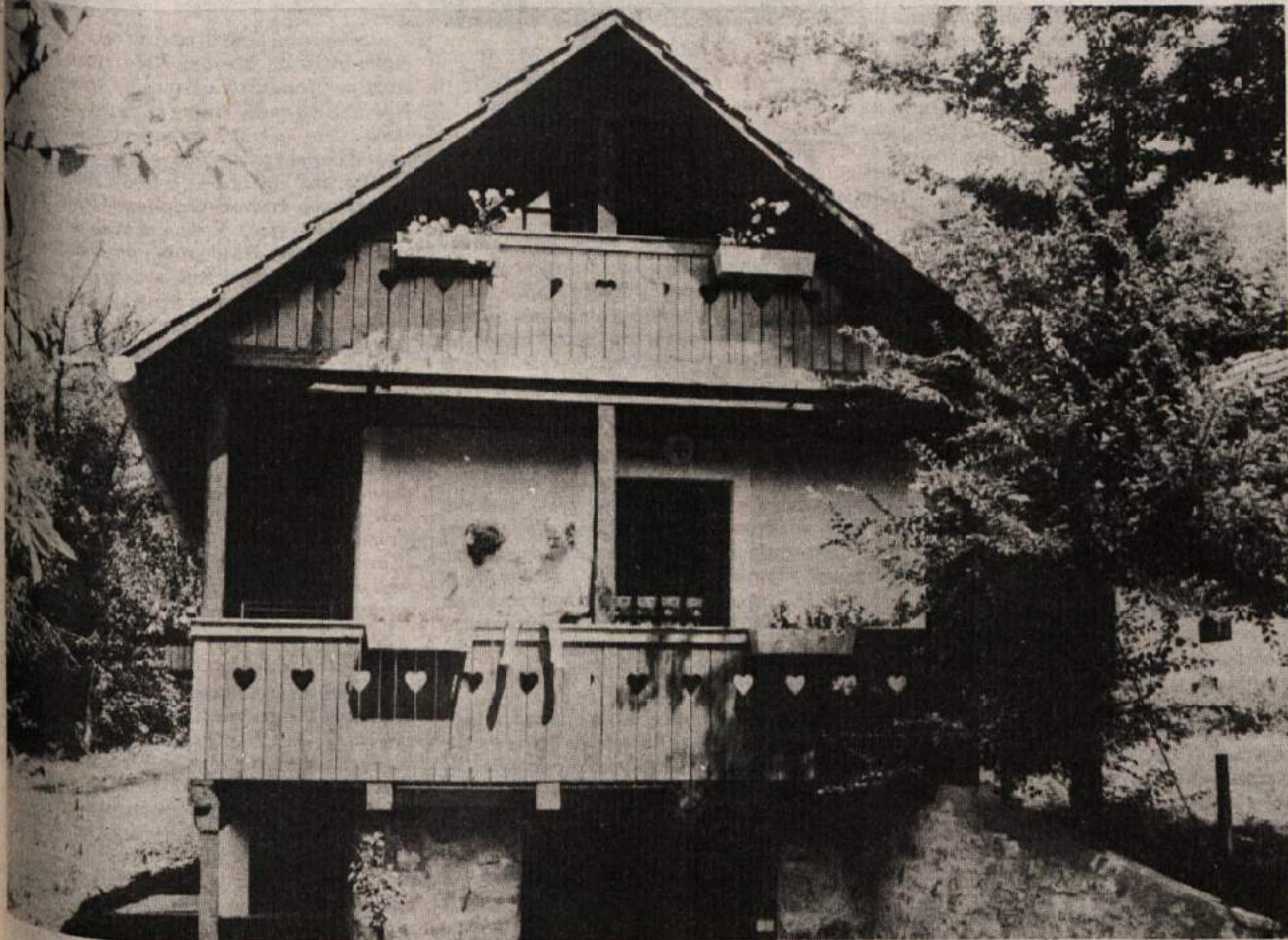
ki ga dobiva metliška knjižnica od republike, odvisna pa je tudi od prostorov. Prostor ni ustrezen, tu pa, ko bi knjižnica dobila izposojevališča.

Kopiničeva je obredla kar nekaj krajevnih skupnosti, predvsem Gradec, Suhor in Radovico, da bi na kraju samem videla, kje bi bilo moč odpreti izposojevališče. Za zdaj kaže, da bi izposojevališči lahko uredili v Gradcu in na Radovici.

Ljudski knjižnici v Metliki bi pri vzpostavitvi mreže izposojevališč lahko pomagal izvršni svet metliške občinske skupščine, ko bi se ne ukvarjal z bolj perečimi in za krajane pomembnejšimi zadevami. Je pa upati, da bodo končno prišla na dnevni red tudi izposojevališča, ki krajanom sicer ne bodo polnila želodec, glave pa vsekakor.

AVGUSTA LIKOVNA KOLONIJA

RIBNICA — V Ribnici bo tudi letos od 18. do 28. avgusta tradicionalna likovna kolonija. Strokovni vodja kolonije, ki tudi vrši izbor, je dr. Jule Miklova, ki sodelovanju so tokrat povabljene slika karji Zdenka Žido, Zmago Lenarčič, Gustav Gnamuš, Jože Slak in Andrej Trobentar ter kiparja Roman Makšič. Mirko Bratuša. Kot predvidevajo, naj bi bila razstava del likovne na pomladi, ko bi bil izdelan tudi katalog.

Lažje je postati iz meščana kmet kot narobe

Kdor se prvič zapelje v Zilje, urejeno belokranjsko vas približno 5 kilometrov oddaljeno od Zupaničeve Vinice, ki je zrasla nad kanjonom tople in čiste Kolpe, ter se ustavi na lepo urejeni domačiji družine Erdeljev, lahko že na prvi pogled ugotovi, da so tukaj doma dobri gospodarji. Seveda pa prišel ne bo vedel, da so obnovljena stara kmečka hiša pa novo gospodarsko poslopje, kozoletec ter kašča zrasli v zadnjih treh letih. Ta kmetija se od ostalih belokranjskih loči še po nečem: je prva biološka turistična kmetija v Sloveniji. O tem, kaj pomeni biti biološka kmetija in kaj vse lahko na takšni domačiji ponudijo gostom, pa nekoliko pozneje.

skrbnika, medtem ko so bili dediči v Ameriki. Če tudi je bila to nekdanja ena najbolje stoječih kmetij v vasi, saj so imeli po tri pare volov, je po toliko letih od nje ostalo bore malo.

Edina stavba, ki je ostala od nekdanje trdne domačije, je bila precej razdrapanja hiša, v kateri ni bilo ne elektrike ne vode, stekla na oknih so bila razbita, streha je puščala, v hiši je raslo kopinje. Uporabni so bili tako rekoč le zidovi. Občinska komisija je ocenila njeno vrednost na 1.500 DEM. »Ljudje so nama svetovali, naj najameva buldožer, ki naj hišo oz. tisto, kar je od nje še ostalo, poruši do tal. Toda odločila sva se, da jo raje prenoviva vsaj začasno bivališče, saj je bila grajena le z naravnimi materiali, torej iz kamna in lesa, kar je za naju zelo pomembno,« razpredata. Tako sta marca 1988 pričela z obnovo. Ob hiši sta postavila šotor, v katerem sta živela s polletnim Jurijem od marca do novembra, ko je že začel naletavati sneg,

Pred zimo so se potem zatekli v kolikor toliko prenovljeno hišo in že načrtovali, da začnejo spomladi z gradnjo nove hiše ter gospodarskega poslopja nekoliko ven iz vasi. Prav gospodarsko poslopje sta namreč najbolj potrebovala. Ko sta že imela zakoličeno za novo hišo, sta opazila ob stari hiši ostanke temeljev. Od vaščanov sta zvedela, da je včasih tam stal hlev, onadva pa sta postavila gospodarsko poslopje. Pozneje sta izpod Gorjancev pripeljala še kozolec ter ga postavila na mesto, kjer je nekdanje stal. Takrat sta tudi že opustila misel na novogradnjo. Pač pa sta ob pospravljanju smeti, ki jih je bilo dovolj prav povsod, saj je opuščena domačija vaščanom očito prišla prav za odlagalnišče odpadkov, odkrila še temelje kašče. Pa sta se odločila, da postavita še kaščo, prav takšno, kot je bila nekdanje. Tako je celotna kmetija dobila nekdanjo podobo. Med gradnjo kašče sta se odločila, da v njej ne bi imela le shrambe za pridele,

ampak tudi kako sobo. In tako je dozorela zamisel o apartmaju, ki bi ga lahko oddajala tistim, ki se navdušujejo nad kmečkim turizmom.

V TREH LETIH DOMAČIJA S ŠTIRIMI POSLOPJI

»Seveda nisva čakala na to, da bi morda dobila tudi kakšne kredite, ampak sva gradila v upanju, da bova medtem dobila v pomoč še kak denar. Tako sva zbrala vse podatke, ki so bili potrebni in jih dostavila na črnomajljsko kmetijsko zadrugo, da bi pripravili program, s katerim bi se lahko potegovala za nepovratni denar za razvoj kmečkega turizma. A so na zadrugi mečkali toliko časa, da je prišel program v Ljubljano prepozno in tako z nepovratnimi sredstvi ni bilo nič. Vendar sva gradila naprej ter hkrati prosila za posojila. V glavnem so nama vsi čestitali, kako izredna sva, ko pa bi bilo potrebno dati denar, je bilo hvala konec. Na sasu za preskrbo mesta Ljubljane so naju trepjali po ramenih in obljubljali pomoč, na koncu pa so nama dali 11 tisočakov za žetveno napravo, torej ravno toliko, da sva se odločila za nakup, potem pa sva morala še sama priložiti kupček denarja. In to v času, ko sva bila že tako rekoč v finančnem kolapsu. Končno nama je le uspelo dobiti tudi eno posojilo, za katerega sva morala zbrati kup papirjev, pogoji odplačevanja pa so bili več kot neugodni. Celo kmetijske stroje sva morala prodati, da sva lahko gradila, kar zagotovo ni prav,« pripovedujeta Erdeljevca.

Ob tem dodata, da sta letos znova poskusila dobiti nepovratni republiški denar za kmečki turizem, pri tem pa sta morala ponovno pisati vse, kar je bilo napisano že lani. A sta pred kratkim po naključju zvedela, da njihovega programa iz Črnomlji sploh niso poslali v Ljubljano. Prav tako je po njenih besedah še vedno nekje v Črnomlju program, s katerim bi morda lahko dobila nekaj cvenka iz naslova demografske ogroženosti. »Pravijo, da bi menda morala imeti za goste 8 ležišč, midva pa jih imava v apartmaju, ki je povsem ločen od naše hiše, le pet. To se nama zdi nelogično, toliko bolj, ker v svetu veliko govorijo o apartmajskem turizmu kot najvišji obliki kmečkega turizma, nama pa štejejo postelje,« se jezita. Res pa je, da sta v zadnjih letih naletela na številne prepreke in če ne bi bila dovolj izobražena, jih po njenem mnenju ne bi mogla premagati. »Zelo lahko je postati iz kmeta meščan, če pa se kdo odloči za obratno pot, ima nešteto problemov,« je trnovo pot Erdeljevih z enim stavkom opisal Darc.

BOGATA IZBIRA ZELENJAVE 'N ZELIŠČ

V hišici, grajeni izključno iz naravnih materialov in bogato opremljeni, je prostora za 5 ljudi. Gostom so brezplačno na voljo športni pripomočki, kot so gorska kolesa, žoge, lahko igrajo namizni tenis, badminton, in še kaj. V bližini je Kolpa, ki nudi vrsto športnih in ribiških užitkov. V hišici je mini knjižnica, med knjigami pa so številni priručniki o tem, kako je moč na najbolj zdrav način pripraviti hrano. Gostje si namreč sami kuhajo, seveda je vsa hrana rastlinsko-biološkega izvora moč kupiti pri Erdeljevih, ostalo pa pri sedeh ali v prodajalni. Erdeljeva sta kupila 20 ha zemlje, ki je spadala h kmetiji, vendar pa jo sedaj obdelujeta poldrugi hektar. Gojita kar 130 različnih rastlin od zelenjave do zelišč. Vse je tako rekoč nemogoče naštet, omenita pa številne žitarice, sojo, lečo, bob, nazemni orešček, fižol azuki, fižol mungo za kaščke, različne buče, jajčevce, lubenice, sladki krompir. Delata jabolčni kis ter različne zeliščne kise, sokove iz rdeče pese, korenčka. Izdelujeta testenine iz pšenične, koruzne in ajdove moke, različne rastlinske namaze, pečeta kruh iz doma zmlete moke. Gostom poleg vsega tega nudita še sadike in semena rastlin, ki jih vzgajata, da receptov in nasvetov, kako se hrana pripravi, niti ne omenjamo. V bližnjih gozdovih pa je v izobilju gozdnih sadežev, tako da si lahko skrbna gospodinja kar na dopustu mimogrede pripravi ozimnico. Glede na to, da je podnebje v Ziljah zelo ugodno, kar dokazuje tudi smokva, ki dobro uspeva na Erdeljevi domačiji, Darc že razmišlja o tem, kako bo začel saditi južno sadje. Seveda pa je vse, kar raste na njihovi kmetiji, vzgojeno brez kemijskih zaščitnih sredstev ali »cidov«, kot jim pravi Darc. Zato pa z Ireno pripravljata naravna zaščitna sredstva, na primer iz kopriv, preslice, gabeza, za uničevanje koloradskega hrošča pa se zelo obnese kotočina iz prekuhanih koloradskih hroščev.

Erdeljevca vse te nasvete in še vrsto drugih stresa kot iz rokava. In zato si tako želita, da bi k njima začeli prihajati gostje, ki bi jima s svojim svetovanjem z veseljem pomagala. Toliko bolj, ker so njuni nasveti uporabni v vseh starih letih časih, tako kot so vse mesece v letu odprta vrata njunega apartmaja in kot ima tudi vsak letni čas v Ziljah in okolici svoj poseben čar.

M. BEZEK-JAKŠE

IZ HIŠE POD ŠOTOR

Življenjska zgodba Erdeljevih, Darca, Irene ter njenih otrok, trinajletnega Jurija ter polletnega Kristiana, je ne le zanimiva, ampak celo pretemveč tudi za slovenske razmere. Irene in Darc sta si namreč pred leti v Spodnji Slivnici pri Grosupljem postavila montažno hišo, ki je ustrezala vsem zahtevam modernega življenja. Hkrati sta obdelovala njivo ter se vedno bolj zanimala za biološko pridelavo hrane. Začela sta študirati literaturo o bioprehrani in zdravemu prehranjevanju posvečati vedno večjo pozornost. Spoznala sta, da njuna sicer moderna hiša ne ustreza zahtevam vseh vrstičarjev ali malih kmetovalcev, v kar sta se počasi prelevila. Za povrh pa je okrog njune hiše zrastle velika in prav nesimpatično naselje. Da bi bila mera do vrha polna, je Darc zaradi velike socialne napetosti v šoli s 1.500 otroki, kjer je bil lojalni delavec, zbolel in pustil službo. In preostalo jima ni prav nič drugega, kot da sta se začela ozirati za novim domom.

»Vse vikende sva porabila za to, da sva prebredela Slovenijo ter iskala primerno kmečko hišo. Seveda sva imela določene zahteve predvsem glede na prva ugotovitve je bila, da je v Sloveniji veliko puščanih kmetij, da pa so marsikje težave z zamrznjenimi postopki,« pove Irena, sicer ekonomskega direktorja v Black Deckerju. Pri svojih obhodih sta najprej izključila Stajersko, ker je po njihovem mnenju ekološko sporna. Potem sta ugotovila, da je Prekmurje preravno, Gorazdski podnebja. Nazadnje jima je ostala le še Bela krajina, ki sta jo prečesala po dolgem in počez, nekoliko pa pogledala tudi onstran Kolpe. Končno sta se odločila za zapuščenno domačijo v Ziljah, na kateri vsaj 60 let ni živel nihče. Imela je le

Bo spet lep in topel dom?

PRELESJE — Nad gruščastim naseljem Prelesje, vzhodno od Dol pri Liti, je v pripadajočem zaselku Predlog, pod obronki dolenjskega pragozda Jatna le domačija Sevkovih. Te dni ponuja kmetija na dobrih 800 m nadmorske višine kaj žalostno podobo. Iz pogorele kmečke hiše strlita sredi ožganih zidov dimnika. V mali hiši je na razmočenih tleh ob krušni peči še nekaj pšenice. Najprej bi človek pomislil, da je tudi tukajšnje razdejavanje posledica divjanja vojne vihr. A ni tako. Strela je ob neurju 13. julija pozno popoldne usekala v hišo Sevkovih in brez strehe nad glavo sta v nekaj minutah ostali dve družini. Martin z ženo Ivanko in 13-mesečnim sinkom ter Martinovi starši.

Ognjeni zublji so Sevkovim pobrali vso pšenico, okrog 1000 kg, ki so jo imeli shranjeno na podstrešju, zgorela so zimska oblačila in obutev. Požar je uničil 100 kg sladkorja, 150 kg moke, kar so Sevkovi shranili zaradi bojazni pred hudimi časi. Uničen je elektrokabel, ki ga je, podobno kot drug material, 38-letni gospodar Martin nakupoval, kadar je pač zmogel, da bi ob boljših časih morebiti začel z gradnjo nove hiše. In še bi lahko naštevali, kako bodo Sevkovi pogrešali motorno žago itd., ako se ne bi zavedali, da so se Sevkovi ob tej katastrofi izognili zanje še hujši tragediji, ki bi lahko pomenila celo smrtne žrtve.

Namreč v tem času, ko je kar okrog 50 vaščanov iz okolice, gasilcev iz Dol Gradišča in Povšnika prihitelo na pomoč Sevkovim, so bile doma pretežno ženske z otroki, ki so bile na obisku pri sorodnikih. Same ne bi bile kos niti preselitvi Martinovega 80-letnega očeta, ki se je v ujmi in svoji težki boleznini navkljub močno upiral, da bi ga odpeljali na varno. Iz goreče hiše so bivšega gospodarja odnesli vaščani. Zdjaj leži, kot pravijo svojci, klinično mrtev v nekem domu za ostarele.

Njegovo 77-letno ženo Franciško je tragedija tako hudo prizadela, da so se njeni že zbrali, da se ne bi mami zmešalo. »Med vojno so nam hišo požgali Nemci, ker so mislili, da delamo za partiza-

ne. Potem sva z možem v teh hribih, kjer tedaj še ni bilo takih poti, kakršne so danes, ampak slab kolovoz, le stezka zgradila novo hišo. Bil je to za tiste čase lep in topel dom. Pri nas so ostre zime, snega je po pol metra, v zmetih pa tudi kak meter. Zdjaj na stara leta pa se bojim, da me bo še zeblo. Vse sorte nadloge pridejo, starost noče biti sama,« pripoveduje Franciška. Že pred leti si je polomila noge, a posledice še močno in z leti vedno bolj čuti.

Srečo v nesreči pa je imel gospodar Martin, ko se je prav v času neurja, ki mu je zanetilo hišo, vračal s traktorjem iz vinograda v bližnji vasi Bransko. Ko je na ozki vaški poti srečeval fička, traktor s prikolico ni obslal na poti, zato je naglo skočil s traktorja. Martin bi bil najverjetneje ob življenje, ko ne bi imel priključene priklovice, ki je zdrs malo zadržala. Seveda se je ob reševanju traktorja, kljub pomoči Oblakovih z Branskega, zamudil in so domači v skrbeh, da se mu ni kaj pripetilo, poslali naproti svaka Franca Žonta z Mirne. Tedaj je na Predlogu že tudi pošteno treskalo in lilo. Ko pa je pri Sevkovih zagorelo, sta šla še dva Preleščana Martinu sporočit žalostno novico. Tako je Martin prisel na Predlog, ko so požrivovalni gasilci in vaščani že opravili, kar so mogli, se pravi, da so ohranili vsaj bližnje gospodarsko poslopje z živino.

Franc Žonta je zaposlen kot mesar v Ivančni Gorici, sicer pa zaprišežen lovec in rad odhaja na prežo v te hribe pod Jatno, od koder je tudi njegova soproga Angelca, zaposlena v mirenski Kolinški. Zatorej imata Franc in Angelca na Predlogu staro počitniško prikolico, ki zdaj služi kot zasilno prebivališče Martinu in Ivanki ter mami Franciški. 13-mesečnega Timčka sta Mirenčana vzela začasno k sebi domov. Toda, kot da ni bilo že dovolj nesreče, je tudi njuni družini nedavno katastrofalno neurje uničilo dobršen del strehe in voda je povzročila veliko škodo v hiši.

Upamo lahko le, da bodo Sevkovim pomagali pri gradnji strehe nad glavo vsi, ki to zmorejo, pač po svojih močeh. Doslej je z desetimi tisočaki priskočil na pomoč le celjski Izletnik, za katerega Martin že 15 let vozi avtobus od Sopot do Celja. Pozimi mora dostikrat 10 km v dolino do avtobusa

s traktorjem ali celo peš, če je snega le preveč. Toliko denarja, kot ga je domačija že sprejela za pomoč, je Martin ravno odšel med našim obiskom na Predlogu strojniku, ki mu je opravil zemeljska

dela. Če bodo pred zimo Sevkovi že pod novo streho, na toplem, pa je odvisno prav od človeške solidarnosti.

P. PERC

PO KATASTROFI — Martin, Ivanka in Franciška Sevek pred požgano domačijo na Predlogu, s hišno številko Prelesje 6.

8. 8. '91

PRIOLOGA

Hvala bogu, da kombajni ne pridejo povsod

Žetev je bila v prejšnjih časih vedno bolj praznik kot pa delo. Dandanes je to opravilo, ki ga hitro in učinkovito opravijo kombajni, zato je žetev, kakršno so naši predniki poznali stoletja, še poseben praznik. In tak praznik so pred štirnajstimi dnevi pripravili na Tolstem Vrh.

Novomeščan Darko Pavlin, kateremu je še kot mladeniču teta na vinorodnem Tolstem Vrh zapustila svojo skromno in staro leseno hišico in nekaj malega zemlje, je na njivi, na kateri je zadnjih deset let kolobaril šžol in krompir, lani posejal rž. »Poleg stare lesene hiše, ki mi jo je zapustila teta, sem zgradil novo zidnico. Tolsti Vrh, žal, nima vodovoda in tudi ne kaže, da ga bomo v kratkem v te kraje dobili, zato bo ob

Na Pavlinovi žetvi je bilo tako, kot piše Niko Kuret v Prazničnem letu Slovencev, da je bilo v prejšnjih časih. Po starem se julij, mesec žetve, imenuje srpan. Najprej se žanje ječmen, sledita rž in pšenica, nekaj pozneje žanjejo oves, šele septembra, o Mihelovem, pa je na vrsti ajda. Šege, običaji in delovne navade ob žetvi so se, tako kot ob vseh drugih kmečkih delih in opravilih, utrjevali v stoletjih in jih tudi nova doba ni mogla povsem zatrei. Tako kot si je včasih moral gospodar pravi čas naprositi dovolj žanjic, če je hotel imeti o pravem času žito požeto, je za to poskrbel tudi Pavlin. Pa to ni bilo težko, saj je bila to edina stariška žetev s srpi daleč naokoli in so tudi žanjice to vzele kot praznik in lep spomin na minule čase svoje mladosti. Kar šest žanjic se je zbralo. Vsaka je prišla s svojim srpom in tako kot včasih so bile vse lepo opravljene in vse so imele na glavi najlepšo pisano ruto. Žetev je pač

pravi praznik. Niko Kuret piše: »Žanjice so bile skoraj praznično oblečene. Vsaka je imela praznični predpasnik in živobarvno ruto na glavi.« Pavlinove žanjice so se zbrale pri stari leseni hišici, kjer so obudile spomine na prave žetve v njihovi mladosti. Za razliko od te žetve so se tiste prave začele navsezgodaj zjutraj. Tudi ob dveh zjutraj so vstajale kot mlada dekleta in še pri lunini svetlobi začele žeti, so se spominjale. Včasih, piše Kuret, je bila žetev obredno opravilo, ki je zahtevalo spoštljivo vedenje. Že dolgo dolgo je tega, kar se je staro obredno vzdušje umaknilo vedri prazničnosti in splošnemu veselju, ki je potem vladalo ob žetvi po njivah.

Praznično, veselo in šegavo je bilo tudi na Pavlinovi žetvi na Tolstem Vrh, hkrati pa je iz celotnega opravila vedno tudi neko slovesno, skorajda starosvetno obredno vzdušje. Žanjice, marsikatera že kar v letih, so se na njivi spremenile v mlada in urna dekleta, ki so jih vezači le stežka dohajali. Ob vsem delu pa jim ni zmanjkalo ne časa ne moči za šalo in smeh. Žanjice so kar naprej dražile vezače in brusarce srpov, a jim tudi možaki niso ostajali dolžni. Smeha, veselja in pristne podgorske duhovitosti je bila polna Pavlinova njiva. Kakšno veselje je bilo gledati to lepo, resda prav praznično opravilo! Kako veseljih obrazov so žanjice vedno znova pripravljale povresla, na tako umetelno »na figo« zvito vez iz za ped debelega šopa latovja z vajenimi, malodane slovesnimi kretnjami kar s srpom pokladale našeto dolgo rž, vezači pa so za njimi snopce s povreslom trdno prevezali. In kako hitro sta jima možaka morala brusiti srpe, da ja ne bi katera zaostala. Če ga ni hitro in dobro nabrusil, se jih je nastišal. Ena od žanjic, ki se je na Tolsti Vrh pridožila s Koroškega, je svojemu brusarču, ki se je po njenem preveč obiral, brus kar spulila iz rok, srp sama na hitro nabrusila in mu oslo vrgla pod noge. In hitro naprej žeti. Še piti ni bilo časa. Le pot so si brisale z rdečih obrazov in pisane rute, ki so jim silile na oči, so si popravljale. Vsa, ki je prišel ali se pripeljal po poti mimo njive, se je ustavil in s svetlim pogledom opazoval urne žanjice, rekel besedo ali dve, popil kozarec domačega, ki ga je točila gospodinja Marija. Na obronku nad njivo pa se je nabralo gledalcev iz bližnjih tolstovrških domačij, od starejših, ki jim je ta »predstava« obudila spomine na minule čase, do otrok, ki so prvič videli žetev s srpi.

Po končani žetvi so kar na njivi pripravili obilno in dobro malico. Na snopih je bilo vsega, od izvrstnega domačega kruha, ki ga je prav za to priložnost spekla Božičeva Ana, ki je za svoj kruh na Pruju dobila že zlato medaljo, do pečene kure, klobas, potice, krofov in še marsikatero domačo dobrote. Zraven pa cviček, ta poživljajoči sok dolenske zemlje. Na sveže požeti njivi pod tolstovrško cerkvijo sv. Roka, kateremu so se včasih žanjice priporočile: »Sveti Rok, varuj me rok in nog!«, se je oglasila lepa pesem žanjic. Hvala bogu, da kombajni ne pridejo povsod.

A. BARTELJ

zidnici štirma,« pripoveduje Darko, sicer elektroinženir, ki pa se na Tolstem vrhu hitro prelevi v vinogradnika in kmeta in od zgodnje pomladi do pozne jeseni je bolj malo dni, ko z ženo Marijo, sicer učiteljico, ne bi bila »med svojimi« na Tolstem vrhu, v tej prelestni vinski gorici pod mogočnim hrbtom Gorjancev. Pa si je Darko zamislil, da bi vodnjak pokril s slamnato streho. Za to pa je potrebna primerna slama in poznavalci, ki jih je vse manj, vedo, da je najboljša ržena škopa. »Tetina hišica je bila svoje čase pokrita s slamo, kako tudi ne, saj je izpričano stala že leta 1860. Tudi ko bo nova zidnica zgotovljena, bom staro leseno hišico obdržal. Še več, nameravam jo obnoviti, bolje rečeno, restavrirati. Narejena je iz 8 cm debelih hrastovih plohov, ki so med sabo zbiti z drevinimi klinici in še danes, po več kot 130 letih, je vsa stvar še kako trdna.«

Dragi gospod von Habsburg!

NOVO MESTO — Novomeščanka Z. P. (gospa, sicer po rodu Hrvačka iz ugledne in stare družine, noče biti imenovana) se je ob grozečih oblakih, ki so se zbirali nad obema njenima domovinama, Hrvaško in Slovenijo, s pismi, v katerih je pojasnjevala razmere pri nas in prosila za pomoč pri njihovem urejanju, obrnila na znane politične osebnosti. Pisala je ameriškemu predsedniku Bushu, pa Jacquesu Delorsu, poslancu v Evropskem parlamentu in nekdanjemu avstroogrskega prestolonasledniku Otu von Habsburgu, in še nekaterim.

Medtem ko od drugih ni dobila odgovora, pa ji je Otto von Habsburg že na prvo pismo ljubezljivo odgovoril in vsa stvar je prerasila skorajda v pravo dopisovanje med prizadeto gospo iz Novega mesta in ljubeznivim gospodom von Habsburgom. Prvo pismo je gospa von Habsburg poslala na njegov naslov v nemškem mestecu Pocking konec aprila. V njem poslanca Evropskega parlamenta seznanja s položajem v Jugoslaviji ter ga prosi, naj stori vse, kar je v njegovi moči, da bi Slovenija in Hrvaška postali samostojni in suvereni državi.

Sredi maja ji je Otto von Habsburg takole odgovoril: »Spoštovana gospa P., najlepše se Vam zahvaljujem za pismo, ki sem ga pravkar prejel. Takoj bi Vas rad obvestil, da sem na strani Hrvaške. Trpljenje hrvaškega na-

roda mi je znano, prav tako nevarnost, v kateri je. V Evropski skupnosti bom storil vse, kar je v moji moči, da bi zaščitil Hrvate, na to se lahko zanesete. To pismo narekujem po telefonu iz Strasbourga, v Pockingu ga bodo napisali, svojo hčer Walburgo pa sem prosil, naj ga podpiše v mojem imenu; želim namreč, da bi kar najhitreje zvedeli, da bom storil vse,

OTTO VON HABSBURG
Pocking, 4. Juli 1991

Sehr geehrte Frau Petković,
besten Dank für Ihren Brief vom 27. Juni. Sie können sich vorstellen, wie sehr ich von ganzem Herzen die Ereignisse in Slowenien verfolge und alles tue, um zu erreichen, daß die unbillige Einstellung der Vereinigten Staaten bzw. einiger Mitglieder des Rates nicht weiter verfolgt wird, sondern man endlich das Recht des slowenischen Volkes sowie der Kräfte auf Selbstbestimmung anerkennt. Ich werde alles, was in meiner Kraft liegt, für dieses Ziel tun.

Ihnen alles Beste wünschend, in steter Verbundenheit,
mit herzlichsten Grüßen

[Signature]
OTTO VON HABSBURG

kar je v moji moči. Pristrčne pozdrave Vam in vsem prijateljem. Otto von Habsburg.«

Gospa Z. P. se je gospodu von Habsburg zahvalila za pismo in omenila, da je spremijala odmeven nastop gospoda poslancu v Evropskem parlamentu. Otto von Habsburg ji je na to pismo odgovoril 17. junija in v pismu pravi: »Ljuba gospa P., najlepše se Vam zahvaljujem za ljubezive besede. Zagotavljam Vam, da se bom še naprej prizadeval za interese in osvoboditev hrvaškega in slovenskega naroda. Upam, da se bodo zadeve ugodno razvijale, znamenja niso slaba. Pri zagovornikih centralizma v Evropski skupnosti sem že opazil prve znake preobrata v njihovi miselnosti. Do sprememb je prišlo prav gotovo tudi zaradi neomajnosti predsednika Tuđmana in ne nazadnje tudi predsednika slovenskega parlamenta prof. Bučarja. S pristrčnimi pozdravi Otto von Habsburg.«

S tem bi bilo dopisovanja med gospo iz Novega mesta ter Ottom von Habsburgom verjetno konec, če ne bi po razglasitvi neodvisnosti na Slovenijo prišlo do agresije jugoslovanske vojske. Z. P. je še istega dne gospodu von Habsburgu napisala prizadeto pismo, v katerem ga prosi za pomoč Sloveniji. Otto von Habsburg ji je odpisal 4. julija. »Spoštovana gospa P., najlepša hvala za pismo. Lahko si zamišljate, kako z vsem srcem spremljam dogodke v Sloveniji. Prizadevam si, da nesmiselna stališča ZDA in posameznih članov sveta ne bi bila izpeljana in da bi dokončno priznali samoodločbo slovenskega in hrvaškega naroda. Stori bom vse, kar je v moji moči, da bi dosegli ta cilj. Želim Vam vse najboljše in sem z Vami. Otto von Habsburg.«

A. B.

DOBRO JE VEDETI

Nega nečiste kože

Tokrat bo govor o nečisti in aknasti koži, ki je dokaj pogost problem. Nečista koža se lahko pojavi kot spremljevalka pubertete ali nosečnosti, lahko pa je že prinesena s seboj na svet. Neredki so tudi primeri, ko si kožo poškodujemo sami z uporabo napačne kreme, mila, raznih alkoholnih mazil ipd. Kakšni so znaki mastne kože? Koža se sveti in je pogosto polna ogrcev, mozoljev, aken, skratka nečista, saj je mastna koža idealna podlaga za bakterije.

Zdravljenje nečiste kože je dolgotrajen proces, odvisen od vrste nečistosti in reakcij kože, ki zahteva tudi precej potrpežljivosti, pravi visaižistka Patricia Gerbec. Poleg neizogibne redne nege pri kozmetičarki je potrebna tudi redna nega doma, seveda z ustreznimi pripomočki, izdelanimi za ta tip kože. Svetovna kozmetika je izdatno poskrbela za reševanje tega problema. Paleta proizvodov za nego takšne (in drugih tipov) kože je široka. Seveda je jasno, da na učinke lahko računamo le pri redni uporabi.

Najprej je tu »washing lotion«, losion za umivanje. Uporablja se za čiščenje mastne in nečiste kože, deluje protibakterijsko in kožo pomirja. Losion naneseemo na vlažno kožo, ga s prsti razpenimo, nato pa speremo s toplo vodo. Čistilni tonik, ki vsebuje 16 odst. alkohola, kožo dezinficira in z nje odstranjuje odvečno maščobo, je pa ne izsuši. Uporablja se tudi za dezinfekcijo mest, kjer so bili iztisnjeni mozolji. Tonik naneseemo na vato in z njim otremo obraz in vrat, po potrebi tudi večkrat

dnevno. Po uporabi tonika obraza ne umijemo v vodo!

»Intensive cleanser«, močno, zelo učinkovito čistilo, je izdelek za peeling. Kožo čisti in z nje odstrani poroženele celice. Je v obliki kreme, ki vsebuje drobna zrnca. Krema s krožnimi gibi vmasiramo v kožo, ko kratak čas pustimo delovati, nato pa jo speremo s tekočo toplo vodo.

»Day and night care« je ob enem dnevna in nočna krema, ki uravnava delovanje lojnic in da koži potrebno vlago. Vsebuje aktivno protibakterijsko substanco, ki kožo varuje pred nastajanjem mozoljev, aken in podobnih nevesčnosti. Potem je tu posebna krema (special cream), ki se uporablja lokalno na vnetih mestih, kamor jo čez dan naneseemo na tanko, zvečer pa lahko tudi bolj na debele. Krema vsebuje cinkov oksid, ki pomirja in preprečuje nadaljnje vnetje kože. Prevenirno proti vnetju kože lahko uporabimo »touch stick«. Ko imamo občutek, da se bo neko mesto vneto, ga premažemo s to tekočino, lahko tudi večkrat dnevno. Obarvana dnevna krema (day cream) je v dveh odtenkih, uporablja se za prekritje mozoljev, ob enem deluje tudi protibakterijsko. »Cover stick«, korektor za prekritje vnetih mest prav tako deluje protibakterijsko. Ker kožo izsušuje, ga uporabljamo samo pri mastni koži.

NASVET TEDNA

- Kaj storiti, če opažamo, da preparati za nego kože le ne učinkujejo, kot pričakujemo? Danes je poznanih več metod za hitrejšo in učinkovito zdravljenje kože, na primer iontoforeza ali biosvetloba. V vsakem sodobnem kozmetičnem salonu ti dve metodi redno uporabljajo. Sta učinkoviti, hitro dasta rezultate in sta kratkotrajni. Ena obdelava traja okrog 15 minut.
- Ali je pri mastni in nečisti koži dovolj uporabna pudra? Vsekakor, vendar pa mora biti pudra, tekoči ali v prahu, izdelan za ta tip kože.

»Prijazen« in ne dosti slabši papir

Najbrž ni vprašljivo, ali bodo tudi prihodnji rodovi uporabljali papir. Gotovo bo ostal, čeprav človeštvo izumlja nove materiale in načine za shranjevanje informacij. Gre pa za to, kakšen bo. Po merilih Evropejca, ki se boji zastrupljenega in osiromašenega okolja, bo moral biti papir »okolju prijazen izdelek«, ki mu bodo to lastnost tudi uradno priznali.

Skoki tako ekološko optiko so začeli v krškem Vidmu proizvajati papir, kakršnega v preteklosti niso delali. Po besedah Jožeta Raušla, v Vidmu direktorja PE Papir, želi krška papirnica z novimi programi sporočiti potrošniku nekaj novega. Načrti temeljijo na odpadnem papirju, ki pa je kot surovina dovolj dober tudi za tiste papirniške izdelke, za katere velja, da morajo biti kakovostni v vseh pogledih. Tako bo iz starih časopisov in podobnega materiala nastajal fotokopirni in pisalni papir, papir za zvezke in celo za knjige.

Papirje na bazi odpadnega papirja izdelujejo po postopku, ki okolju škoduje manj kot dosedanj način papirniške proizvodnje. Za te, reciklirane, papirje je potrebno manj škodljivih obdelovalnih materialov, poleg tega pa so taki papirji »ekološko prijaznejši« že zaradi celotne proizvodne verige, v kateri nastajajo. »Glede na primerjave med brezlesnimi in recikliranimi papirji lahko navedem naslednje: za eno tona brezlesnega papirja porabimo 5,5 kubičnih metrov lesa, medtem ko se pri recikliranih papirjih ta vedno v krogu vrača v reciklažo. Drevo se torej poseka le enkrat. Proizvodnja recikliranega papirja prihrani 4.000 kWh energije, poraba sveže vode je za približno 28.000 litrov manjša, onesnaženje ozračja je za 75 odstotkov manjše, onesnaženost vode pa 35 odstotkov.« poudarja bistvene prednosti recikliranih papirjev Jože Raušl.

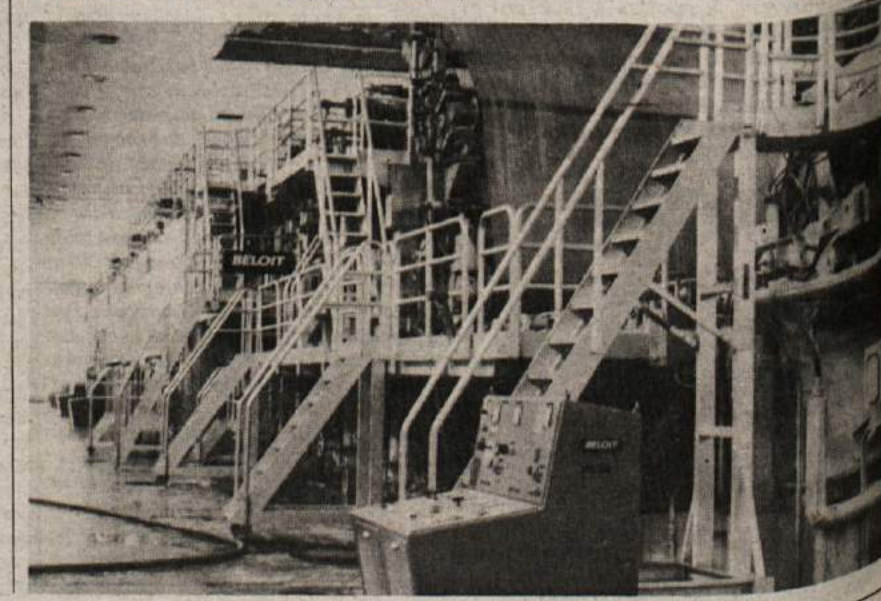
Reciklirani papir ima lahko velike primerjalne prednosti v ekološkem pogledu, vendar ga proizvajalci ne bodo delali, če ga uporabniki ne bodo marali v zvezke, knjige in fotokopirne stroje. Če bo reciklirani papir začel svoj veliki pohod, bo po eni strani odločala kakovost, po drugi pa bodo pomembna estetska merila, ki so na različnih delih sveta različna. »Razumljivo je, da proizvajalec papirja išče svojo ekonomijo in svoj obstoj. Za nas je pomembno to, da bomo z ekološkim osveščanjem prišli do tržnih deležev in s tem konkurirali brezlesnim papirjem. Študije

namreč kažejo, da so reciklirani papirji glede na toniranje in reprodukcijo popolnoma enakovredni brezlesnim papirjem. Razlika je le v tem, da so reciklirani papirji nekoliko temnejši od brezlesnih in da se v tem tudi oko manj utrjuje pri branju. »Primerja Raušl kakovost. Ob takih zagotovilih je stvar posameznih ocen, če so različne vrste papirja enako dobre. Pri Mercedesu so ocenili, da je tudi reciklirani papir dober in ugledna firma ga uporabi za svoje potrebe velikega tona. Niti v očeh nemških vladnih funkcionarjev ni videti grd. Službeno čtivo imajo tako na brezlesnem kot na recikliranem papirju. Celotna Anglija so se v nekaterih primerih naglo obrnila k recikliranemu papirju, kakršnega, kot rečeno, dela tudi Videm. Danes več kot petina britanskih fotokopirnic uporablja za kopje reciklirani papir, medtem ko jih je še pred dvema letoma po tem materialu posegalo samo 7 odst.

Kateri papir bo kdo kupil, lahko v veliki meri odloči »modri angel«. V Vidmu pravijo v zvezi s to evropsko kakovostno značko tole: »Čilji nam je, da si čimprej pridobimo za posamezne proizvode - vrste papirjev, ki so izdelani na bazi odpadnega papirja - znak plavega angela. Glede znaka, ki ga podeljuje bonški inštitut RAL, veljajo strogi pogoji in točna definicija. Dobijo ga izdelki iz surovin, prijaznih okolju.« Ko bo Videm imel poleg omenjenega kakovostnega in promocijskega znaka še mednarodni kakovostni standard, to je ISO 9.002, bo imel v rokah ključ pomembnih vrat na zahodnoevropski trg in s tem možnost, da izvozi reciklirani papir, ki ga proizvaja s prenovljenim papirnim strojem PS-1.

»Z novim najmodernejšim papirnim strojem v Jugoslaviji in enim najmodernejših v Evropi bomo lahko proizvajali papirje na bazi odpadnega papirja, torej reciklirane papirje, lesovinske papirje pa tudi brezlesne papirje - premazne in nepremazne. Premazni papirji, proizvedeni na tem stroju, se imenujejo zaradi nizkega namosa premazne mase pigmentirani papirji. Letna zmogljivost papirnega stroja je 47 tisoč ton raznovrstnih papirjev, od zvirkov do formatah. Predelava odpadnega papirja po sistemu deinking, odčrniljenja, pa ima letno kapaciteto 45 tisoč ton odpadnega papirja,« direktor PE papirja Jože Raušl krakovo predstavi vrste papirja v povezavi z računalniško krmiljenim papirnim strojem.

M. LUZAR

Obzorja

OBLIKE SVETA

Založba Mladika je izdala knjigo, ki jo je težko uvrstiti po znanih predalčkih: je za otroke, mladino in odrasle, je resna in igriva, je učbenik in pesniška zbirka, je skratka nenavadna, a vseskozi zanimiva knjiga.

Gre za pesarico pesniških oblik Oblike sveta, njen avtor pa je Boris A. Novak. Pesnik je

znan po svoji zavzetosti za najrazličnejše pesniške oblike, ki jih oživlja in neguje v svoji poeziji, prepričan, da klasične pesniške oblike, ki so skoraj povsem izginile iz slovenskega pesništva, omogočajo »največjo glasbo besed«.

Ukvarjanje in preučevanje pesniških oblik ga je navajalo k misli, da bi napisal vsem dostopen priročnik, v katerem bi podal bogastvo form pesniškega izražanja od antičnih časov do danes. Zamisel je bila toliko bolj vabljiva, ker česa podobnega na slovenskem knjižnem trgu ni mogoče dobiti zbranega v eni knjigi. Nekaj odličnih študij imam, a ker gre za izrazito strokovne razprave, se jih ljubitelji poezije ne lotevajo radi.

Novak se je zadeve lotil po svoje. Vsako pesniško obliko je predstavil s kratkim, vendar natančnim opisom, temu

pa je dodal še izvorno pesem v izbrani obliki. Tako je opisal in napisal preko 50 pesniških oblik. Nekatere od njih poznamo iz šolskih klopi, za katere smo morda slišali, nekaj pa je takih, za katere vedo le poznavalci, jih pa do izida Novakove knjige še noben slovenski pesnik ni uporabil, denimo malajski pantum ali francoski srednjeveški lai.

Omeniti velja tudi prispevek ilustratorja Marjana Mančka, ki je s svojo risbo knjigo oplemenitil z izbranim humorjem.

M. MARKELJ

ZBIRKA ČRNOMALJKE

Pri Družini je z denarno podporo Krkinih Zelišč izšla pesniška zbirka Alenke Beličič Prepletanja v modrem. Mlada avtorica je doma iz Črnomlja, kjer je tudi obiskovala osnovno šolo in gimnazijo. Po končani gimnaziji se je vpisala na Biotehniško fakulteto v Ljubljani, lani diplomirala in se zaposlila na tej fakulteti kot raziskovalka. Z literarnim pisanjem se ukvarja že od osnovnošolskih let in se je vseskozi tudi oglašala v raznih listih in revijah. Zbirka Prepletanja v modrem je bržkone njen knjižni prvenec, čeprav to v knjigi ni nikjer posebej navedeno.

Prepletanja v modrem sestavlja nekaj nad štirideset pesmi, razvrščenih v tri cikle. V prvem, Prebujanje, beremo avtoričino krhko mladostno liriko, nekakšne impresije, skoraj kot dnevnik, v katerem so pesniško nanizane izkušnje mladega človeka. Razpon teh izkušenj je širok, od samozavedanja do osebnih stisk, ki jih porajajo najrazličnejše reči.

Pesniško globlje so pesmi v drugem ciklu, ki nosi naslov

Neme blodnje. Te pesmi so manj osebne, bolj splošno veljavne, napisane so z večjo muko iskanja. To so pesmi o razdvojenosti, ospoznanju, da je vse nekakšen »mozaik«, ki mu vladata »neskladje« in »nestrpnost«.

Iz »blodenj« se zateče pesniški subjekt k božjemu. To pove že naslov tretjega, zadnjega cikla — Molitev. Pesmi v njem so res, kot ugotavlja tudi pisec spremne besede Taras Kermauner, nekakšne lirizirane molitve. »Ponazarjajo in iščejo tišino, ponižnost, vdanost, pobožnost, vero«. Pesmi so klicanje Boga — na pomaganje.

Alenka Beličič piše preprosto, naravno liriko, ki je človeku bližja in toplejša, pa tudi prepričljivejša od marsičesa, kar se je v slovenski poeziji uplastilo za vladavine tega ali onega »izma«.

I. ZORAN

FRANCE PIBERNIK

SLOVENSKI DUNAJSKI KROG

DUNAJSKI KROG

France Pibernik, slavist in literarni publicist, ki se je v zadnjem času s svojimi deli predstavil kot tisti, ki se je lotil temeljite in strokovne obravnave zamolčanih slovenskih literatur (France Balantič, Ivan Hribovšek), je s svojo zadnjo knjigo Slovenski dunajski krog 1941—1945 odgrnil zavese pozabe in neznanja s še ene slovenske literarne scene. V knjigi, ki je izšla pri Cankarjevi založbi, je predstavljal neformalni, a strnjeni krog slovenskih literatur, ki se je družil in deloval na Dunaju med zadnjo vojno. Skupina je v vojnih razmerah na Dunaju izdala tudi ilegalno številko zbornika Domače vaje, kar je nedvomno izjemen pojav.

Ta tako imenovani dunajski krog je bil doslej v naši literarni zgodovini popolnoma neznan. Pibernik je naletel nanj pri raziskovanju literarne zapuščine pesnika Hribovška, nadaljnje raziskave pa so razkrile zanimivo literarno dogajanje na Dunaju. Razlog za popolno pozabo in nevednost o delovanju slovenskih literatur na Dunaju med zadnjo vojno je v ozko usmerjenem povojnem raziskovanju literarnega dogajanja v tem obdobju. Literarni zgodovinarji so raziskovali predvsem dogajanje na ozemlju takratne Ljubljanske pokrajine, pozornosti pa tudi niso bili deležni literati z druge strani ideološke ločnice ali delujoče zunaj omenjenega prostora. Tako je pač dunajska skupina potonila v temo, z njo vred pa tudi njeni člani. Pibernikova knjiga jo osvetljuje in vrača v slovensko kulturno zavest.

M. MARKELJ

OSVOJENI OSEMTISOČAKI

Planinstvo in planinska literatura imata na Slovenskem lepo tradicijo, ki jo v sam svetovni vrh dvigajo naši himalajci, večji ne samo premagovanja skrajnih naporov, ki jih zahteva sodobni alpinizem, marveč enako večji tudi sukanja pisateljskega peresa. Lep primer piščočega himalajca je Viki Grošelj, eden najbolj uspešnih slovenskih planincev, ki bo najverjetneje kot tretji alpinist na svetu osvojil vseh 14 osem tisočakov sveta. Več kot polovica poti je že za njim. Za njim pa je tudi nekaj knjig, ki govore o njegovih gorskih doživetjih. Zadnja Štirikrat osem tisoč je nedolgo tega izšla pri Prešernovi družbi.

V svoji najnovejši knjigi je Grošelj popisal svoje najbolj plodno himalajsko leto, ko je v treh odpravah osvojil kar štiri osem tisočake: Čo Oju, Lotse, Everest in Šiša Pangmo. Boj z mogočnimi himalajskimi gorami in s skrajno težkimi razmerami, ki spremljajo take podvige, Grošelj popisuje tekoče, pri tem pa ne govori le o

planinstvu in plezanju, marveč se prepušča tudi razmišljanjem o drugih plateh življenja, tako da pripoved presega pričevanje raven in se mestoma pomika v območje literarno navdahnjenega pisanja.

Knjiga je bogato opremljena z barvnimi fotografijami, ki so v knjigah take vrste več kot dobrodošle, zanimiv pa je tudi zanosno napisan uvod, ki ga je prispeval prav tako znani himalajec Tone Škarja.

M. MARKELJ

HOJA ZA ZDRAVJE

Hoja je najbolj naraven način premikanja, lahko pa je še več od tega, lahko je, kot piše priznani strokovnjak in telesnokulturni delavec prof. Drago Ulaga, način, da z gibanjem dosežemo boljše zdravje in zmogljivost. To je zapisal v uvodu v knjigo Hoja za zdravje in moč, ki je pred nedavnim izšla pri Državni založbi Slovenije. Priročnik je prevedel in priredil znani slovenski atletski strokovnjak, sicer prof. angleščine Janez Penca iz Novega mesta.

O tem, kako je redna in dozirana hoja pomembna in celo odločilna za visoko in veselo starost, je odveč govoriti. O tem je brez števila navedb v intervjujih z ljudmi, ki so dočakali visoko starost duševno in telesni čili. Eden med njimi je tudi slovit novomeški rojak Leon Štukelj, ki se do pozne starosti ni odpovedal vsakodnevni sprehodom oziroma »hodilnemu treningu«.

V knjigi Hoja za zdravje in moč je še nekaj več, nekaj, kar bo po prepričanju prof. Ulage pomagalo »spremeniti naš odnos do redne vadbe v naravi«. Hoja lahko postane naš način zdravega in polnega življenja. Kako nam lahko spremeni sedeči način življenja v aktivno vadbo in pridobivanje aerobnih kvalitete, v zadovoljstvo in užitek, je ta knjiga najboljši in najbolj strokovni vodnik.

Hoja sama po sebi gotovo ni nič vznemirljivega. Nihče se ne bo peš odpravil v neki oddaljeni kraj zato, da bo tja prišel pred drugimi, ki imajo za to na voljo, vlake, avtomobile in letala. Bo pa hodil »za nič«, zato, da mu bo lepo, da se bo počutil v skladu z naravo in sam s seboj. In za take je ta priročnik. Za tiste, ki jih knjiga napeljuje naprej, k temu, da je najhitrejši naravni način premikanja tek — to pa je že poseben pogled na življenje, posebna življenjska filozofija — je prevajalec pričujoče knjige, prof. Janez Penca, napisal knjigo Trideset tisoč korakov.

A. BARTELJ

KNJIŽNI TELEGRAMI

— Pri ZKOS je izšel peti zvezek zbirke Slovenska ljudska noša v besedi in podobi, in sicer knjiga ZILJA dr. Marije Makarovič in Jane Dolenc.

— Podjetje Evrospekt se je lotilo tudi založništva in izdalo svojo prvo knjigo roman SMARAGDNO MESTO Marjetke Jeršek.

— SAZU in Društvo meteorologov Slovenije sta pripravila in izdala enojezični razlagalni METEOROLOŠKI TERMINOLOŠKI SLOVAR, pomembno strokovno obogatitev.

Zgodba o prifarskih zvonovih

O d prejšnjega tedna se mogoča prifarska cerkev v dolini Kolpe ponaša s tremi lepo uglešeni bronastimi zvonovi. Eden je starejši, novu dva pa sta, kot smo že poročali v prejšnji številki, darovala ameriška rojaka John Fekete in njegova žena Agnes. Zvonova naj bi bila obešena v zvonik prifarske cerkve že junija, ob razglasitvi slovenske neodvisnosti, vendar je takrat načrte prekržala vojna.

Vojna je nasploh v tesni povezavi z usodo slovenskih zvonov. Med prvo svetovno vojno je le malo kateri zvonik na Slovenskem ostal nedotaknjen in marsikateri je za nekaj časa popolnoma onemogel, kajti pobrali so večino bronastih zvonov, da bi jih pretopili v topove. Tudi sedaj, ko je znova izbruhnila vojna in sta se pred cerkvijo pri Fari svetla novoulin lepota, pripravljena, da ju potegnemo v line, je morda kdo pomislil, da bi domovini dali tako dragi darilo v obliki puškinih ali topovskih delov. Kmalu se je ponudila priložnost, da sta štirinajstletna, ko ga bosta oznanila tudi hrvaškemu prebivalstvu onkraj Kolpe, s katerim so Prifarski vedno delili hudo in dobro!

John Fekete, ki je skupaj z zvonovoma čakal na mir, je le dočakal slovesen trenutek, ko se je izpolnila njegova in njegove žene Agnes velika želja. Že pred leti sva se odločila, da Fari podariva zvonova, vendar je Agnes medtem umrla, pravi v lepi slovnici osemdesetletni Američan. Odkar sta se zvonova poročila, ona ni bila nikoli v domovini. Zvonova tako pomenita njen simboličen povratek v domači kraj.

John je čisto pravi Američan, kajti rojen je bil v Chicagu v Indiani leta 1911. Njegova mati je bila Prifarska Marija Obranovič. Kot dekle je odšla v Ameriko, se tam poročila z Madžarom in dobila priimek Fekete, kar bi po naše pomenilo lo dano. Dolgo zakonsko življenje Mariji, žal, ni biljuni je ostala sama z dojenčkom, zato se je takoj, svaro domovino. Johnu je bilo tako komaj eno leto, ko je prvič preplul Atlantik in prišel na staro celino. Tu je zrasel v krepkega fanta in se učil za

Agnes iz Vasi. Prej sta se bolj bežno poznala, v tujni pa se je vnela ljubezen in kmalu sta se poročila. Njun zakon je trajal skoraj pet in pol desetletij. Otrok nista imela, sta se pa zato odločila, da bosta domači fari podarila dva zvonova. To sta njuna potomca.

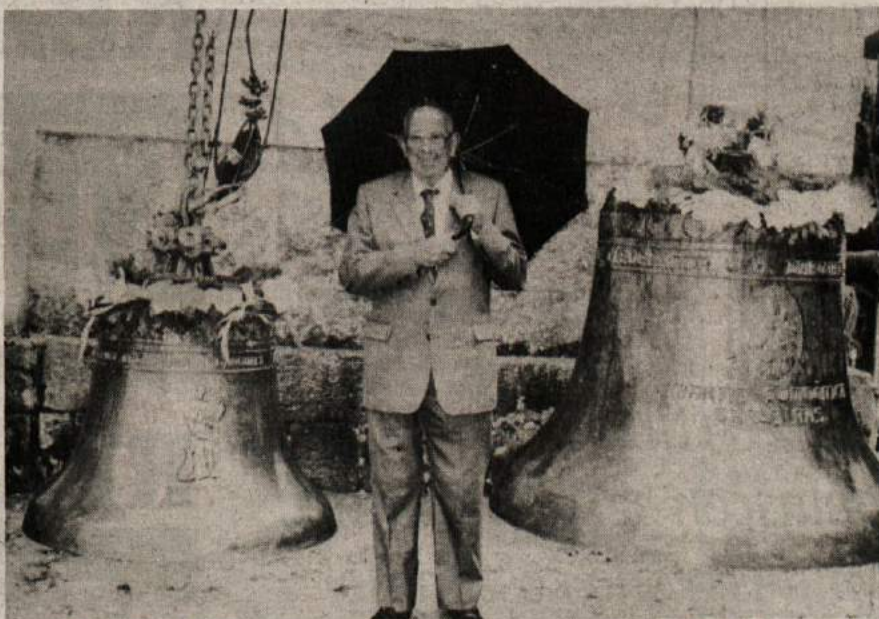
Agnes se nikoli ni mogla odločiti, da bi obiskala svojo staro domovino, Johna pa je vlekle v dolino svoje matere. Mati Marija je namreč potem, ko se je vrnila z Johnom v svoj stari kraj, tu tudi ostala. Delala je na kmetiji in pozabila na veliki svet tam onkraj gora in voda, razen seveda, kadar ni premišljevala o svojem sinu, ki se je izgubil v njem. Nikoli več ga ni videla. Umrla je leta 1953, John pa je prvič po drugi svetovni vojni stopil na slovenska tla leta 1965. Obnovil je stike s sorodniki in nekdanjimi prijatelji in jih posej večkrat obiskoval. Sedaj je tukaj že petič. »Vse manj jih je, starih prijateljev. Eden za drugim odhajajo in dolina je vse bolj prazna. Veliko bolj prazna, kot je bila, ko sem bil mlad, pravi John. Vendar se bo, če mu bo zdravje dalo, kmalu spet vrnil v svojo dolino.

Zgodba o Agnes in Johnu je ena od mnogih slovenskih izseljeniških zgodb. S skopih bregov in plodnih ravnin so odhajali v širni svet. Nekateri se vračajo nazaj, nekateri za vedno ostajajo na tuji grudi. V spominu obujajo pesem domačih zvonov, ki z leti postaja vse bolj srebrna in tenka. Kdo ve, kje vse in v kolikih srcih bo odmevala pesem zvonov, ki nosita imeni darovalcev Agnes in Johna. Ne bodo vedeli za njuno zgodbo, drag pa jim bo zven njihov zvonov.

T. JAKŠE

mizarja. Toda nekaj mu ni dalo ostati v tej divje lepi, a za sveta željnega mladeniča utesnjujoči dolini Kolpe. Poleg tega je bil ameriški državljan in vlekle ga je, kot pisco selivko, da bi videl deželo, kjer so mu starši spleli rodno gnezdo. Ko je bil star devetnajst let, se je torej zopet odpravil čez veliko lužo. Tokrat za dalj časa. Ustabil se je v Clevelandu, ameriški Ljubljani, kot so včasih rekli temu mestu zato, ker je tam prebivalo veliko Slovencev. Še danes jih je precej in kot je bilo slišati iz poročil, so imeli prav te dni tam veliko dobrodelno akcijo, v kateri so zbirali pomoč za samostojno Slovenijo.

»S Slovenci se srečujemo največ ob nedeljah, ko se zbiramo pri slovenskih mašah,« pravi John, ki ima v Ameriki dovolj znanec in prijateljev, zato bo kmalu, kljub osemdesetletni letom, spet polete nazaj. Tam se zaenkrat počuti varnejšega. V Clevelandu je John kmalu potem, ko se je preselil v Ameriko, srečal dekle iz domače doline,

John Fekete med zvonovoma, ki ju je skupaj z ženo Agnes podaril prifarski cerkvi. Levi tehta 297, desni pa kar 931 kilogramov.

Trgovina na debelo in drobno
NOVOTEHNA
p.o., Glavni trg 10

objavlja naslednje prosto delovno mesto:

POMOČNIK DIREKTORJA PODROČJA KOMERCIALE ZA VELEPRODAJO

Pogoji:

- visokošolska izobrazba ekonomske smeri
- 3 leta delovnih izkušenj
- trimesečno poizkusno delo

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: NOVOTEHNA, Trgovina na debelo in drobno, Novo mesto, Glavni trg 10. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izbiri.

IGM Strešnik, d.o.o.
Dobruška vas 45, Škocjan

vam iz svoje bogate palete izdelkov v svoji prodajalni nudi gradbeni material in gradbene izdelke, in sicer:

— cement 45	din/vreča	131,30
— apno	din/vreča	83,60
— betonski vogalniki	din/kom	18,00
— betonski bloki 25	din/kom	13,70
— okna Jelovica; dim. 120x120 cm	din/kom	3.365,00
— vrata Jelovica; dim. 85/200 cm	din/kom	1.933,00
— garažna vrata 228/207 cm	din/kom	11.196,00
— betonski robnik 20x100x5 cm	din/kom	43,60
— pohodne plošče ornament	din/kom	27,50
— jupol 30 kg	din/kom	687,60
— izotekt V4	din/rol.	485,80

Cene izdelkov so brez prometnega davka. Poleg zgoraj navedenih izdelkov proizvajamo tudi betonske garaže MONO in betonsko galanterijo. Možnost obročnega odplačevanja. Oglasite se v prodajnih prostorih IGM Strešnik Dobruška vas osebno ali na telefon 068/76-230, kjer boste dobili vse potrebne informacije.

OBRAZI

Včasih je pametno tudi molčati

Nosonov Janez ali po domače Šuštarjev iz Goriče vasi pri Ribnici je pri sedeminosemdesetih letih kar krepak možakar, čeprav rad potarna, da mu srce že malo nagaja in zato ne more več delati tako in toliko kot nekdanj. Toda zase skrbi kar sam, odkar mu je pred dobrimi petnajstimi leti žena Frančiška umrla. Hčerka Majda se je namreč izselila v Nemčijo in pride domov le na

vsakih nekaj mesecev. Francka pa se je poročila v Gorenjo vas, na drugo stran Ribnice. Tja vsako nedeljo odpeljejo tudi Janeza, da pokramlja z

vnučki in se poigra s pravnučki. Prvih ima sedem, drugih pa že osem.

Ob delavnikih kraljuje na velikem domu v Goriči vasi Janez kar sam. Sam si skuha v lepo urejeni in čisti kuhinji in še opaziti ni, da pri hiši manjka skrbna ženska roka. Opoldne pa se kosilo včasih le preveč ohladi. Kajti ob tej uri ima Janez opravke, ki je njegovi rodbini zaupan že daleč nazaj, če bi sešel samo, koliko njemu in njegovemu očetu, bi jih zneslo že precej čez sto let. Točno ob dvanajsti se namreč iz podružnične Marijine cerkve v Goriči vasi vsak dan oglasi zvon. Že pred osemdesetimi leti se je Janez kot fantič pričel obešati na vrvi, ko je pomagal očetu Matiji in še sedaj njegove starčevske roke iz cerkvenih lin pošiljajo ista sporočila čez hrib in plan. Včasih je zvonil ob sedmih zjutraj, potem poldne in zvečer avemarijo, še prej, v ranjki Avstriji, pa tudi dan. Sedaj se zvon v tukajšnji podružnici oglasi ob delavnikih le še opoldne in pa seveda, če je mrlič v vasi. Odraslemu s tremi zvonovi, otroku z dvema. To z zvonjenjem in klenkanjem ima res v malem mezincu.

Ko se je Janez rodil, je bil oče že kar v letih, saj je bil devetnajst let starejši od matere. Kar se je v zvezi z očetom Janezu še posebej vtišnilo v spomin, je bila njegova velika ljubezen do dela s čebelami. Pri hiši je bilo vedno med 200 in 300 panjev kranjčev, zato medu za domačo rabo in za prodajo ni

nikoli manjkalo. Tudi sicer je bil oče dober gospodar in je pooskrbel tudi za Janeza. Toda ko je oče umrl, je bil Janez še mlad. Premlad, da bi lahko prevzel posestvo, ki ga je zanj od sosedov, ko so se ti odselili v Ameriko, kupil oče. Domačo kmetijo je prevzel brat Matija, na sosedovo pa se je z vso družino preselil Janez, ko mu je bilo štirinajst let. Od takrat je moral tudi za vse delati in skrbeti. Dela ni bilo težko dobiti, saj je bila lesna industrija v ribniški dolini zelo razvita. V Goriči vasi, ki je bila že takrat med večjimi v fari, je bilo nekaj žag, na katerih je dobilo posel tudi po deset delavcev.

Janez je delal nekaj časa z lesom, potem pa se mu je ponudila priložnost in je dobil državno službo, kar je bilo za tiste čase kar imenitno. Postal je namreč cestar in ta poklic je opravljal vse do konca druge svetovne vojne. Takrat pa je, v strahu za golo življenje, kot civilni begunec odšel na Koroško in doma pustil ženo ter devet in trinajst let stari hčerki. Žena in hčerki sta poslej delali doma kmetiji in zvonili v podružnični cerkvi, kajti Janeza ni bilo nazaj kar dobro leto.

»Saj nisem bil nikjer aktiven in nikomur nisem storil nič žalega. Pri nas smo bili od nekdanj zelo verni. Krivic nisem mogel prenašati ne na eni, ne na drugi strani. Zato je bilo bolje, da sem se umaknil. Kaj se ve, če bi ostal živ,« še sedaj razglablja Janez o tistih časih. V Vitrinju na Koroš-

kem je videl marsikaj. Videl je, kako so se domaobranci vračali skoraj v gotovo smrt. Kmalu so dobili poročila o grozovitih pokolih. Spominja se mladega znanca, Janeza iz sosednjih Lazov. Ponužali so mu civilno obleko, naj jo obleče in ostane v taborišču, pa jo je odklonil in rekel, da bo šel pa kamor gredo njegovi kolegi. Nikoli več ga ni videl. Pozneje so vse civiliste preselili v taborišče pri Špitalu. Začelo se je enoletno čakanje na vrnitev. Toda dela vajeni Ribničanje se niso sprizajmili z ležanjem. Mnogi, ki so bili tega večji še od doma, so se podali v grmovje in si nabrali leščevoja. Izdelovali so pričeli suho robo in si tako zaslužili kaj za priboljšek. Tiste čase pošta ni delala in Janez ni dobil od doma nobenih vesti, toda doma so vedeli, kje je in kako se ima. »Veste, tudi v tistih časih so se vesti širile hitro in niso poznale meja. Kakor smo hitro zvedeli za pokole v Kočevskem Rogu, smo tudi zvedeli, kako se situacija umirja in kdaj je zopet varno priti dopmov. Ko mi je to sporočil brat Matija, sem res odšel. Razen formalnega zaslivanja nisem utrpel nobenih posledic.« Pravi Janez Nosan in doda, da je bilo zadnje leto veliko pompa okoli grobišč v Rogu. »Mi smo kraje že vseskozi poznali in tisti, ki imajo tam svojice, so jih tudi obiskovali, toda o tem se ni dosti govorilo, saj je bilo bolje tako. Iz naše vasi jih je šlo precej, na eni ali drugi strani, življenje pa mora iti brez starih zamer naprej.«

T. JARŠE

— domača in tuja kmetijska mehanizacija — živilska industrija — hlevska oprema —
— agrokemija — blago za široko potrošnjo — avtomobili — STROKOVNA
PREDAVANJA IN POSVETOVANJA — RAZSTAVA VSEH VRST
ŽIVINE — 24. 8. — prodaja žrebic

18. 8. ob 16. uri — VELIKE KONJSKE DIRKE —
»PRVI SLOVENSKE KASAŠKI DERBI«

25. 8. ob 10. uri
PARADA KMEČKIH OBIČAJEV

— vsak večer zabava
— prodaja — sejamski
popusti

KMETIJSKI SEJEM
29. MEDNARODNI KMETIJSKO ŽIVILSKI SEJEM
17. — 25. 8. 91
GORNJA RADGONA

Belokranjsko gradbeno podjetje

ČRNOMELJ

obvešča vse potencialne kupce

poslovnih prostorov in stanovanj, da namerava adaptirati stanovanjsko-poslovni objekt

»POD SMREKO« v Črnomlju.

Adaptirani objekt na izredni lokaciji.

Prosimo vse potencialne kupce, da se zglasijo na Podjetju BEGRAD Črnomelj, ali na tel.: (068) 52-255, 52-218

Odslej tudi v Črnomlju.

Alojz Vrtin
Kočevje 21, 68340 Črnomelj
tel & fax 068 51 638

Revoz d.d.

Renault

SERVIS

RENAULT
Avto življenja

9.8.1991 odpira Alojz Vrtin v Kočevju 21 v Črnomlju nov pooblaščen servis Renault. Ob tej priložnosti mu iskreno čestitamo!

NAGRADA V KRŠKO

Žreb je izmed reševalcev 28. nagradne križanke izbral JOŽETA ZAJCA iz Krškega. Za nagrado bo prejel knjigo Hoja za zdravje in moč. Nagrajencu čestitamo.

Rešite današnjo križanko in pošljite rešitev najkasneje do 19. avgusta na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRŽANKA 30.

REŠITEV 28. NAGRADNE KRŽANKE

Pravilna rešitev 28. nagradne križanke se, brano po vodoravnih vrstah, glasi: REP, STIKS, EDO, POLOM, UMIK, ARMADE, INANA, ET, IZ SLOVENIJ, BAT, ATENE, SREM, VAS, AS, TAT, MOST, NERO, ATIKA, KEROSIN, LAKAJ, EPOLETA, ORADA, TAM, RAN.

MISLI

Najdražja in najdragocenejša stvarina so sive možganske celice. Kdor jih uporablja pomanjkljivo ali malomarno, tuma na tem svetu nobene možnosti.
M. KOPECKY

Dejanski spopad med dobrim in zlim se dogaja samo kot spopad med posameznikom in družbo, med osebnostjo in neosebno splošnostjo.
M. ROŽANEC

Zatajev svoje biti je vendar greh proti duhu, torej največja vseh izdaj.
B. PAHOR

Nihče se ni bejal od dobrote.
P.P. NJEGOŠ

NAGRADNA KRŽANKA

30

KEM. SIMBOL ZA FLUOR	ZGODAJ ZRELO SADRJE	FINSKO OTTOČJE V BALTISKEM MORJU	JUŽ AM. NOU	OBVEŠČEVALNA AGENCIJA ZDA	TUJEK V KAMNINI	AVTOR J. JUDR	PREBIVALKE KRAJA POD GORJANCI	ORIG. IME ZA IRŠKO	VRSTA ZENSKEGA ROKNEGA DELA
FR. IGRALEC DELON						BRITANSKA LETALSKA DRUŽBA			
TVOREC SIKHIZMA						VRSTA ŽITA NEM. IME ZA ŽILJO			
AZUSKI VELETOK JEZIK ČRNCEV BANTU				EL. PRIPR. ZA INTENZIFIKACIJO SVETLOBE TUR. POD. LOZNIKI				PARFUM	ŠPORTNA VETROVKA
DL	TELOVADNI ELEMENT	POD. PRIPAD TUR. LJUDSTVA V SZ		NAVEČJI JADR. OTOK	ST. GR. PRISTANIŠČE V BEOČICI JAP. LUKA				
STOČNA FILOZOFSKA ŠOLA				KAJENJE ST. GR. NOVEC				STOPNJA NADREJENOSTI V VOJSKI KLUC NA POMOČ	
GR. ČRKA				VRSTA ZOBATEGA KITA DOBA				MOŠKO IME VRSTA ZACIMBE	
OPADKI PRI TREBIJENJU					PRIPR. ZA UGOTOV. OBJEKTOV POD VODO AVT. OZNAKA ZA RUKOVO				
OSN. ELEMENT LADJE S POGONOM NA VETER				KOVAŠKE OKLUINE					
POVRŠINA				OTOK V PRESHANSKEM JEZERU				GR. MIT. SONNIK V. POD. ZEMLEJU	

Nenadne smrti dojenčkov

Vsako leto med spanjem umre več tisoč dojenčkov — Sta za skrivnostni sindrom kriva mehka blazina in položaj?

Vsako leto umre več tisoč dojenčkov v svojih posteljicah brez kakršnegakoli razvidnega vzroka. Zdravniki preprosto ne vedo, zakaj je dojenček med spanjem umrl, zato kot razlog smrti vpišejo sindrom nenadne otroške smrti. Zadeva je skrivnostna in brez zadovoljive strokovne razlage. Zdravniki domnevajo, da se pač nekaj posebnega dogodi, kar pri otroku prepreči delovanje običajnih dihalnih funkcij, da otrok preprosto »pozabi« dihati.

Otroška zdravnica James Kemp in Bradley Thach, ki delata na univerzitetni kliniki v St. Louisu, sta prišla do zanimivih odkritij, ki nekoliko odgrinjajo tenčico skrivnosti s tega problema. V članku, ki sta ga objavila v slovitih reviji New England Journal of Medicine, ugotavljata, da je mogoče povezati sindrom nenadne otroške smrti s položajem, v katerem dojenček spi, in z blazino.

Raziskala sta 25 primerov tega sindroma in za vse ugotovila, da so dojenčki ležali na trebuščku z obrazom v blazino. Mamicice so jim sicer nabavile sodobno blazino, ki so jo v ZDA propagirali kot posebej primerno za dojenčke, a vse kaže, da je tudi ta pripomoček k nenadni smrti med spanjem. Zdravnica sta sama preskusila spat na taki blazini in na trebuhu.

Ugotovila sta, da pri tem pride do tega, da človek začne vdihavati predvsem tisto, kar je izdihal. Odraslejšemu otroku se sicer posreči od časa do časa dovolj globoko vdihniti, da pride do svežega kisika skozi blazino, dojenčki pa tako močnih pljuč še nimajo, zato se zadušijo v lastnem izdihanem zraku, ki se nabira v blazini. Zdravnika tudi ugotavljata, da se dojenček z gibi, s katerimi si skuša pomagati, da bi lažje zadihal, še globlje zakopje v smrtonosni objem blazine.

Te ugotovitve so ponovno sprožile vprašanje, kakšen položaj je za dojenčka pri spanju najboljše. Evropska medicina predlaga spanje na strani, medtem ko ameriška spanje na trebuhu. Oba položaja preprečujeta, da bi se otrok zadušil z možnimi izbljvkami, slino in podobnim. A kot je videti, odpira lega na trebuhu nove nevarnosti, zato ameriška zdravnica staršem predlaga, naj dojenčke sicer še naprej polagajo spat na trebuščku, vendar naj ne uporabljajo mehkih blazin in naj odstranijo od otrok tudi druge mehke predmete, s katerimi bi si dojenček lahko otežkočil dihanje.

Ce gre pri sindromu nenadne otroške smrti res le za to, potem bo vsako leto žalovalo nekaj tisoč staršev manj.

Zločinci najmračnejše vrste

Nedavno odkritje zveri iz Milwaukeeja je obudilo razmišljanja o serijskih spolnih morilcih — Na videz povsem normalni ljudje — Zakaj morijo?

Malokatera stvar tako zelo pretrese ljudi in hkrati pritegne tolikšno pozornost kot zaporedni spolni umori. Drži se jih nekaj temačnega, groznega in nerazumljivega, pravzaprav takšni tudi res, saj gre za umore, ki jih spremljajo najbolj grozljiva dejanja. Morilci svoje žrtve mučijo, pohabijo, jedo, kuhajo, raztapljajo v kislini, si delajo oblčila iz njihove kože, shranjujejo dele trupel in se ob njih spolno izživljajo, hranijo fotografije ali video dokumentacije o storjenih dejanjih in podobno. Eden od množičnih spolnih morilcev je imel pesni umorjenih dečkov spravljene v lepi skaftri za cigare, nekdo drug, ki je navdahnul scenariste tako mnogih filmov, kot sta Psiho in Molk jagenčkov, je s kožo svoje žrtve prevlekel modno lutko, ki naj bi ga spominjala na pokojno ljubljeno mater.

«Ko pomisliš, da je to najbolj čudna stvar, za katero si kdaj slišal, se zdi, da kaj hujskega,» pravi izvedenec za sodno medicino dr. Park Dietz.

Nedavno odkritje množičnega morilca Jeffreyja Dahmerja iz Milwaukeeja (o njem smo pisali v prejšnji številki) je nedvomno potrdilo strokovnjakovih besed. To, kar je policija našla v morilčevem stanovanju, presega domišljijo vsakega človeka. V stanovanju je našli truplo, strpano v sod, dve človeški glavi v hladilniku, dve v zamrzovalniku, sedem prekuhanih in očiščenih lobanj in več poškodovanih spolnih organov v kotličku. Dahmer je priznal, da je vse to njegovo delo. Žrtve je pobiral po barih in drugih lokalih, jih zvalil k sebi domov, češ da jih bo fotografiral, potem jih je omamil in nato umoril. Trupla je razkosal, glave pa kuhaj, da je lažje odstraniti meso in možgane. Kot je priznal, je tako končalo 17 mlajših moških in žensk. Z nekaterimi je imel tudi spolne odnose, prav tako naj bi jih tudi mučil. Kaj vse se je dogajalo v stanovanju št. 213, ne bomo nikoli zvedeli, v sodnem

procesu bo prišel na dan le del resnice. Psihologi pravijo, da je za serijskega morilca značilno nekaj obnašajskih vzorcev. Običajno gre za človeka, ki rad napada tuje. V primerjavi z navadnim spolnim morilcem je bolj nagnjen k neobičajnim oblikam spolnega zadovoljevanja, od voajerizma in ekshibicionizma do transvestizmu in divjega samozadovoljevanja. V študiji, ki je zajela 30 odkritih in obsojenih serijskih spolnih morilcev, so kar za petino ugotovili, da so opravljali poklic kuharja ali peka. Ta podrobnost je za strokovnjake popolnoma nerazložljiva. Nekaj več kot pol serijskih morilcev svoje žrtve pohabi. Nedvomno je najbolj presenetljiva in za žrtve usodna značilnost, da tvorstni morilci dajejo vidje popolnoma normalnih oseb. Zaradi tega jih je težko odkriti in zlahka vzpostavijo stike z žrtvami ter si pridobijo njihovo zaupanje.

Zdravniki in psihologi pravijo, da so serijski morilci nadpovprečno bistromni ljudje. Psihologa John Douglas in Robert Ressler, specializirana za kriminalne, sta opravila študijo, v kateri sta na osnovi sodnih kartotek in intenzivnih pogovorov z morilci izdelala računalniški psihološki profil serijskega morilca. Ugotovila sta, da tak morilec zvečne izhaja iz problematičnega družinskega okolja in da je bil v otroštvu telesno ali spolno zlorabljen, kar mu je zapustilo resne osebnostne poškodbe. Ljudski glas ima serijske spolne morilce za ljudi, ki se klicu svoje strasti ne morejo upreti in se ne znajo obvladati, vendar ni tako, prej obratno, saj imajo izredno sposobnost samokontrole in delujejo zelo normalno, kljub temu da so dejansko odtrgani od resničnosti. Da bi zadostili svojim nenaravnim potrebam, umore v domišljiji natančno načrtujejo, večkrat tudi cele mesece. Zelo radi tudi prebirajo poročila o drugih umorih, slavnih morilcih in tudi o izbranih žrtvah. Ko morijo, najpogosteje žrtve za-

davijo. Dr. Dietz meni, da na ta način umor doživljajo kot intimo dejanje. Morilec je v telesnem stiku z žrtvijo, gleda jo v obraz in najbrž uživa v smrtnih mukah žrtve. Sploh se radi nad žrtvami izživljajo, jih ponižujejo in uveljavljajo nadmoč nad njimi, kar po psihologovem mnenju korenini v otroštvu, ko so bili sami žrtve oblastnih staršev.

Verjetno je ena najbolj grozljivih lastnosti serijskih spolnih morilcev, da si radi vzamejo kaj za »spominček«. Dele trupel, spolne organe in podobno hranijo kot stimulacijo za kasnejša spolna vznemirjenja. K temu sodi tudi kanibalizem, ki je prav tako značilen za množične morilce. Dahmer je priznal, da je jedel po koščkih srca svojih žrtve.

Kaj nekateri ljudi spremenijo v morilске zveri, psihiatri in kriminalisti ne vedo. Menijo sicer, da do prvega umora pride bolj ali manj naključno, izkušnja pa spodbuja k nadaljnjim podobnim dejanjem. Ker serijskega morilca težko odkrijejo, mu je nezakonovano ubijanje v dodatna draž in spodbuda k novim umorom in še večjim grozovostim. Posebno vlogo igrajo tudi spolne fantazije. Večina raziskovalcev se strinja z mnenjem, da množičnim morilcem manjka notranja zavora, ki ogromni večini ljudem preprečuje, da bi storili kriminalna dejanja.

Za konec še tolažba za bralce, ki jih je to pisanje prestrašilo. Množični spolni umori so ena najbolj redkih oblik nasilnih kriminalnih dejanj. Le zaradi tega, ker zbudijo veliko pozornost, prihaja do lažnega občutka, kot da so pogosti. MiM

Odpadni dajdam

Na tisoče ton odpadkov se dan za dnevom kopiči na odlagališčih manjših in velikih mest, med njimi pa jih ni malo takih, ki bi se jih dalo ponovno uporabiti kot sekundarno surovino. Po svetu se zato trudijo na različne načine dobiti še uporabne odpadke nazaj, pri tem pa so bolj ali manj srečne roke. Morda bo ameriški poskus model, po katerem se bodo ravnali tudi drugje.

Američani so namreč izumili nakupne avtomate za odpadke. Običajni in tudi nam znani so prodajni avtomati, od katerih uporabnik lahko za denar dobi pijačo, cigarete, hrano in podobno, odkupni avtomati pa so nekaj novega. Uporabnik vanje odlaga odpadne steklenice, pločevinke in podobne odpadne predmete, naprava pa mu zanje plača.

3.800 takih naprav so poskusno namestili v treh zveznih državah, z njimi pa zbirajo pločevinke, steklenice in plastenke. Ko v tak avtomat vržemo denimo aluminijasto pločevinko od piva, bralna naprava v njem prebere črtno kodo na pločevinki in tako poučen, kakšne vrste je odpadek, avtomat pločevinko zmečka, v predalček pa spusti kovanec za 10 centov.

Odkupni avtomati so se dobro obnesli. Samo v New Yorku so z njihovo pomočjo v mesecu dni zbrali 100 milijonov kosov odpadnih predmetov, uporabnih za reciklažo.

Prvi, a mrtev

So odkrili prvi planet zunaj našega osončja?

Pred kratkim so trije britanski astronomi hudo presenetili ves znanstveni svet, ko so zatrjili, da so odkrili planet zunaj meja našega osončja. Uspešno naj bi jim torej nekaj, kar so astronomi zaman iskali že desetletja dolgo in so se upanju na skorajšnje tako odkritje odpovedali.

Britanski astronomi trdijo, da so odkrili planet leži 30.000 svetlobnih let daleč od Zemlje. Niso ga opazili neposredno, pač pa so jim njegov obstoj pokazali izračuni gravitacijskih učinkov zvezde, v bližini katere naj bi se planet vrtil. Zvezdo, gre za tako imenovani pulsar, ki se vrti zelo hitro okoli svoje osi in oddaja redne in močne izbruhe radijskih valov, so opazovali pet let z radijskim teleskopom. Zabeležili so, da se radijski signali spreminjajo v točnih časovnih razdobjih, in sicer tri mesece nekoliko zamujajo in potem tri mesece nekoliko prehitujejo. Za astronomije je bilo to znamenje, da se okoli zvezde vsakih šest mesecev zavrti planet.

Znanstveniki z obstojem planeta povezujejo možnost obstoja življenja, zato je bila novica o novoodkritem planetu tako vznemirljiva. Žal pa je območje pulsarja zadnje mesto v vesolju, kjer bi lahko pričakovali kaj živega. Po sedanjih teorijah je pulsar zgoščen ostanek masivne zvezde, ki je eksplodirala kot supernova. V taki eksploziji bi bilo vsako življenje na planetu zanesljivo uničeno. Če planet obstaja, potem je to mrtev planet.

»Čisti« bencin

Bencin ostaja gorivo prihodnjega stoletja

Če bi povprašali ljudi, če vedo, kaj bo poganjalo avtomobile v 21. stoletju, bi najbrž dobili različne odgovore, večina pa bi se domislila katerega od eksotičnih goriv, od lesnega špirta in vodika do sonca in vode. Strokovnjaki, ki se na te reči dobro spoznajo, pa pravijo, da bo tudi v naslednjem stoletju kot avtomobilsko gorivo prevladoval bencin.

Seveda pa ne bencin, kakršnega dandanes po vse višjih cenah točimo v naše jeklene konjičke. Bencin prihodnjega stoletja bo drugačen. Zadeva gre za tako imenovani pulzar, ki se vrti zelo hitro okoli svoje osi in oddaja redne in močne izbruhe radijskih valov, so opazovali pet let z radijskim teleskopom. Zabeležili so, da se radijski signali spreminjajo v točnih časovnih razdobjih, in sicer tri mesece nekoliko zamujajo in potem tri mesece nekoliko prehitujejo. Za astronomije je bilo to znamenje, da se okoli zvezde vsakih šest mesecev zavrti planet.

Znanstveniki z obstojem planeta povezujejo možnost obstoja življenja, zato je bila novica o novoodkritem planetu tako vznemirljiva. Žal pa je območje pulsarja zadnje mesto v vesolju, kjer bi lahko pričakovali kaj živega. Po sedanjih teorijah je pulsar zgoščen ostanek masivne zvezde, ki je eksplodirala kot supernova. V taki eksploziji bi bilo vsako življenje na planetu zanesljivo uničeno. Če planet obstaja, potem je to mrtev planet.

Zaradi tega naftna družba zaenkrat še ne razmišlja, da bi šla z njim na trg. Z novim bencinom so se le dovolj zgodaj pripravili na ostre omejitve, ki bodo v ZDA nastopile leta 1996.

Živeto pomeni, izbirati poti. Življenje je ena izmed variant bivanja.

V. ŠKLOVSKI

Zapisan izginotju

Samo 19 ljudi na svetu govori ongotaščino

Popotniki, ki so konec prejšnjega stoletja obiskali območje Gamo Gofa na jugozahodu Etiopije, so zapisali, da med drugimi plemeni tamkaj živijo tudi Biralci. Te redke omembe so vse, kar se je o tem etiopskem ljudstvu skoraj stoletje dolgo vedelo. Ko je pred desetimi leti nekemu angleškemu lingvistu slučajno uspelo zapisati okrog 60 besed v ongotaščini, jeziku Biralov, se je prebudi zanimanje za skoraj povsem neznan ljudstvo. Jezikoslovci so bili presenečeni nad dejstvom, da se ongotaščina od ostalih jezikov tega območja zelo razlikuje.

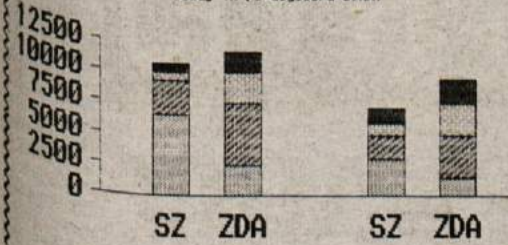
Antropolog in strokovnjak za afriške jezike Harold Fleming z univerze Boston se je zato s posebno ekspedicijo odpravil iskat Biralce, da bi ljudstvo in jezik temeljiteje raziskal. Ko jih je našel, ga je čakalo neveselo presenečenje. Od vsega ljudstva živi samo še 89 pripadnikov in od tega žalostnega ostanka samo 19 starejših ljudi še govori stari plemenski jezik.

Antropolog je raziskal njihov način življenja in našel razlog za pospešeno izginjanje jezika. Biralci se poročajo s pripadniki drugih plemen, njihovi otroci pa prevzamejo jezik starša iz drugega plemena. Tako jezik in samo malo ljudstvo pospešeno izginjata. Kot je ugotovil Fleming, jezik ongota spada v isto skupino afroazijskih jezikov, kot hebrejščina, arabščina, berberščina in amhariščina. V nekaj letih pa bo najbrž uvrščen k latinščini, med mrtve jezike.

svet v številkah

JEDRSKE BOJNE GLAVE

Sedaj in po dogovoru START

Na svetu je toliko orožja, da bi z njim lahko popolnoma uničili vse živo, in to kar nekajkrat. ZDA in Sovjetska zveza sta se dni sklenili sporazum START, po katerem bodo zmanjšali smrtonosne zaloge orožja. Graf kaže, kolikšno bo zmanjšanje pri jedrskih bojnih glavah, ki jih nosijo interkontinentalni in podmorniški balistični izstrelki, izstrelki krajšega dometa ter vodene rakete križarke. Zmanjšanje bo pri Sovjetih približno 33 odst., pri Američanih pa 19 odst. Kljub temu bo jedrskega orožja še vedno veliko preveč, kot je dobro.

vaša zgodba — vaša zgodba — vaša zgodba — vaša zgodba — vaša zgodba

P.C.: PREJŠNJI IN ZDAJŠNJI

Bilo je v času vojne. Stopila sem v cerkev. Pod oltarjem, na stopnicah je gorelo veliko številno sveč. Najbrž so jih prižgali v spomin na umrle v tej vojni in v želji, da bi se prenehali pobijati med seboj. Nekatero svečo so gorele z mirnim plamenom, druge so utripale, ena je ravno ugasnila.

Zdrznila sem se, ko me je spomnila na to, da življenja ugašajo prav tukaj, čisto blizu.

Zakaj? Nisem si znala odgovoriti, samo dvom je ostajal, dvom v ljudi, v Boga. Življenje je bilo že prej težko, zdaj bo še težje.

Spomnila sem se nekega daljnega poletja, ko je bil sin še majhen in sva imela komaj za preživetje. Njegov prijatelj se je vsak dan vozil z vojaškim kombijem na kopalnišče in tudi kopanje je imel brezplačno. Nekega dne

je rekel mojemu sinu, naj gre z njim, saj kombi ni nikoli poln in vojak ne bo opazil, da je eden več. Sin je v veseljem sprejel predlog, vendar se je kmalu vrnil, češ da ga je vojak nagnal.

Takrat sem se vprašala, kakšen človek je ta vojak. Ali ni bil sam nikoli deček. Kaj ni vedel za otroško žalost, ki ne pozna prihodnosti in je zato tembolj žalostna.

Nekoč sem brala, da je vojak rešil otroka iz drveče in mrzle reke. Vendar velike besede niso mogle odtehati mojih doživetij. Zdaž hodim po opravih mimo teritorialcev in se jim hvaležno smehljam. Vendar sem se zalotila, da sem se tudi ob njih vprašala, ali ne bi brez slabe vesti poteptali otroku veselje. Resda so bolj domači in prijaznejši od prejšnjih vojakov, a jaz jim ne zaupam, tudi tem novim ne, ne njihovem orožju, tem manj, čim bolj je izpopolnjeno. Z vsem srcem se pridružujem Gandhiju, njegovemu boju in vedenju. Svet brez orožja bi bil bolj poln in veliko prej odrešen.

dežurni poročajo

DOMAČIM GROZIL Z UBOJEM — Trebanjski miličniki so 4. avgusta okoli 22. ure pridržali do iztrežnitve 29-letnega Franca S. s Trebanjskega Vrha. Mladenič v letih je doma razgrajal, razbijal in grozil, da bo vse pobil.

GOREL OSEBNI AVTO — 4. avgusta okoli 17.30 je na dvorišču Branka Trohe v Brezovici zagorel osebni avto. Z ognjem so opravili domačini, preiskava pa je pokazala, da je požar nastal zaradi kratkega stika na električni napeljavi. Škode je za 25 tisočakov.

IZGINILO JE VETROBRANSKO STEKLO — Na parkirišču zdravilišča v Šmarjeških Toplicah je neznanec 4. avgusta med 13.30 in 17.30 šaril po osebnem avtomobilu Alojza Kobeta iz Novega mesta. Slednji je ugotovil, da je avtomobil ostal brez vetrobranskega stekla, s čimer je oškodovan za vsaj 2 tisočaka.

PADEL POD KOSILNICO

NOVA GORA — 1. avgusta ob 16.20 se je smrtno ponesrečil 51-letni Pavel Gričar z Nove Gore pri Krškem. Možakar je s traktorjem kosil travo v bližnjem vinogradu, med obračanjem na hribu pa zapeljal v jamo. Traktor se je prevrnil, Gričar pa je padel pod rotacijsko kosilnico. Bil je na mestu mrtve.

SMRT MOTORISTA

GRMADA — 3. avgusta ob neugotovljeni uri se je 34-letni Franc Kic iz Zagorice pri Dobriču peljal na kolesu z motorjem po lokalni cesti z Grmade proti domu. Zaradi prevelike hitrosti je med vožnjo po klancu navzdol na levem ovinku izgubil oblast nad motorjem. Zapeljal je na desno v gozd, kjer je z glavo treščil v drevo. Čeprav je imel čelado, so bile poškodbe tako hude, da jim je na kraju nezgode podlegel.

Septembra razplet »afere Plut«

Doslej opravljeni trije dnevi sojenja zakonca Plut, obtoženima lagodnega življenja na račun osnovne šole v Leskovcu

KRŠKO — Dnevi vojne na Slovenskem in pa sedanjí čas dopustov so glavni krivci, da bo na razplet sojenja zakonca Ani in Cirilu Plutu iz Krškega potrebno počakati vsaj do septembra. Plutova sta na zatožno klop krškega sodišča sedla že junija, prvič je sodna obravnava trajala dva dni, drugič en dan, nadaljevanje sojenja pa je bilo nato zaradi znanih dogodkov preloženo do nadaljnjega.

Kot je bržkone znano, sta Ana in Ciril Plut obtožena vrste kaznivih dejanj, ki naj bi jih zakrivila kot odgovorni osebi Osnovne šole Milke Kerin v Leskovcu pri Krškem; Ana je bila računovodkinja, Ciril pa ravnatelj. V času med 13. septembrom 1985 in 9. decembrom 1988 naj bi s šolskimi naročilnicami ali

O NEVARNOSTIH DIVERZIJ — Prav te dni potekajo po Dolenjski številni pogovori posebne ekipe novomeške UNZ s predstavniki delovnih organizacij in ustanov Dolenjske o nevarnostih širjenja diverzantskih in terorističnih akcij ter o ukrepanjih v takih primerih. Na posnetku so udeleženci enega takih pogovorov na Otočcu, kjer so se vodilni delavci Krkinih Zdravilišč seznanili z najpogostejšimi metodami ter načini terorističnih akcij in obrambo pred njimi. (Foto: B.B.)

KRONIKA NESREČ

PREHITRA VOŽNJA — 4. avgusta okoli 4. ure zjutraj je prišlo na lokalni cesti med Mokronogom in Slepškom do hude prometne nezgode, ki jo je zakrivila prevelika hitrost. V nesreči se je hudo ranil voznik osebnega avtomobila, 19-letni Boštjan Pavlič, medtem ko je bil njegov sopotnik, 18-letni Valter Jalšovec — oba sta doma iz Mokronoga — le laže poškodovan.

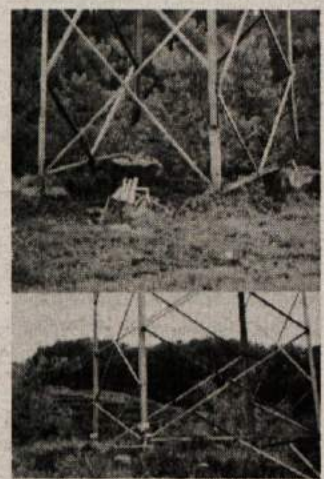
IZSILJEVANJE PREDNOSTI — Na regionalni cesti med Novim mestom in Šentjernejem je prišlo 2. avgusta ob 14.50 do prometne nezgode, v kateri sta bila

Novi eksploziji v Posavju

Poškodovana stebra daljnovodov, pri tretjem je zatajil vžigalnik — Kaj se je dogajalo v TRZ Bregana?

BREŽICE, KRŠKO — Da napovedi o morebitnih novih diverzijah in terorističnih napadih na pomembnejše objekte nikakor niso bile iz trte zvite, kažejo tudi zadnji dogodki. 2. avgusta sta vaščane Sremiča zbudili dve eksploziji, prva ob 5.33 in druga 11 minut kasneje.

Prvi pok je povzročila detonacija na kotnem razbremenilnem drugu 2 krat 20 kilovoltne električnega daljnovoda pri gostišču Tri lučke na Sremiču pri Krškem. Na enega od štirih nosilcev pritrjeno eksplozivno telo je nosilec odtrgalo, vendar se

DANES DALJNOVODI, JUTRI ... — Na gornjem posnetku so dobro vidne poškodbe na stebri 110-kilovoltnega daljnovoda v nasadu Agrokombinata Sremič, na spodnjem pa na nosilcih stebra pritrjeno eksplozivno, povezano z vžigalnikom, ki je na srečo zatajil.

drog ni podrl, škoda na njem pa so ocenili na 500.000 din.

Naslednja tarča še neznanih storilcev sta bila 110-kilovoltna daljnovoda, ki peljeta iz termoelektrarne v Brestanici do krške jedrske elektrarne. Gre za daljnovod, ki služi potrebam Krškega, neznanca pa so hoteli zrušiti stebra v nasadu Agrokombinata Sremič pri Krškem.

Na dva nosilca stebra enega daljnovoda so pritrili eksploziv, ki je bil aktiviran ob 5.44. En nosilec je odtrgalo, drugega pa poškodovalo, steber se na srečo ni prevrnil, gmotne škode pa je bilo prav tako za 500.000 din. Veliko manj sreče pa so imeli storilci z drugim daljnovodom. Na dva nosilca stebra so pritrili eksploziv in ga povezali z žicami detonatorja ter slednjega priključili na električni tempirni vžigalnik na fotocelico. Slednji je iz kdove kakšnega razloga zatajil, pregled stebra je pokazal, da je bil vžigalnik, na katerem je bila dobro vidna s svčnikom napisana oznaka »ispraven«, narejen v beograjskem Centru za bezbednost. Očitno vodijo v Beograd tudi sledovi terorističnega in diverzantskega početja po Sloveniji. Preiskava o zadnjih dogajanjih v Posavju še teče.

2. avgusta nam je služba za stike z javnostjo republiškega ministrstva za notranje zadeve poslala tole sporočilo:

»Danes zjutraj so iz Tehnično remontnega zavoda (TRZ) Bregana obvestili brežiško postajo milice, da je tega jutra okoli 2. ure prišla v vojaški objekt TRZ Bregana skupina oboroženih civilnih oseb, jih napadla in iz zavoda odpeljala tovorni avto z večjo količino orožja. Hrvaško govoreči neznanca, oboroženi s pištolami in ročnimi bombami, naj bi bili razorožili in zvezali stražarje ter dežurnega oficirja, nato pa vlomili v skladišče orožja, od koder so vzeli neugotovljeno število avtomatskih pušk in puškomitraljezov. Odvezto orožje so naložili na prav tako v zavodu odvezto tovorni avtomobil in ga odpeljali neznan kam. Ob prihodu patrolje PM Brežice na kraj dejanja jim direktor TRZ ni dovolil opraviti ogleda, ker da ga bodo opravili sami, saj gre za vojaški objekt. Delavcem organov za notranje zadeve je tako močno otežkočeno raziskovanje primera, o katerem nimajo nobenih materialnih dokazov, temveč le izjave vojaških oseb, civilisti, zaposleni v TRZ, pa so nedosegljivi.«

B. B.

ODBOJKA NA PLAŽI — Odbojarska zveza Slovenije, novomeški OK Pionir in Krkin hotel Grad Otočec so bili minulo soboto in nedeljo organizatorji drugega kola poletne lige v beach volleyu. tki. odbojki na plaži. Nastopilo je kar 19 ekip, v finalu pa sta se pomerili ekipi Kalifornije in Odpisanih. Boljši so bili prvi, ki so zmagali z 2:0, tako da je bil končni vrstni red tak: 1. Kalifornija — Ravne (Filipanič, Mayčnik, Možic), 2. Odpisani — Ljubljana (Jerala, Kšela), 3. DM Ljutomer (Fujs, Žumar), 4. Reiders — Kanal, 5. Pizeriar Fontana — Kanal, 6. Medo Kočevje, itd. (Foto: B. B.)

Ekipni zmagi obliž na črni petek

V petkovi dirki za posamične državne naslove krkaši ostali brez medalj — Posamirni uspel: starejši mladinci in člani zmagali v ekipni vožnji

SLOVENSKE KNJICE, KOZJE — Če ne bi bilo nedeljskih uspehov v ekipni vožnji na kronometer, bi letošnje dovdovno državno kolesarsko prvenstvo v Celju in okolici vrsti novomeške Krke prineslo polom, kakršnega ni nihče pričakoval. V posamični konkurenci so namreč Novomeščani v vseh treh kategorijah ostali brez medalje, kaj takega ne pomnimo že dolgo let nazaj.

Dobršen del opravila za to gre iskati v dejstvu, da se starejši mladinci Štangelj, Mervar, Murn in Majde, ki so veljali za absolutne favorite v svoji konkurenci, posamične cestne dirke niso udeležili, čeprav so iz Kanade prispeli že v četrtek zjutraj. Vodstvo kluba jih je hotelo spočiti in pripraviti za moštveni kronometer v nedeljo, kjer so fantje resda prepričljivo zmagali, toda na dlani je, da bi tako močna ekipa, kot je letos Krkina, navzlic utrujenosti pobirala medalje tudi v posamični vožnji.

Tako pa je 122 kilometrov dolgo dirko starejših mladincev dobil Felc (Sloga), drugi je bil Bajt (Sava) in tretji Trebižan (Rog). Mlajši mladinci so vozili na 61 kilometrov dolgi progi, zmagovalca je odločil sprint v ciljni ravnini. Najhitrejši je bil Čeh (Rog), drugi je ciljino črtno prevozil Lozej (HIT Kazino Nova Gorica), tretji pa Zupan (Sava). V času zmagovalca je kot peti v cilj pripeljal Krkaš Gašperin. To je bila tudi najboljša petkova uvrstitev Krkinih kolesarjev v posamičnem delu letošnjega državnega prvenstva. Članska vrsta Novomeščanov je povsem odpovedala, 170 kilometrov dolgo dirko je dobil Čeh Šmerc, drugi je bil Pagon in tretji Polanc (oba Sava), najboljšega krkaša pa najdemo šele na devetem mestu; za Glivarjem se je na 10. mesto uvrstil še Ravbar. Takšnega poloma novomeških kolesarjev se seveda ni nihče nadejal, tudi to, da se je dirka končala v trdi temi, kajti organizatorji, KD Merx, so se očitno uštel

NOČNI TURNIR

STRAŽA — NK Partizan iz Straže organizira v soboto, 10. avgusta, turnir v malem nogometu. Pričel se bo ob 19. uri, potekal pa bo na igrišču v Vavti vasi. Prijavnina znaša 1.200 din, organizatorji bo sprejemal do pričetka turnirja. Ni obveščati, da najboljši čakajo lepe nagrade, prvouvrščeno ekipo pokal, denarna nagrada in osem večerj, drugouvrščeno pokal denarna nagrada in osem piz, tretjejeuvrščeno pa pokal, denarna nagrada in presnečenje.

Dvojni jubilej nogometa

Šest desetletij SKB Športni klub Bela krajina in 65 let organiziranega igranja — Uspela prireditev

ČRNOMELJ — Kar dva jubileja hkrati so minule dni praznovali belokranjski žogobrcarji: šest desetletij SKB Bela krajina, kot se je taktat uradno imenoval sedanjí nogometni klub, in 65 let igranja nogometa v teh krajih. Nedavne prireditve na stadionu na Loki, posvečene obema jubilejema, se je udeležilo kar 800 gledalcev, med gosti pa so bili tudi predvojni igralci SKB: Miran German, Vojko Kvas, Jože Malič, Drago Satošek, Ivan Ščuka in Stane Škof.

Osrednja točka slavnostne prireditve je bilo srečanje med najstarejšima NK Bele krajine in ljubljanske Olimpije, začetni udarec na tekmi pa je izvedla trojka predvojnega kluba SKB Škof, Kvas in Ščuka. Po pričakovanju so zmagali ljubljancani s 5:1 (2:1), v predtekmi pa sta se pomerili ekipi črnomaljskih veteranov in vrsta teritorialcev ter policajev. Prvi so bili boljši in zmagali z 2:0.

SKB Športni klub Bela krajina je bil uradno registriran 10. septembra 1931, ekipa pa v predvojnih časih ni nastopala v ligaških tekmovaljih, pač pa je priloznostno. Igralci so nastopali v modro — belih dresih in črnih hlačah, eno njihovih pomembnejših srečanj iz tistih časov pa je bila tekma s Slavovskim Brodom. Pravi razcvet žogobrcarstva je prineslo leto 1934, ko je bilo na Kaplanici zgrajeno prvo pravno nogometno igrišče. Pojavile so se številne mladinske nogometne ekipe, ki so tekmovaly med seboj, ob poletjih pa prirejale športne dneve. Vojna vihra je pripo-

• Ob jubileju črnomaljskega nogometa so klubu čestitali tudi zadnji predvojni predsednik dr. Stefan Šobar iz Ljubljane in 12 še živečih prvovojnih igralcev: Miran German, Jože Malič, Julij Muller, Ivan Ščuka, Stane Škof, Stane Vrščaj in Hilarij Frančeskin, vsi iz Ljubljane, ter Vojko Kvas, Tone Malerič, Jože Mavrinc, Drago Satošek in Janez Vitkovič, vsi iz Črnomla.

mogla, da je klub prenehal z delom, igralci in člani so prišli za orožje, veliko igralcev je bilo celo med organizatorji vstaje proti okupatorju. Osvoboditev je prinesla nove čase, v katerih je bilo znova dovolj mesta

Z GOJZARJI IN CEPINOM

NOVO MESTO — Z normalizacijo življenja so na svoj račun naposled prišli tudi ljubitelji gora. Novomeški alpinisti so minuli teden plezali v steh nad Češko kro na Spodnjih Ravneh nad Jezerskim. Gre za stene Grintovca, Dolgega hriba in Kocne, le da jim je načrte tokrat pokvarilo vreme. Na dan so opravili le po eno smer, v soboto je bila to lažja Nemška smer v steni Dolgega hriba, v nedeljo pa zahtevnejša smer, Grintovčev stebel imenovana. Naveze so vodili izkušeni alpinisti, svoje prve smeri sta pod njihovim budnim očesom tako opravila Marko Šendal in Matjaž Grum.

za nogomet. Organizirano igranje se je pričelo leta 1947, taktak je bil tudi s pomočjo sindikata in rudnika Kanjarin ustanovljen NK Rudar. Po šestih letih je klub prenehal z delom, mladinci Rudarja so leta 1953 prestopili v TVD Partizan Črnomelej.

Leta 1955 je bilj na Loki zgrajeno sodanjanje nogometno igrišče, ki je Črnomaljskemu nogometu prineslo veliko uspehov. NK Bela krajina je svoj največji uspeh dosegla v sezoni 1979/80, ko je klub v II. ligi publiški ligi zasedel 3. mesto.

IGRALO 47 EKIP

PODBOČJE — Kar 47 ekip iz Slove nije in Hrvaše je nastopilo na nočnem turnirju v malem nogometu, ki ga je v soboto, 3. avgusta, pripravil tukajšnji kolesarski klub. Zmaga je pripadla ekipi Elek press, organizatorji pa so poželi vsaki priznanj za brezhilno izvedbo.

Bradaču dve zmagi Tenisarji dva dni v Šmarjeških Toplicah

ŠMARJEŠKE TOPLICE — Kar okoli 60 tenisarjev iz vseh koncev Dolenjske Posavja in celo Ljubljane se je minulo soboto in nedeljo zbralo v Šmarjeških Toplicah na enem od osmih turnirjev povseslovenskega amaterskega teniskega kalaka, katerega zaključek bo finalni Masters turnir 14. in 15. septembra v domačem Spin centru.

Poglejmo nekaj rezultatov — moški četrtfinale: Arnuš — Grandovec 7:4, Hočevar — Bradač 3:7, Obradovič — Gajšek 6:7, Stibilj — Andoljšek 7:4; polfinale: Arnuš — Bradač 0:7, Gajšek — Stibilj 3:7; finale: Bradač — Stibilj 9:8; moške dvojice, četrtfinale: Budja, Retar — Novak, Hočevar, 4:7, Struna, Kralj — Novak, Fajfar 4:7, Gajšek, Obradovič — Andoljšek, 7:5, Bradač, Erak — Novak, Kušar 7:1; polfinale: Pepelnak, Hočevar — Novak, Fajfar 4:7, Gajšek, Obradovič — Bradač, Erak 1:7; finale: Bradač, Erak — Novak, Fajfar 7:2. V tekmi za tretje mesto je med posamezniki Gajšek ugnal Arnuša s 7:4, med dvojicami pa Gajšek in Obradovič Pepelnaka in Hočevarja s 7:0. Pravico do nastopa na finalnem mesters turnirju v Domžalah so si v Šmarjeških Toplicah med posamezniki prislužili Arnuš, Grandovec, Hočevar, Bradač, Obradovič, Gajšek, Andoljšek in Stibilj, med moškimi dvojicami pari Pepelnak — Hočevar, Novak — Fajfar, Gajšek — Obradovič in Bradač — Erak, med ženskimi skami Srebrnjakova, Hribarjeva, Sustaršičeva in Janžekovičeva, med mešanimi pari dvojici Kralj — Novak in Kušar — Gregorčič ter med družinskimi pari (če ali mati — sin ali hčer) dvojice Struna — Struna, Budja — Budja, Šonc — Šonc in Janžekovič — Gregorčič.

Organizator turnirja je bila agencija Virtuoiz iz Ljubljane, pokrovitelj pa Nedeljski in Krka Zdravilišče.

ODPADKE ZLIL V GOZDU

DOBRAVA — Po doslej znanih rezultatih preiskave je za onesnaženje gozda v Dobravi pri Novem mestu kriv zasebnik 56-letni P. P. iz Novega mesta. 2. avgusta naj bi bil namreč iz svoje delavnice odpeljal devet kovinskih sodov s po 200 litri odpadnih naftnih snovi in jih zlil po gozdu v Dobravi. Inspektorji so že vzeli potrebne vzorce tal za analizo in izdali odločbo o takojšnji sanaciji tal, miličniki pa bodo P. P. najverjetneje ovadili temeljnemu javnemu tožilcu.

ZABODEL JE ZETA

ŽUPELEVEC — 3. avgusta je 61-letni Štefan B. prišel na obisk k svoji hčerki v Župelec. Med njima je prišlo do prepira, po katerem je Štefan sedel na kolo in se odpeljal proti domu. Le malo za njim je prišel domov Stanko F., kateremu je žena potožila o prepiru z očetom. Stanka je to tako razkačilo, da se je z avtomobilom odpravil za tasto, ga dohitel in ustavlil. Vnel se je preprij, med katerim je Štefan B. zeta zabodel pod rebra. Poškodovanec se zdravi v brežiški bolnišnici.

tedenski koledar

Četrtek, 8. avgusta — Miran Petek, 9. avgusta — Roman Sobota, 10. avgusta — Lovrenc Nedelja, 11. avgusta — Jasna Ponedeljek, 12. avgusta — Klara Torek, 13. avgusta — Lilijana Sreda, 14. avgusta — Anastazija

LUNINE MENE
10. avgusta ob 3.28 — mlaj

kino

BREŽICE: 11. 8. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Umazani, pokvarjeni, prevaranti.
 ČRNOMELJ: 9. 8. (ob 21. uri) ameriški erotični film Seks v zavodu. 11. 8. (ob 21. uri) ameriški akcijski film Lov

kmetijski stroji

MLATILNICO s čistilno napravo Krobot prodam. Anton Cvetan, Cikava, Trebelno, ☎ (068)49-687. 4492
 TRAKTOR IMT 533 prodam. ☎ (064)70-009. 4498
 TRAKTOR UNIVERZAL 445, traktor Ferguson 560, oba v dobrem stanju, prodam. Struna, Potov vrh, Novo mesto. 4508
 NOVO PRIKOLICO za traktor, domače izdelave, nosilnost 4 t, in Z 750, starejši letnik, za dele ugodno prodam. Golobnjek 7, Mirna Peč. 4510
 MOTOKULTIVATOR, 14 KS, Labin progres, s priključki prodam. Žibert, Smednik 5, Raka, ☎ (0608)75-660. 4559
 TRAKTOR URSUS 360 prodam. Anderlič, Zbure 20, Šmarješke Toplice. 4584

kupim

8 m³ suhih bukovih drv kupim. 4506
 GRADBENO PARCELO ali staro hišo v Novem mestu ali bližnji okolici kupim. ☎ 23-977. 4552
 PARCELO na mirnem kraju, za gradnjo stanovanjske hiše, najmanj 15 a, do 15 km oddaljeno iz Novega mesta kupim. Lahko tudi stara hiša. ☎ 20-341, zvečer. 4560

motorna vozila

126 P, letnik 1977, vozen, neregistriran, ugodno prodam. ☎ 26-306. 4477
 JUGO 45, letnik 1989, prodam ali menjam. ☎ 27-265. 4487
 JUGO 45, marec 1989, prodam. ☎ 23-567. 4493
 126 P, star dve leti, izredno ohranjen, prodam. ☎ (068)22-236, dopoldne ali 24-322, popoldne. 4497
 KARAMBOLIRAN JUGO 45, letnik 1988, in tomos avtomatik prodam. ☎ 43-718. 4499
 KARAMBOLIRAN R 4 prodam. ☎ 21-051. 4501
 LADO RIVO, letnik 1989, prodam za 7.500 DEM in motor Kawasaki Z 1000, dobro ohranjen, prodam. ☎ 85-406. 4503
 R 4 GTL, letnik 1982, registriran do maja 1992, prodam. ☎ 25-341. 4505
 OPEL KADETT, malo karamboliciran, prodam celega ali po delih. Marko Matič, Jerebova 16 a, Novo mesto, ☎ 21-589. 4507
 LADO SAMARO, marec 1989, ugodno prodam. ☎ 26-222. 4512

OGLAŠEVALCI!

Obveščamo vas, da poslej male oglase sprejemamo ob vsakem času, in sicer prek t.i. telefonske tajnice na številki (068) 24-006. Male oglase kajpak lahko še naprej oddate osebno v oglasni službi Dolenjskega lista v Novem mestu, Glavni trg 24, ob ponedeljkih zvečer od 20. do 22. ure pa tudi na telefonsko številko (068) 25-747.

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o.
 UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in direktor), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Branka Dušič-Gornik, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragas, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, in Ivan Zoran.
 IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 28 din, naročnina za 3. trimesečje 300 din; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 600 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto.
 OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 350 din, na prvi ali zadnji strani 700 din; za razpise, licitacije ipd. 400 din. Mali oglasi do deset besed 300 din, vsaka nadaljnja beseda 30 din.
 ZIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-44059 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto).
 NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006; računovodstvo 22-365, telefax: 24-898. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi ustreznega republiškega odloka (Uradni list Republike Slovenije, št. 7/91) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelomi in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

na Nindže. 14. (ob 11. uri) in 16. (ob 21. uri) ameriška družinska drama Avalon.
 KRŠKO: 8. 8. (ob 21. uri) ameriški erotični film Služabniki slasti. 11. 8. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Na bojni stezi.
 LETNI KINO TERME ČATEŽ: 8. 8. (ob 21. uri) ameriška komedija Trije moški in mlada dama. 9. 8. (ob 21. uri) ameriška vojna drama Pridi, da vidiš raj. 10. 8. (ob 21. uri) francoska kriminalna Nikita. 11. 8. (ob 21. uri) ameriška komedija Problematični mulec.
 DOM KULTURE NOVO MESTO: 8. 8. (ob 18. in 20.15) ameriški akcijski Dovoljenje za ubijanje. Od 9. do 11. 8. (ob 18. in 20. uri) ameriška drama Prebujanje. Od 12. do 13. 8. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski Highlander (I. del). 14. 8. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski Mladoletni vohun.

R 4, letnik 1987, prodam. ☎ 76-329. 4513
 JUGO 55 prodam ali menjam. ☎ 26-863. 4514
 126 PGL, letnik 1989, prodam. ☎ (068)44-346. 4516
 R 4 GTL, letnik 1989, prodam. ☎ (068)23-611, dopoldne. 4447
 Z 101 GTL 55, letnik 1987, prodam. Franc Butara, Tomazja vas 8, Škočjan. 4521
 Z 750, starejši letnik, registrirano do 6/92, prodam. ☎ 51-333, popoldne. 4525
 GOLF D, letnik 1988, 49.000 km, prodam. ☎ (068)44-330, zvečer. 4526
 Z 128, letnik 1987, prodam. ☎ 21-840 int 297 v službi, Marija Stefanovič, Slavka Gruma 72, Novo mesto. 4529
 126 P, letnik 1978, prodam. Zrlič, Belokranjska 83, Novo mesto, ☎ 23-311 int. 202, vratar. 4532
 ZASTAVO 128, letnik 1987, poškodovan zadnji del, prodam. Troha, Brezovica, Šmarješke Toplice, ☎ 73-483. 4535
 WARTBURG, letnik 1988, prodam. ☎ 73-639. 4536
 Z 850, letnik 1981 in fiat 126, letnik 1979, prodam. ☎ 27-844. 4539
 R 4, registriran do avgusta 1992, prodam. ☎ 23-621. 4541
 126 P, letnik 1980, registriran do julija 1992, ugodno prodam. Klobočar, Uršna sela 101. 4542
 JUGO 45, december 1988, bele barve, ugodno prodam. ☎ (068)21-441. 4543
 OPEL KADETT D, letnik 1987, 56.000 km, prodam. Papež, Gabrijele 36, Krmelj, od 18. ure dalje. ☎ 4544
 FIAT 750, letnik 1984, lepo ohranjen, prodam. ☎ 65-324. 4545
 OSEBNI AVTO Tavria, star 8 mesecev, prodam. ☎ (0608)62-279. 4547
 126 PGL, letnik 1988 in starejšo leseno hišo, primerno za brunarico, prodam. Cena po dogovoru. Peter Simončič, Vratno 6, Šentjernej. 4549
 JUGO KORAL 45, oktober 1989, prodam. ☎ 43-608. 4550
 FIAT 126 PGL, avgust 1990, ugodno prodam. ☎ 56-538. 4558
 R 4, letnik 1981, registriran do 1992, prodam za 1400 DEM. Marjan Kalanj, Milavčeva 17, Brežice. 4561
 R 21 GTS, letnik 1987, ugodno prodam. ☎ (068)23-008. 4562
 PEUGEOT 205 GL, letnik 1986, prodam. ☎ 65-365. 4563
 Z 128, letnik 1987, dobro ohranjeno, prodam za 5.300 DEM. ☎ 49-107. 4565
 POŠKODOVAN R 4 GTL, letnik 1983, prodam. ☎ 41-116. 4566
 ITALIJANSKO VESPO, firma Piaggio, 600 km, in tovorni avto 635, 3,5 t nosilnosti, prodam. ☎ 56-071. 4569
 OPEL ASKONO, letnik 1986, odlično ohranjeno, prodam. ☎ 57-439. 4570
 OSEBNO KOMBI Z 850 AK, letnik 1986, v zelo dobrem stanju, prodam. ☎ (0608)62-773. 4571
 R 19, letnik 1989, prodam ali zamenjam za R 5. ☎ 65-070. 4573
 Z 128 SKALA, junij 1988, prodam. V račun vzamem tudi jugo 45. ☎ 76-067. 4574
 GOLF JXD, julij 1988, 60.000 km, barva tornado rdeča, prodam. ☎ 73-111. 4576
 OPEL KADETT 1.6 D, letnik 1985, rdeč, nov tip, troje vrat, in vino (cviček) prodam. ☎ (068)73-552. 4578
 Z 101 55 SKALA, september 1988, prodam. ☎ 28-174. 4580

R 4, letnik 1986, prodam. ☎ (0608)62-846. 4581
 R 4, dobro ohranjen, ugodno prodam. ☎ 26-708, po 15. uri. 4582
 JUGO 55 KORAL, letnik 1989, 31.000 km, prodam. Perc, Drožanjska c. 29, Sevnica, ☎ (0608)81-660. 4583
 126 P, letnik 1988, prodam. ☎ 85-427. 4586
 Z 128 1,1 GX, letnik 1987, registriran oktobra, zelo ugodno prodam. Ciril Štrumbelj, Vinkov Vrh 11, Dvor. 4587
 126 P, februar 1985, prodam za 2.100 DEM. ☎ 26-994, po 16. uri. 4588
 R 4 TL, registriran do 6/92, ugodno prodam. ☎ 57-290. 4590

obvestila

NESNICE, mlade jarkice pasme hixex, rjave, stare 3 in 4 mesece, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejema in daje vse informacije Gostilna Cetin, Jože Cetin, Mostec 46, Dobova, ☎ (0608)67-578. 4397
 IZDELUJEM, po naročilu in meri, štedilnike in vrata za kmečke peči. Ključavničarstvo Dane Hočevar, Puščava 25, Mokronog, ☎ (068)49-259. 4485
 IZDELUJEM strešno opeko po naročilu, barve po želji. Avgustin Kaplan, Pristavica 5, Šentjernej, ☎ 42-957. 4488
 INSTRUIRAM matematiko in angleščino za osnovne in vse srednje šole. ☎ (068)25-137. 4490
 IZDELUJEM vse vrste pohištva, balkonske ograje, okna in vrata po konkurenčnih cenah. Mizarstvo Strašek, Belokranjska c. 11, Novo mesto, ☎ 20-278. 4517
 TAPECIRAM in preoblacimo stole, jedilne kote, kavče, dvosede, trosede, sedežne garniture in fotele. Možnost plačila v dveh obrokih. ☎ 42-957. 4524

TILIA
 nagrajuje naročnike Dolenjskega lista

ZAVAROVALNICA TILIA, Cesta herojev 1, Novo mesto, s svojimi predstavniki v Metliki, Črnomlju, Kočevju in Trebnjem in zavarovalnimi agencijami v Ribnici, Grosupljem in Krškem nagrajuje naročnike Dolenjskega lista.

Nagrada Zavarovalnice TILIA je premoženjsko zavarovanje v višini 2.500 dinarjev. Če je premoženje izžrebanca že zavarovano, nagrado lahko požari prijatelju ali sorodniku, važno je le, da bo tudi on naročnik Dolenjskega lista.

Ta terek je imel največ sreče pri žrebu Matija Vlahovič, Sela pri Otovcu 19, Črnomelj, naročnik od leta 1986, ki naj se čimprej zgłosi na predstavniku Zavarovalnice TILIA v Črnomlju.

GORSKO KOLO
 MOUNTAIN BIKE

MESTNO KOLO
 CITY BIKE

PROJEKT: BISS - PRO. MARKET
 UPRAVA: SVETIŠKA 11
 TEL. 068-1095
 KVALIFIKACIJA: I. KATEGORIJA

Podjetje VAKO d.o.o.
 takoj zaposli serviserja cafee aparatov.

Pogoji: izobrazba elektro stroke, vozniški izpit B kategorije, lastno stanovanje.

VAKO d.o.o.
 Kolodvorska 56, 68340 ČRNOMELJ
 Tel.: 068/52-073, 52-555, 53-173
 Fax: 068/51-073, 53-173

TILIA
 TEHNIČNA TRGOVINA, SERVIS
 Bršljin 21, tel: 27-197

UGODNO
 — GORILCI z loputo BPD 11.970,00
 — CISTERNE 2000 L BPD od 5.900,00
 — RADIATORJI, PEČI, UMIVALNIKI, PIPE
 — KABLJI, BARVE-LAKI, SAMOKOLNICE...

Možnost montaže in brezplačnih prevozov
NOVO — SERVIS GORILCEV

Podgorje d.o.o
 trgovina Stopiče
 Telefon: 43-780

Preselili smo se v nove prostore nekdanje gostilne Mantel na začetku Stopič.

Nudimo vam stroje, orodja, mlino za grozdje in sadje, kadi za grozdje, semena, gnojila, škropiva, krmila, cement, apno.

V kratkem boste lahko dobili tudi preostali gradbeni material.

BETONAL
 d.o.o.

TREBNJE, Kolodvorska 1, tel. 068 44 003

Obveščamo cenjene kupce, da izdelujemo in vgrajujemo vse vrste betonov po konkurenčnih cenah. Pri nas lahko naročite tudi ostali gradbeni material. Pokličite na tel. 44-003 ali se oglasite osebno.

NOVO! KOZMETIČNI SALON »JANA«
 v Zdravilišču Šmarješke Toplice vam nudi nego obraza, nog, trajno odstranjevanje dlac in kapilar in, kot novost, hujšanje z miolustom, glajenje gubic, napenjanje mišic ter odstranjevanje celulita. Naročite se lahko vsak delavnik od 12. do 20. ure na recepciji zdravilišča Šmarješke Toplice na tel. 28-000. Do konca septembra nudimo 10% popust. Se priporočamo!

POZIV NAJDI TELJEM
 Teritorialna obramba Dolenjske poziva vojaške obveznike in občane, ki so si v času bojev za osamosvojitve Slovenije prisvojili ali našli vojaško orožje, strelivo in eksplozivne predmete, da te vrnejo do 10. avgusta 1991 na območje št. 10. Za predmete, ki bodo najdeni pri občanih po tem roku, bodo vložene kazenske prijave.

NAKUPI ZABAVA
GORENJSKI SEJEM
KRANJ, 9. — 18. 8.

- ŠIROKA POTROŠNJA
- KMETIJSKA MEHANIZACIJA

VEČERNI ZABAVNI PROGRAM od 19. do 24. ure — **PROST VSTOP**

VELIKA POSEZONSKA RAZPRODAJA PARFUMSKIH IN KOZMETIČNIH IZDELKOV!

Beauty free Center, Dilančeva 7, Novo mesto

V DNEH OD 5. 8. do 20. 8. 1991 med 8. — 12. ter 16. — 20. uro.

ZNIŽANJA TUDI DO 50%..

Pokličite nas in radi vam bomo svetovali (tel. 068/20-274).

Ali želite poceni letovati ob morju?
 Dom učencev »Heraj Tito« Koper vas vabi.
 V avgustu penzion samo 265,00 dinarjev.

OTROŠKE HLAČE 140 do 250 din
 OTROŠKE TRENIRKE 200 do 340 din
 MOŠKE IN ŽENSKÉ TRENIRKE 395 do 830 din
 ŽENSKA KRILA 300 do 700 din

IN SE VELEKO DRUGE KONFEKCIJE PO KONKURENČNIH CENAH VAM NUDI TRGOVINA »IRIS« OB POTOKU 8 V GOTNI VASI.

MOŽNOST PLAČILA TUDI S ČEKI NA DVA OBROKA.

posest

PARCELE v Gotni vasi prodam. Velikosti: 372 m², 946 m² in travnik 4775 m². ☎ (0602)55-362. 4491

IMATE TEŽAVE S FOTOKOPIRNIMI STROJI

Canon NUDIMO VAM SLEDEČE USLUGE:

- SERVIS, REZERVNI DELI
- NAJEM FOTOKOPIRNIH STROJEV
- FOTOKOPIRANJE
- KOPIRANJE NAČRTOV
- VSE INFORMACIJE:

ANDREJ MEDIC
 GLAVIČEVA 11, MENGEŠ
 (061) 739-223

V KOTU PRI SEMIČU, ob asfaltni cesti, prodam nov vinograd z zidnico. ☎ (061)721-480. 4502
 V HRASTU pri Vinici prodam oz. dam v najem enodružinsko hišo z zemljiščem. Hudelež, Kurirska 3, Črnomelj. 4518
 PARCELO, 1500 m², v vinogradniškem območju Vinodol, k.o. Vrhpolje, prodam. Informacije v nedeljo dopoldne v Orehovici 12, Šentjernej. 4522
 MANJŠI VINOGRAD na pobočju Zajče gore pri Sevnici prodam. ☎ (068)44-330, zvečer. 4527
 PARCELO za vikende ali kmetovanje na Brezovi Rebri prodam. ☎ 41-116. 4567
 TRAVNIK ob Krki pri Otočcu (35 a) prodam. ☎ 43-734. 4579

prodam

MLADO KRAVO, sivo, 5 mesecev brejo, po izbiri prodam. Franc Gril, Bušinec 3, Dolenjske Toplice, ☎ 65-140. 4478
 NOV SOD, parafiniran, prodam. ☎ 28-909. 4479
 PONY ŽREBCA, koze in papige prodam. Jurak, Dol. Kamence 33 a, Novo mesto. 4482
 NAVADNO HARMONIKO prodam. Turk, Hrušica 31. 4483
 150 I BELEGA VINA in 500 l cvička prodam. ☎ 76-373. 4484
 SPALNICO PRODAM ☎ 23-447. Zupanc, Nad mlino 18, Novo mesto. 4486
 500 l belega vina in 100 l slivovke prodam. Janez Krašovec, Bereča vas 38, 68331 Suhor. 4489
 SMREKOVE DESKE 2,3,5 in 8 cm ter ostreže 10 x 12 m prodam. Jože Gal, Orehovec 48, Kostanjevica. 4494

razno

ZLAT PRSTAN, izgubljen okoli 20. julija v Novem mestu, vrnite, prodam proti nagradi. ☎ 23-947.
 APARTMA za 4 do 5 oseb, kompleten opremljen, dve spalnici, kuhinja, palnica, hodnik in velika terasa, oddam. Cena 10 DEM za posteljo. ☎ (0531)54-212.
 ZDRAVSTVENEMU CENTRU Dolenjske, posebno pa g. dr. Kresetoviču, njeno hitro pomoč v nujnem primeru na patronažni sestri Majdi iskrena zahvala. Jože Bašelj, Zalovčice 12.

službo dobi

PRODAJAMO Zastave države Slovenije vseh dimenzij in iščemo akvizitorje za terensko prodajo informacije zjutraj in zvečer ☎ 84-455.
 SLUŽBO DOBI voznik C in E kategorije z enoletno prakso. ☎ (068)44-297. 4488
 NATAKARICO za bistro takoj zaposlimo. Hrana, stanovanje v hiši. Zadeljevska praksa. ☎ (061)881-368.
 POZOR! Vabimo vse, ki bi radi zaslužili s prodajo na terenu. Velika izbira artiklov, možna redna zaposlitev. ☎ (068)24-780 ali 24-781, dopoldne.
 DEKLETA za delo za šankom oddajo ☎ 22-366.
 Nudimo dober zaslužek za prodajo izdelkov v Portorožu. Pogoji: polnoletna oseba, lasten prevoz ter možnost bivanja v Portorožu ali bližini. ☎ 068/84-455.

stanovanja

MLAD PAR brez otrok najame stanovanje v Kočevju za dobo treh let. Zvonko Malnar, Breg 24, 61332 Stara Cerkev. 4490
 SOBO ali stanovanje v Novem mestu najamemo. ☎ 22-366.
 ENOSOBNO konfortno stanovanje v atrijem in pokritim parkirnim prostoru v Ljubljani prodam. ☎ (061)577-748. 4580

Samostojna SLOVENIJA 1991

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je zapustil naš dragi in skrbni mož, ate, stari ate, brat in stric

Martin Petric
 Ravnace 11, Suhor

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom in prijateljem, ki so ga obiskovali v času težke bolezni in mu stali ob strani. Posebna hvala osebjem zdravstvenega doma Metlika, posebej dr. Videtiču in sestri Anici Vraničar, osebjem urološkega oddelka bolnišnice Novo mesto, Marti Petric za osebno skrb in vzpodbudo v času bivanja v bolnišnici. Ob smrti pa se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znančcem za nesebično pomoč, izraze sožalja in darovano cvetje. Lepa hvala organizatorjem pogreba, posebej govornikom Jožetu Zlogarju pred domačo hišo, Zvezki Kepcu in Janezu Videtiču pri odprtjem grobu, Sob Metlika, zvezi borcev, lovski družini in gasilskemu društvu Suhor, pevcem in vsem ostalim.

Vsem, ki ste ga imeli radi in ga spremlili na zadnji poti, iskrena hvala.

Žalujoči: žena Marija, sin Zvonko, hči Valerija z družino, brata in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

*Skrb, delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje.
Bolečine in trpljenje si prestal,
zdaj boš v grobu mirno spal.*

V 77. letu nas je zapustil naš dragi ata, stari ata, brat, stric in boter

JOŽE VINTAR

Kalce Naklo 37

Ob boleči izgubi našega ata se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo ZD Kostanjevica, LD Vel. Podlog, ČD Leskovec. Hvala govornikom pri odprtem grobu, g. župniku za lepo opravljen obred. Posebno pa se zahvaljujemo družinam Rus, Račič, Glogovšek, Colarič in Flajšman. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: sinova Albin in Jože, hčerke Marija, Angela, Albina in Ivanka z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

*Rad si delal, rad živel,
polja in gozdove rad imel,
zdaj, ko te več med nami ni,
vemo, koliko nam pomenil si.*

Po dolgotrajni bolezni nas je v 71. letu starosti zapustil dragi mož, oče, stari oče, tast, stric in svak

MATIJA ROGINA

iz Stare Lipe 4

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom, vaščanom, sorodnikom in znancem za pomoč in darovano cvetje, vence in sveče ter izraze sožalja. Hvala tudi zdravstvenemu osebju iz Vinice, posebno dr. Špecovi, kolektivom Novoteks Vinica, DSO Črnomelj, Farma Ihan ter g. dekanu za opravljen obred. Hvala vsem, ki ste pokojnega v velikem številu spremili na zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi upanja, trpljenja,
bolečina je bila močnejša od življenja.*

Po težki bolezni nas je v 56. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast, sin in brat

JULIJ MALENŠEK

s Štrekljevca 1/B pri Semiču

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam kakorkoli pomagali, pokojniku darovali toliko cvetja in ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo GD Štrekljavec za organizacijo pogreba, govornikoma Metki Golobič in Alojzu Vidmarju. Zahvaljujemo se tudi internemu oddelku Splošne bolnice Novo mesto in gospodu župniku za opravljen obred. Se enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoci: žena Francka, hčerka z družinami in vsi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

*Rad si delal, rad živel,
polje in gozdove rad imel,
zdaj, ko te več med nami ni,
vemo, koliko nam pomenil si.*

V 57. letu starosti nas je po dolgotrajni bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE ABRAM

z Rožnega 41 pri Brestanici

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli ustno in pisno sožalje, darovali cvetje in ga spremili v tako velikem številu na prerani zadnji poti. Iskrena hvala internemu oddelku bolnice v Brežicah, ZG Prometni sekciji Židani Most, kolektivom železniške postaje Brestanica, železniški pihalni godbi iz Židanega Mosta, Trubarjevemu domu Loka, ZD Krško, g. župniku iz Brestanice za lepo opravljen obred, sosedom Gmajničevim in Ferlinovim, Slavki Gabrič ter za besede slovesa ob odprtem grobu g. Ivanu Abramcu. Vsem, ki ste pokojnega pospremili v tako velikem številu na prerani zadnji poti ter vsem, ki ste v težkih trenutkih nam kakorkoli pomagali, iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 80. letu zapustil naš dragi mož, ata, stari ata in brat

VINKO JORDAN

z Gmajne 11, Raka

Žalujoci njegovi

ZAHVALA

Kruta bolezen nam je v 69. letu starosti vzela dragega moža, očeta, starega očeta in brata

ANTONA ŠPORARJA

iz Straže, Ul. talcev 16

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč, darovano cvetje, sveče, izraze sožalja ter spremstvo pokojnega na zadnji poti. Prav tako se zahvaljujemo g. župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

OSMRTNICA

Sporočamo, da je umrl naš sodelavec

IVAN PRAH

cestar

Ohranili ga bomo v trajnem spominu

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je v 50. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, brat, stric, zet in svak

PAVEL SIMONČIČ

iz Metlike

Iskrenò se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem za izkazano pomoč, izarečeno sožalje in darovano cvetje. Iskrena hvala delavcem občinske uprave Metlika, Obrtni zbornici Metlika, govornikoma g. Milanu Vajdi in g. Branku Predoviču za ganljive besede ter g. duhovniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: žena Nuša, hčerke Petja in Helena ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustila naša mama

JOŽEFA VIDRIH

Golušnik 4

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, vaščanom in prijateljem za vso pomoč, izraze sožalja, podarjeno cvetje ter številno spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala tudi g. župniku za opravljen obred.

Vsi njeni

V SPOMIN

*Rad si delal, rad živel,
polja in gozdove rad imel,
zdaj, ko te več med nami ni,
vemo, koliko nam pomenil si.*

Mineva žalostno leto, kar nas je zapustil naš dragi

LOJZE JAKŠA

iz Rožnega Dola

Vsem, ki obiskujete njegov grob in mu prižigate sveče, iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Trpljenje si prestala,
zdaj boš v grobu mirno spala.*

V 91. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama in babica

ANICA GAZVODA

s Sel pri Zajčjem Vrhu 3

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za iskreno sožalje ter spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala g. župniku za lepo opravljen obred. Hvala vsem.

Žalujoci: sinovi z družino

V SPOMIN

*Bolje je biti otrok in imeti krepost,
zakaj njen spomin je nesmrten,
ker je znana pri Bogu in pri ljudeh.
(Modr. 4,1)*

ANGELCI DULAR

z Jame pri Dvoru

Ob prvi obletnici smrti

Sorodniki in prijatelji

ZAHVALA

*Nihče ne ve, kako boli, ko tebe,
ljubi mož in oče, več v našem domu ni.
A spomin nate vsak dan bolj živi, saj
zlatih src, kot si imel ga ti, malo še živi.*

V 67. letu starosti nas je zapustil naš dragi

MATKO ABRAM

upokojeni elektromehanic z Rožnega

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem ter družinam Župevc, Paulin in Mirt za takojšnjo pomoč, izraženo sožalje in darovano cvetje. Zahvaljujemo se pevcem iz Brestanice, govornikoma g. Ivanu Abramcu in Branku Vodopivcu, g. župniku za lepo opravljen obred. Posebna zahvala dr. Sikovški za dolgoletno skrb. Vsem, ki ste pokojnega pospremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Vida, sin Marjan z ženo Miro, hči Tanja z možem Dragom, tašča ter vnuki Sebastijan, Sašo in Erika

Teodor Oršanič

Ker se je rodil v tridesetih letih, spada v t. i. rezervno generacijo. Tako je svojo generacijo opisal sam, in sicer zato, ker je prepričan, da je pred desetletji mlad človek težko našel delo, ker je vse resorje že zasedla neka druga generacija. Nedavno so ga v Brežicah izvolili za predsednika občinske skupščine. Če bi bila to njegova prva javna naloga, bi veljalo, da je rezervna generacija dobila priložnost. Toda županstvo je samo ena od funkcij, s

katerimi se je podal na negotovo pot javnega delovanja, na kateri prežijo uspehi in manjši uspehi, ki človeka pehajo do tja, kjer se morda kot poražen umakne.

Teodorja Oršaniča poznajo posebej dobro v gozdarskih strokovnih krogih. Kot diplomirani gozdarski inženir je že »krepko čez trideset let« pustil stroki. Skušil je vrsto del, od referenškega do dela glavnega direktorja GG Brežice. »Ko sem bil glavni direktor, je bilo eno najtežjih obdobjev mojega življenja.« Najbrž zato je po 12 letih direktorovanja odstopil, in sicer ne dosti pred iztekom mandata, vsekakor pa že nekaj let po tistem, ko je Kardež izumil TOZD. Oršanič ga ni cenil. Namreč tozd, kajti menil je, da organizacija združenega dela, posebej pa ne gozdarska, ne more dobro gospodariti, če je tozodovsko organizirana. S takim pogledom se je zameril svetu politikov tedanjega časa. Ni pa se zameril delavskemu svetu, kajti slednji je na isti seji, ko je Oršanič

odstopil z direktorskega položaja, sprejel njegov razvojni program. Teodor Oršanič ni nikoli odstopil kot gozdarski strokovnjak in kot ljubitelj gozda in narave. Kaže, da ima rad svojo družino, njegovi domači, oni pred njim in ti, ki žive z njim sedaj, pa spoštujejo »zakone narave«. Narava je stalnica. T. Oršanič verjame v naravo. »Človek v nekaj mora verjeti.« Ker je torej tako, je tudi lovec. In ribič.

O politiki je verjetno prepričan, da je manj trajna kot narava. Spoznaval jo je v svojih najrazličnejših vlogah, ves čas je »nekje bil«. Včasih se je nabralo čez trideset različnih zadolžitve naenkrat. Toda nikoli ni silil v politiko. Kot lovec ni lovec na trofeje in po trofejah ne hlasta niti v politiki. Ni čisto res, da je skromen, niti malo pa ne drži, da se hvali in širokousti. Živahen in prepričljiv z jasnimi besedami in včasih prijetno humorno opiše zadeve tako, da bi mu rekel realist. Tudi z malce več besed o naravi, ki si jih privoščijo, je lahko še zmeraj to. Kot človek, ki je ves čas nekam vpet, se menda rad zateče v naravo, potem ko se je seznanil s političnimi in družbenimi organizacijami in organov premleva suhoparno stvarnost. Tega premlevanja je doživel kar nekaj, vendar je očitno točno določil, v kaj se bo spuščal. »Bolj sem delal v družbenih kot političnih organizacijah.« pravi. Zato je vstopil v brežiško skupščino kot neodvisen poslanec, za predsednika skupščine pa ga je predlagala demokratska stranka.

Ob izvolitvi za župana se je zavzel za učinkovito delo parlamenta. Merila in zahteve, ki jih je ob tem nanižal, kažejo, da bo kot predsednik občine nezadovoljen, če bodo delegati zamujali ali ignorirali zasedanja, če ne bo javnosti dela, če bodo funkcije ljudi med seboj skregani in če se bodo brežiške politične stranke in skupine črtili do te mere, da ne bodo mogle življenjskih problemov reševati »nadstrankarsko«. Ko je privolil, da bo predsednik, je tvegal tudi to, da bo mogoče nezadovoljen. M. LUZAR

Zapleti okoli rudniškega jezera

Že več let za jezero in okolico ni bilo nič narejenega — V jezuru so možne le »blatne kopeli«, iz vode prideš umazan, če si šel vanjo čist

KOČEVJE — Kočevski rudnik rjava premoška se je pred ukinitvijo združil z Itasom Kočevje. Rudnik je že dolgo zaprt, Itas pa v stečaju, ki naj bi bil zaključen do konca tega leta. Ostalo pa je rudniško jezero, ki je nastalo v kadunji dnevnega kopa premogovnika. Od jezera so si eni obetali veliko korist zaradi razmaha turizma, drugi pa so prerokovali, da bo voda poplavlila Kočevje. Leta minevajo, prerokbe pa se ne uresničujejo: ni ne turizma in ne poplave.

Ostali pa so zapleti okoli jezera, ki se nekoliko jasneje po zasluzi zasebnega podjetja Lipa. Lastnik Slavko Lovšina iz Šalke vasi si je v bližini jezera zgradil hišo in si v njej uredil gostinski lokal, ki ga zdaj ne more odpreti, ker je imel dovoljenje le za gradnjo hiše, sosednje pa nasprotujejo, da bi bila tu gostilna. O vsem tem je bilo v zadnjem obdobju več razprav na sejah raznih občinskih organov. Kaže, da se bo končno vse le nekako uredilo v Slavkovo korist in da tudi zemljo za parkirišče ne bo nerešljivih ovir.

Prav zaradi zemlje za parkirišče in še za nekatere druge načrte zasebnika Lovšina (igrišča itd.) so se začele razprave, ki so pokazale, zakaj od turistično obetavnega jezera po več letih ni nobene prave koristi. Z izjemo restavracije Jezero tu ni urejenega nič posebnega. Načrt KS Rudnik-Šalka vas o ureditvi lesenih pomolov za kopalce in bazenčkov pa tudi tušev ni bilo nič in vsa ta leta se ljudje kopljejo v pravi blatni brozi.

Jezera in okolice nihče ne ureja. Lastnik tega območja je zdaj Itas, ki nima načrtov in ne denarja, da bi kaj ukrenil. Občinska skupščina je namestila prevzeti zemljišče v svojo last (baje je bilo tako pred leti z Itasom že dogovorjeno in sklenjeno), a ni smela

ugotoviti družbenega interesa, ker ni sprejel prostorsko izvedbeni načrt o urejanju tega območja. Zemljišče je pripravljena kupiti Oprema Kočevje, zanj pa ne veliko plačati. To zemljišče je menda vredno 50 milijonov DEM, a toliko denarja ne spravi skupaj vse kočevsko gospodarstvo. Itas ni zainteresiran za prodajo zemlje v manjših parcelah, s tem pa se strinja tudi občinska skupščina, saj je zemljišče potrebno enotno urbanistično urediti.

Zaradi vsega tega se urejanje okolice jezera že leta ne premakne z mrtve točke in kaže, da se kmalu tudi ne bo. Razprave o jezuru in njegovi usodi se nadaljujejo. Medtem pa sem zaidejo sicer redki turisti, ki pravijo: »Imate res nekaj lepega, a iz tega ne znate nič narediti.« J. PRIMC

PRIKRIVANJE POTI? — Ponekod v Posavju imajo nekateri kačipotiči čisto poseben pomen. Ob cesti so zato, da popotnik, ki se ozira nanje, ne bi vedel, kam naj jo ubere. Na križišču, kot je v Krškem (slika levo) ima sicer samo dve možnosti za Zagreb ali Sevnico, vendar bi si pošteno nabrusil pete, če bi izbral napačno in bi se zato moral vrniti. Brežičani so za nekaj centimetrov radodarnjeji z informacijami (glej fotografijo na desni). Vseeno so malce nagnjeni k prikrivanju (ali k odkrivanju). (Foto: M. Luzar)

Prva nagrada v Podgorju

Računalnik izžrebal nagrajence nagradne ankete — Odgovorov nekaj manj kot prejšnja leta

NOVO MESTO — S prvim avgustovskim dnevom se je zaključilo zbiranje naših anketnih vprašalnikov in na vrsto je prišlo žrebanje obljubljenih nagrad. Odgovorov na anketo sicer nismo prejeli toliko kot prejšnja leta, čemur so najverjetneje botrovali nenormalne razmere prav v času, ko je potekala naša anketa. Kljub vsemu je 375 bralcev Dolenjskega lista izpolnilo ankete vprašalnika. Kakšno je mnenje bralcev o Dolenjci, boste lahko prebrali čez čas, ko bo zaključena analiza ankete.

Žrebanje nagrad je potekalo v prostori trgovine Elba v Novem mestu, ki je prispevalo prvo nagrado, 310-litrsko zamrzovalno skrinjo Gorenje. Vodja trgovine Slavko Staniša je sprožil računalniški programček, ki je po načelu izbiranja naključnih števil izžrebal nagrajence. Objektivnost je bila tako zagotovljena, da bolj ne more biti.

Izidi žrebanja so naslednji:

Prvo nagrado, zamrzovalno skrinjo Gorenje, je dobila MARTA ŠPRINGER iz Podgorje pri Straži.

Drugo nagrado, 5.000 din, je dobil naročnik z naročniško številko 070300. Tri celoletne naročnine na Dolenjski list so dobili: TONČKA LONGAR iz Stranske vasi, MILAN TRAVNIKAR iz Metlike in IGOR SMOLIČ iz Dolenje vasi.

Pet knjižnih nagrad so dobili: MARINA KOMELJ iz Novega mesta, MIRA MIKLIC iz Trebnjega, RUDI KARLIČ iz Tržišča, IVAN RIFELJ z Gorenjih Kamenc in naročnik s številko 049295.

Nagrajencem čestitamo, vsem ostalim, ki so v anketi sodelovali pa se zahvaljujemo za pomoč pri oblikovanju našega in vašega Dolenjskega lista ter jim želimo več sreče pri žrebanju kdaj drugič!

nalniški programček, ki je po načelu izbiranja naključnih števil izžrebal nagrajence. Objektivnost je bila tako zagotovljena, da bolj ne more biti.

Izidi žrebanja so naslednji:

Prvo nagrado, zamrzovalno skrinjo Gorenje, je dobila MARTA ŠPRINGER iz Podgorje pri Straži.

Drugo nagrado, 5.000 din, je dobil naročnik z naročniško številko 070300. Tri celoletne naročnine na Dolenjski list so dobili: TONČKA LONGAR iz Stranske vasi, MILAN TRAVNIKAR iz Metlike in IGOR SMOLIČ iz Dolenje vasi.

Pet knjižnih nagrad so dobili: MARINA KOMELJ iz Novega mesta, MIRA MIKLIC iz Trebnjega, RUDI KARLIČ iz Tržišča, IVAN RIFELJ z Gorenjih Kamenc in naročnik s številko 049295.

Nagrajencem čestitamo, vsem ostalim, ki so v anketi sodelovali pa se zahvaljujemo za pomoč pri oblikovanju našega in vašega Dolenjskega lista ter jim želimo več sreče pri žrebanju kdaj drugič!

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

Milničnik vzel prometno dovoljenje za tehnično brezhiben avto — Toni Gašperič »posiljuje« Dolenjce — Zakaj v nedeljo ni ustavil vlak v Ponikvah?

Minuli četrtek zvečer je naš dežurni telefon zvonil brez prestanka. Komajda smo končali prvi pogovor, se je že oglašil, in tako vse do 21. ure in čez. Vsega, kar so povedali naši bralci, seveda ne bomo objavili, saj bi bilo preveč. Nekaterim, ki so spraševali o naročnini na Dolenjski list, o malih oglasih in podobnih rečeh, smo odgovorili že takoj, dvema našima sogovornikoma pa smo svetovali, naj o problemu napišeta za našo rubriko Pisma bralcev.

Anica Družmerič, prosvetna delavka iz Trebnjega, večkrat kaj napiše tudi za Dolenjski list. Povedala je, da se z objavljenim besedilom največkrat ne strinja, zato v takšnih primerih želi, da je ne bi več podpisovali. Novinarje kulturne rubrike je pokarala, da pišejo o vsem, kar se v Trebnjem ni zgodilo, izid nove pesniške knjige pa v Dolenjskem listu ni bil omenjen niti z eno besedo. Pravi, da je izid knjige velik dogodek, še posebej, če knjigo napiše 19 let star šolar, pa čeprav je to njen sin.

Ana Retelj iz Trzinove 5 v Novem mestu je potočila nad ravnanjem milničnika Nikoliča, ki jo je v torek, 29. julija, med 9. in 10. uro ustavil pri Tesnihih v Trebnjem. »Kljub temu da sem mu povedala, da imam v družini boleč dogodek, da mi je umrl oče in hitim na dom, me je zadržal in pričel pregledovati avto. Bila sem vsa iz sebe in ko mi je rekel,

naj avto speljem z zategnjeno ročno zavoro, mi je vzel prometno dovoljenje, češ da ročna zavora ne drži,« pove Ana Retelj, ki je že naslednji dan na Otočcu naredila tehnični pregled in njen avto je bil tehnično brezhiben. Prometno dovoljenje imajo še vedno na postaji v Trebnjem, lastnica avtomobila pa se sprašuje, kakšne bodo sankcije.

Jože Kranjc iz Velike Bučne vasi 15 se sprašuje, ali humoristu Toniju Gašperiču manjka denarja, da tolikokrat prek Studia D »posiljuje« Dolenjce. »Kaar se oglašam, ugasnem radijski sprejemnik, saj vem, da bo spet klical pijančke po belokranjskih gostilnah in s sogovorniki zganjal neslane šale. Večino njegovih štosov smo slišali že tolikokrat, da niso več zanimivi,« meni Jože Kranjc.

Bralka iz Ponikve nas je poklicala v imenu potnikov, ki so v nedeljo, 28. julija, morali peš iz Trebnjega do Ponikve. Ta dan so se peljali z vlakom iz Novega mesta proti Ljubljani. Vlak naj bi po voznom redu ob 19.39 ustavil tudi v Ponikvah, vendar se to pot to ni zgodilo. Bralko zanima, kdo na železnici je odgovoren za samovoljno vlakovodij, ali pa gre za kakšen drug vzrok.

Jože Zarabec iz Otočca je pohvalil delo delavca krajevne skupnosti Slavka

Gregorčiča. Že deset let dela in skrbi za čistočo v naselju Šentpeter, ureja pokopališče in nasploh skrbi za red.

Gospod Rudman iz Žabje vasi je predlagal, da bi stari kandijski most odprli vsaj za kolesarje. Nasploh bi bilo prav, da bi mesto dobilo tudi rumeno označeno kolesarsko stezo.

Anonimni bralec iz Šmarjete je za tole rubriko poslal nekaj pisnih vprašanj za vodstvo te krajevne skupnosti. Po telefonu smo poklicali predsednika sveta Janeza Kermea in zapisali njegove odgovore: »Elektrika za razsvetljavo cerkve prihaja iz javne razsvetljave. Asfalt pred cerkvijo v Šmarjeti je položen iz sredstev občinskega denarja, ki ga krajevna skupnost dobi vsako leto za nekatera dela v kraju. Na prostoru med cerkvijo in stavbo krajevne skupnosti nihče ne bo nič gradil,« je povedal predsednik. J. P.

NA ŽGANICE — Ko je ribič Jože Prah, ki je že prek 20 let član ribiške družine Brežice, zaslužil dober ulov, se je odpravil na jezero pri brežiški opekarni. Dober nos se mu je obrestoval, saj je Prah ulovil 80-centimetrovskega krapa, ki je tehtal kar 8,2 kg. Boj s to trofejno ribo je trajal kakšnih 20 minut. Izkušeni ribič Prah nam je tudi zaupal skrivnost uspeha: uporabil je vabo iz žganice, štirimetrsko teleskopsko palico in najlonsko vrivico, debelo 0,4 mm. Na fotografiji: Jože Prah s sinom in kajak krapom. (Besedilo in foto: Adi Brod)

Halo, tukaj je bralec Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.

MODNA IN PLESNA REVIVA NA OTOČCU

OTOČEC — Nove modne zapovedi v barvah, materialih, linijah bodo v soboto, 10. avgusta, ob 20. uri predstavile tovarna Labod iz Novega mesta in manekenke plesne skupine DIVI Krško na terasi motelske restavracije na Otočcu. Za ples in prijetno razpoloženje bo poskrbel ansambel Charlie, s show programom pa plesna skupina iz Krškega, ki je dosegla na zadnjem državnem prvenstvu lep uspeh v stepu. Tudi nedeljo lahko preživite na Otočcu. Da ne bi bilo zoprednega kuhanja doma, pripravljajo v motelski restavraciji nedeljska družinska kosila po ugodni ceni 130 din (vsako četrto je brezplačno). Po kopanju v bazenu hotela Garni, ki je vključeno v ceno kosila, pa vabimo vse malčke in starše na ŽIVZAV na motelski terasi. Za glasbo bo poskrbel Stane Gorenc, zaplesali pa bodo otroci iz plesne skupine DIVI iz Krškega. Preživite prijeten konec tedna na Otočcu.

kozjerija VODIJO TO DRŽAVO GANGSTERJI?

— Dober dan.
— Dober dan. Želite?
— Dvignil bi tisoč mark.
— Pa jih, žal, ne boste.
— Če jih trenutno nimate, lahko pridem čez pet, deset minut.
— Ne bo pomagalo. Deviz nimamo že nekaj dni in sam Bog ve, kdaj jih bomo spet imeli.
— Ne razumem.
— Kako ne razumete?
— Ne razumem. Rad bi dvignil SVOJE marke. S knjižice.
— Mislim, da sem bila dovolj jasna.
— Ko sem vlagal marke, ste bili vi za okencem. Spominjam se vas po bradavici na nosu.
— Že mogoče, toda mark niste dali meni.
— Vam sem jih dal, vam, gospa.
— No, ja. Res ste jih dali meni v roke, toda za devizne prihranke jamči država.
— Katera?
— Jugoslovska.
— In kje so zdaj moje marke?
— Ni jih.
— Kako: ni jih, menda niso iz vode, da bi izhlapeli.
— Država nima mark.
— Jih je zapila ali kaj?
— Pravijo, da jih je porabila za nakup orožja.
— Prekleta, in to brez moje vednosti.
— Kam pa bi prišla država, če bi sprasovala vsakega posameznika!
— Ne vem, kam bi priplula, toda jaz hočem svoje marke.
— Priporočam vam, da se obrnete na gospoda Markoviča.
— Ne poznam ga.
— Poznate, poznate. V Beogradu je.
— Menda ne ciljate na gospoda Predsednika.
— Prav nanj.
— Gospa, dozdeva se mi, da me je država krepko ogoljufala.
— Malce pazite na svoje besede, gospod.
— Ta država me je okradla.
— Opozorila sem vas.
— Če lahko nadaljujem, bi rekel, da vodijo to državo gangsterji.
— Poklicala bom policijo in lahko se boste na lastni koži prepričali, da v tej državi še vedno vlada red in disciplina. TONI GAŠPERIČ

ZMAGINAPROTT — Matjaž Tomlje je letos že zmagal na dirki v Opatiji, v Skopju pa je zasedel drugo mesto in skupaj zbral 35 točk. Bo po dirki na Bazo 20 še na prvem mestu?

Spet na Bazo 20

Gorske hitrostne dirke

DOLENJSKE TOPLICE — Ljubitelji gorskih hitrostnih dirk bodo letos spet prišli na svoj račun. V nedeljo, 18. avgusta, bodo spet in že drugo leto zapored dirke na Bazo 20. Tako kot lani jih prireja domača AMK Dolenjska, seveda ob največji zagnanosti očeta in sina Jožeta in Matjaža Tomljeta.

Tudi letošnja dirka bo nosila ime poslovneža Walterja Wolfa, za najboljšo naslovo pa se bo potegovalo 40 voznikov gorskih dirk iz vse Jugoslavije. »Dirka bo šlela za državno prvenstvo Slovenije. Če jo bodo vozniki iz drugih republik šleli tudi za jugoslovansko prvenstvo, pa je njihova stvar,« je povedal Matjaž, ki tudi sam vozi legendarni BMW serije 3.

Trenutno je v najmočnejši kategoriji nad 1600 ccm na prvem mestu. Letos je v dveh dirkah osvojil eno prvo in eno drugo mesto. Matjaž bodo obiskovalci dirk na Rogu lahko pozdravili in bodrili na polju uspehu.

Zaradi nekaj nesreč, ki so se v lanskii dirki zgodile na tej štiri kilometre dolgi progi, bodo letos z ovirami na enem delu zmanjšali hitrost, cilj dirke pa premaknili pred zadnji »strupeni« ovinek. Redarstvo na progi je prevzel Protekt, merjenje časa pa smučarsko društvo Rog.

»Letos bomo težišče dirke pomaknili v Dolenjske Toplice in prav veselimo, da so v Zdravilišču na ponudbo z veseljem sprejeli. V soboto bo tam sprejem vseh tekmovalcev in nastanitve. V nedeljo bodo jutraj dva treninga, popoldan pa uradna dirka s podelitvijo pokalov in nagrad. Letos so k dirki kot pokrovitelji pristopila razna podjetja, glavni bodo IMV, Optima, Petrol, A-Banka, Avto Tehna, Tehno Union, Avtomontaža in Dolenjski list,« je povedal Matjažev oče. J. PAVLIN

Studio D Dolenjski list

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado ANICI KAPLAN iz Dobriča. Nagrajenci čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- (3) Na pomoč — ANS. HENČEK
- (2) Šinoci — ANS. I. PUGLJA
- (1) Šopek cvetja — ANS. S. PLUTA
- (4) Za mamco mojo — ANS. M. KLINC
- (5) Sam nočjo čez polje vriska — SPOMIN
- (7) Topliška dolina — FIS
- (5) Veseli muzikantje — ANS. B. RAZPOTNIKA
- (10) Na Triglav — NAGELJ
- (8) Sramežljivi zapeljivec — VESNA
- (—) Mlinarjeva hči — ANS. T. VERDERBERJA

Predlog za prihodnji teden: Nekaj vam povedal — TONČEK PLUT.

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto